

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chętnikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 587

Wydanie P

Poznań, sobota dnia 21 grudnia 1935

Rok 30

Poznań, 20 grudnia.

Ci, co zwalczają „pesymizm galutowy”

Co to jest „pesymizm galutowy”? Co to jest „galut”? „Galut” oznacza w języku żydowskim diasporę, czyli kraje rozproszenia (żydowskiego). „Pesymizm galutowy” w Polsce, to pesymizm tych Żydów, którzy nie wierzą w możliwość utrzymania siły żydowskiej w Polsce w stanie dzisiejszym, a tem bardziej w jej dalszy rozwój i rozrost, i wskutek tego są za przyspieszonym wychodźstwem Żydów z Polski do Palestyny i wogóle zagranicę.

Jak wiadomo, pismo nasze reprezentuje pogląd, że do załatwienia sprawy żydowskiej w Polsce nie wystarczą środki, zastosowane w Niemczech, bo tam jest odsetek Żydów minimalny, u nas zaś wynosi on blisko 10 procent, wskutek czego naród polski nie może spocząć, póki Polska nie pozbędzie się tak anormalnego nadmiaru Żydów.

Jest rzeczą pożądaną, by to Żydzi sami zrozumieli i sami — ewentualnie przy pomocy czynników międzynarodowych — zabrali się do dzieła dobrowolnej emigracji żydowskiej na wielką skalę, niż, żeby czekać mieli, aż przyjdzie chwila, w której państwo polskie w celu odzyskania oddechu swobodnego postara się o to, by żywioł żydowski w przeważającej części zniknął z jego obszaru.

Tę twardą konieczność zaczynają już rozumieć niektórzy bardziej przewidujący przywódcy żydowscy. Przytaczaliśmy tego przykłady. Przeciwno tym głosom żydowskim, jako przeciwko „pesymizmowi galutowemu”, podnosi się sprzeciw zacieklej prowodyrów żydostwa, stojących na stanowisku, że na to jest naród polski, by jego kosztem żył i tuczył się naród żydowski. Placówką czołową tego zacieklego, fanatycznego żydostwa jest tygodnik „Pojzner Sztyme”, o którego niedawnym powstaniu donosiliśmy szczegółowo.

„Pojzner Sztyme” w następujący sposób przeciwstawia się „pesymizmowi galutowemu”:

„Pogląd ten (ów „pesymizm galutowy”) realizowany w praktyce oznacza powolną likwidację placówek ekonomicznych Żydów w Polsce, likwidację placówek i instytucji kulturalnych, a, co najważniejsze, znaczne ograniczenie zakresu i osłabienie polityki żydowskiej w Polsce. Jest to w prostej linii konsekwencja pesymizmu galutowego. Trzeba zaznaczyć, że realne wyniki tego pesymizmu galutowego w ostatnich latach są wprost olbrzymie. Najlepiej zaobserwować to można w dziedzinie polityki.

„Pesymizm galutowy mówił naszej ludności, że czynna polityka w kraju jest bezowocna i niecelowa, gdyż i tak antysemityzm rujnuje Żydów, że nasz rozwój ekonomiczny w kraju jest oparty na nietrwałych podstawach i niejednokrotnie fikcyjny. A wniosek z tego wszystkiego był: likwidacja galutu i przetrzymanie wszystkich sił na emigrację! Pesymizm ten i wnioski zeń płynące są, obiektywnie biorąc, wodą na młyn endeków...”

„Pojzner Sztyme” wywodzi dalej, że mowy być nie może o tem, by do Pale-

Laval nie zamierza ustępować!

Premjer twierdzi, że nie dotknęła go grasująca obecnie epidemia dymisji — Dwie znamienne opinie — Gra Herriota?

Paryż. (Tel. wł.) Premjer Laval powrócił tu w piątek rano. Już z Genewy zdementowano wiadomości o zamierzonym ustąpieniu.

Laval miał oświadczyć nad Lemannem, że niewątpliwie grasuje w świecie epidemia dymisji, lecz nie zaraził się nią. Dalej zwrócił premjer uwagę, że gdyby był zmęczony nie walczyłby tak w parlamencie przed wyjazdem do Genewy. W kołach politycznych zapewniano, że nawet gdyby Laval chciał ustąpić, to prezydent nie przyjmie jego dymisji i wezwie do sprawowania rządów do chwili uchwalenia przez parlament budżetu.

Z głosów prasy zwracają uwagę, zwłaszcza dwa biegunowo odmienne zdania. „Figaro” wypowiada się przeciw niejasnemu kryzysowi gabinetowemu. Ustąpienie lub obalenie obecnego premjera uważane byłoby w szkodliwy sposób zarówno dla polityki zagranicznej jak i wewnętrznej Francji. Gdyby Laval był tylko ministrem spraw zagranicznych mógłby ustąpić lub kazać się obalić, lecz jest on równocześnie szefem. Francja ma do wyboru: albo zmienić gabinet, aby przy pomocy innych osobistości prowadzić tę samą politykę, co byłoby w obecnych warunkach zupełnie bezcelowe; albo — powinna obrać inną politykę, co wymaga specjalnej dyskusji w parlamencie i wyraźnego wypowiedzenia się w tej sprawie izby.

Socjalistyczny „Populaire” zapowiada na piątek wieczór wielkie zebranie protestacyjne przeciw planowi Laval-Hoare, oraz w obronie Ligi Narodów. Równocześnie pismo to mówi z patosem o wielkiej akcji angielskiej

stynny wyemigrowało w krótkim czasie trzy i pół miliona Żydów, lub choćby połowa tej liczby; zataja jednak, że nie tylko Polacy, ale i owi żydowscy „pesymiści galutowi” przewidują wyraźnie przyznanie Żydom także innych obszarów kolonizacyjnych. To byłoby prawdziwie wdzięczne zadanie dla Ligi Narodów.

Następnie organ Żydów poznańskich z ulicy Wronieckiej wykrzykuje zuchwale na „ignorancję”, „endeków”, a szczególnie „Kurjera Poznańskiego” i „Orędownika”, którym rzekomo nie wiadomo jest, że „kwesja żydowska w Polsce socjalnie zgoła inaczej wygląda, aniżeli w Niemczech”, bo tam Żydzi znajdują się w wolnych zawodach i częściowo w handlu i finansach, a „w Polsce kwesja żydowska stanowi kwestję olbrzymiego proletariatu żydowskiego, drobnomieszczaństwa, rzemieślników, producentów, kupców, wolnych zawodów, które to warstwy organicznie są związane z produkcją przemysłową w Polsce”.

Otóż „endecy” nie tylko to wiedzą, ale właśnie dlatego, że to wiedzą, wysnuwają stąd wniosek, że w Polsce nie wystarcza naśladować wzoru niemieckiego.

Oczywiście jest bardzo grubą przesadą, że trzy i pół miliona Żydów jest w Polsce związanych z produkcją przemysłową. Ale, — niech się „Pojzner Sztyme” nie obawia — „endecy” pamię-

opini publicznej, na której czele stała Partja Pracy i o ukoronowaniu jej dążeń pełnym sukcesem. Teraz musi Paryż zdecydować o losach Laval'a, narzędzia Mussoliniego i Hoare'a.

Pewne koła parlamentarne i polityczne utrzymują, że Herriot, który nosił się z zamiarem ustąpienia również ze stanowiska ministra zarzucił to jedynie, aby nie wziąć na siebie odpowiedzialności za ewentualne spowodowanie kryzysu. Utrzymują jednak, że miałby zamiar objąć tekę min. spraw zagranicznych w przyszłym gabinecie.

Z drugiej strony znów podkreślają, że Laval jeszcze nie przegrał bitwy i niewiadomo wogóle, czy ją przegra w izbie, w każdym razie nie dopuściłby do upadku gabinetu w parlamencie

przez wyrażenie votum nieufności i raczej przedtem sam ustąpiłby. W sferach lewicowych mówi się, że jego następcą byłby b. premjer Chautemps lub Paul Boncour. Poważne szanse miałby również min. poczt i telegrafów Mandel.

Paryż. (Tel. wł.) Herriot wystosował do zarządu frakcji radykalnej w izbie pismo, w którym kategorycznie podtrzymuje swe ustąpienie ze stanowiska przywódcy partji. Herriot podkreśla, że już dawno zauważył sprzeczności, jakie ujawniły się z tytułu jego stanowiska kierownika partji i równocześnie urzędującego ministra. Sprzeczności skłoniły go do ustąpienia ze stanowiska kierownika partji radykalnej.

Echa bitwy nad Takaze

Adis Abeba. (PAT) Brak dotychczas szczegółowych danych z operacji strategicznych na froncie Tigré. Nie ulega jednak wątpliwości, że pozycja stron walczących uległa dużej zmianie.

Wojska abisyńskie najwidoczniej dążą do oskrzydlenia Włochów z obu stron. Ras Sejum pragnie obejść prawe skrzydło. Manewr jego wywołał walki nad rzeką Takaze, które trwały przez 2 dni. Ras Kassa próbuje obejść lewe skrzydło włoskie na zachód od Makale.

Sądza, że wobec liczebnej przewagi Abisyńczyków na prawym skrzydle, Włosi będą zmuszeni cofnąć się na całej długości frontu.

tają o konieczności oczyszczenia przemysłu krajowego z fatalnego zażydzenia!

Organ Żydów poznańskich nie ogranicza się do zwalczania „pesymizmu galutowego” u odnośnych Żydów i do ujadania na „endeków”, — posuwa się on dalej i grozi Polsce innem, niż w Niemczech, „zareagowaniem zahartowanego polskiego żydostwa na narzucaną mu rasistowską walkę”. Groźba brzmi dosłownie tak:

„Jeśli żydostwo niemieckie były częściowo zasymilowane i nieprzyzwyczajone do walki o prawa socjalne i narodowe, jeśli psychologicznie było niejako uległe, to żydostwo polskie, zahartowane w długiej walce o swoje prawa, inaczej potrafi zareagować na narzucaną mu rasistowską walkę.”

Poczem następuje wyrażenie „olbrzymiej historycznej pretensji do żydostwa niemieckiego, że tak prędko uległo”.

A więc: niezasymilowane, przyzwyczajone do walki, nieuległe, zahartowane żydostwo polskie — zareaguje...

Ale, jeżeli „Pojzner Sztyme” sądzi, że tej groźby żydowskiej Polska narodowa się ulęknie, to łudzi się, jak Żydzi w dziejach swych często się łudzili.

Dobrze w każdym razie stało się, że organ Żydów poznańskich wystąpił z jawną groźbą reakcji „na narzucaną rasistowską walkę”: sprawa stoi na przyszłość jasno dla obu stron.

Asmara. (PAT) Gazeta włoska, wychodząca od niedawna p. t. „Nuova Eritrea” ostrzega przed daniem wiary pogłoskom krążącym w Afryce o położeniu na froncie.

„Wprowadzie trudno — pisze — dawać szczegółowe wyjaśnienia, ale możemy stwierdzić, że wszystko idzie jak najlepiej dla Włochów w Afryce i w Europie. Walki nad rzeką Takaze wynikły stąd, iż Abisyńczycy chcą za wszelką cenę osiągnąć jakiś sukces strategiczny dla polepszenia swojego położenia dyplomatycznego. Wszczęli oni atak na całym froncie północnym od rzeki Setit aż do Makale, aby przerwać linje włoskie. Jedyne miejsce, w którym zdołali sforsować rzekę Takaze to Mai-Timchet, ale i tam trafili na opór dwóch kolumn włoskich.”

Amnestja w Senacie

Warszawa. (Tel. wł.) Senat obraduje nad ustawą amnestyjną.

Po oświadczeniu min. Michałowskiego, podtrzymującym projekt sejmowy, p. Róg złożył poprawki o rozszerzenie amnestji na przestępstwa prasowe i na objęcie amnestją emigrantów politycznych. Wywiązała się bardzo obszerna dyskusja, która do tej chwili (godz. 13) trwa jeszcze.

Sen. Radziwiłł, popierając p. Rogę, zaatakował bardzo silnie obecne metody prasowe, mówiąc o cenzurze i twierdząc, że o tem, co się dzieje w Polsce, dowiadujemy się przez radio albo przez prasę zagraniczną.

Rabin dr. Schorr domagał się wyjęcia z pod amnestji tych wszystkich osób, które są skazane za zajścia antysemityczne.

Godz. 1,15 przemawia p. Fudakowski, konserwatysta, za rozszerzeniem ustawy amnestyjnej. (w)

Straszne morderstwo w Krotoszynie

Krotoszyn. (Tel. wł.) Przy ul. Koźmińskiej 63 dokonano dziś w nocy napadu rabunkowego, którego ofiarą padli małżonkowie Kapikowie Bolesław i Elżbieta. Otrzymali kilka strzałów rewolwerowych w głowę. Kapik zmarł w nocy, a żona jego dziś o godz. 12.

Jutro

Złota Niedziela

Wszystkie sklepy będą otwarte od godz. 14 do 19.

Tysiące bogatych i świetnie udekorowanych składów oczekują swoich klientów.

**Bez podarków
niema gwiazdki!**

O sternika polityki zagranicznej Anglii

Pod wrażeniem debaty w izbie gmin — Prasa domaga się powrotu do dawnych form dyplomatycznych — Trzy możliwości załatwienia sprawy następcy min. Hoare

Londyn. (Tel. wł.). Dzisiejsza prasa poranna stoi całkowicie pod wrażeniem dyskusji parlamentarnej.

„Times” i „Daily Telegraph” zgadzają się z twierdzeniem Baldwina, że osobiste narady ministrów spraw zagranicznych w obecnych stolicach przynoszą ujemne wyniki. Dzienniki z zadowoleniem witają zapowiedź premiera, że obecnie za wyjątkiem regularnych spotkań ministrów spraw zagranicznych w Genewie z innych narad zrezygnuje się, a wszystkie sprawy omawiane będą na normalnej drodze dyplomatycznej. „Times” podkreśla konieczność poparcia zbiorowych uchwał i zarządzeń. Nie można godzić się z tem dłużej, aby jedyna Anglia miała stać na straży sprawy, która interesuje wszystkich.

„Daily Mail” twierdzi, że powinien ustąpić cały rząd a nie tylko koziol ofiarny, Hoare. Mowa obronna dotychczasowego ministra spraw zagranicznych była świetna, a momentem pocieszającym pozostaje fakt, że zakaz wywozu olejów do Włoch odroczone na nieograniczony czas.

Prawicowo konserwatywna „Morning Post” ostro krytykuje stanowisko Baldwina i większości ministrów. Specjalnie dziennik podkreśla fakt, że premier nie odpowiedział na pytanie, które sam postawił na poprzednim posiedzeniu parlamentu, mówiąc o wielkiej tajemnicy, zamykającej mu usta. Czy tej tajemnicy nigdy nie poznamy, pyta się dziennik.

Również stojący blisko rządu „Daily Telegraph” ma duże zastrzeżenia pod adresem rządu. Z uznaniem wita zapowiedź premiera, że porzuci się metody nowej dyplomacji i że rząd powróci do starych wypróbowanych form.

Londyn. (PAT). Ze źródła, odzwierciedlającego poglądy kierowniczych sfer partii konserwatywnej, korespondent P. A. T. dowiadyuje się, że wysuwają się trzy możliwości załatwienia spadku po min. Hoare:

1) Stanowisko to obejmie kanclerz skarbu Neville Chamberlain, który od dawna pragnąłby zająć się polityką zagraniczną. Ponieważ jednak ustąpienie Neville Chamberlaina z kanclerstwa skarbu, gdzie cieszył się wielkim zaufaniem City londyńskiej, stanowiłoby poważną lukę, przeto zasła-

by konieczność wysunięcia na to stanowisko osobistość z partii konserwatywnej o dużym autorytecie. Wchodziłby tu w grę tylko Winston Churchill. Eden objąłby wówczas tekę ministrów, a MacDonald junior ustąpiłby.

2) Min. spraw zagranicznych zostałby obecny strażnik pieczęci prywatnej lord Halifax, znany pod nazwą lorda Irvina, były wicekról Indji. Jest on najbliższym przyjacielem Baldwina i uchodzi za kandydata na stanowisko min. spraw zagranicznych. Od początku powstania rządu narodowego w r. 1931 przy wszystkich następnych zmianach jego nazwisko stało się wypływało. W tym wypadku pozostanie Edena w charakterze min. do spraw Ligi Narodów jest prawdopodobne. Powołanie lorda Halifaxa nie byłoby jednak dobrze widziane w szerokich sferach partii konserwatywnej ze względu na pewną niepopularność, jaką zdobył so-

bie na stanowisku wicekróla Indji. Aby więc wyrównać brak min. Hoare, koniecznym byłoby powołanie osobistości o dużym autorytecie na stanowisko strażnika pieczęci prywatnej. Wchodziłby w grę znów Winston Churchill, który miałby za zadanie ujednoczenie pracy trzech resortów obrony narodowej.

3) Stanowisko min. spraw zagranicznych obejmie Austin Chamberlain, którego autorytet moralny w Anglii i poza Anglią jest bardzo duży. Za nim idzie wielu posłów partii konserwatywnej, zwłaszcza młodych. Należy do nich również min. Eden, a z innych członków gabinetu — min. wojny Duff Cooper, min. oświaty Stanley, min. rolnictwa Elliot, min. robót publicznych Ormsby Gore. Wejście sir Austina Chamberlaina byłoby przyjęte w całym kraju jako więcej, niż wystarczający motyw dla wzmocnienia zaufania do rządu narodowego.

Nahas-pasza o traktacie z W. Brytanią

Londyn. (PAT). „Times” podaje wywiad swego korespondenta w Kairze z przywódcą egipskich nacjonalistów Nahas-paszą na temat wznowienia rokowań o traktat angielsko-egipski.

Nahas-pasza podkreślił przede wszystkim, że stronnictwo jego zamierza przeprowadzić te rokowania bez udziału innych grup politycznych. Na zasadnicze zmiany w projekcie traktatu z r. 1930 partja nacjonalistów się nie zgodzi.

W nowym parlamencie rząd utworzony zostanie przez większość, czyli

przez stronnictwo nacjonalistów Wafd, a pozostałe partie stanowiąc będą przyjazną opozycję. Możliwość powołania rządu koalicyjnego odrzuca stanowczo, ale jednolity front wszystkich stronnictw projek traktatu z r. 1930 cieszy się ogólną aprobatą w kraju. Na uwagę korespondenta, że od 1930 r. warunki zmieniły się i projekt uważać należy za przestarzały — Nahas-pasza odrzucił tego rodzaju pogląd, podkreślając, że istnienie niebezpieczeństwa włoskiego nad granicą Egiptu czyni zawarcie traktatu jeszcze bardziej konieczne.

Nowa rada nadzorcza Banku Zw. Sp. Zarobk.

W dniu dzisiejszym odbyło się pod przewodnictwem prezesa Banku Związku p. dr. Wł. Seydlitza nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszów tej instytucji celem wyboru nowej rady nadzorczej.

Do nowej rady weszli (w porządku alfabetycznym): pp. Stefan Barcikowski z Warszawy, dr. Władysław Jeuner ze Lwowa, Fr. Maciejewski z Poznania, dyr. Adam Nowakowski z Warszawy, dr. Włodzimierz Seydlitz z Warszawy, dyr. Brunon Sikorski z Poznania, dyr. Wacław Stanisławski z Warszawy, prez. Władysław Zakrzewski z Poznania i dr. Antoni Żółtowski z Poznania. Po uchwaleniu drobnej zmiany sta-

Zmiana komisarza w stolicy

Warszawa. (Tel. wł.) Obiegają pogłoski o możliwości ustąpienia komisarzycznego prezydenta miasta p. Stefana Starzyńskiego i powołaniu na jego miejsce dotychczasowego podsekretarza stanu MSW. Korsaka. (w)

Zamrożone sumy

Warszawa. (Tel. wł.) W senackiej komisji zagranicznej zainteresowano się zagadnieniem, jakie sumy należne Polsce zamrożone w Niemczech wpłyną w okresie działania umowy handlowej. Z wyjaśnień, udzielanych przez przedstawicieli rządu, wynika, że w ciągu roku można liczyć na wpływ należności 6 milionów złotych, co stanowi 10 proc. zamrożonych sum, które podlegają spłacie w dewizach, a nie w towarze. (w)

tutowej przewodniczący solwował zebranie.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5,28 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,31 — 5,31½ zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20. 12. 1935 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 63,— oraz za 4% premj. dol. 52¼.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% dol. listy zast. 38¼ oraz za 4¼% złotowe listy zast. również 38¼, natomiast 4½% listy zast. złote w zlocie obracano po 39,—.

Akcje bankowe bez notowania.
Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 63,— P.

4% poz. premj. dol., serja III 52,25 P.

4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933

Pozn. Ziem. Kred. 38,25 P.

4¼% listy zast. złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zlocie = 8,90 za 1 dol. 39,— +

4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933

Pozn. Ziem. Kred. 38,25 P.

Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 20. 12. 1935 r.

Urządowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen.

Spędzono: buhajów 2, krów 28, świń 1026, prosiąt 42, cieląt 164, owiec 34, razem 1296 zwierząt.

Wylosowane bony funduszu inwestycyjnego

W dniu 19 grudnia 1935 r. wylosowane zostały do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego, oznaczone nr. nr.: 3051, 3453, 22055, 28572, 30224, 35173 i 37403 we wszystkich dziesięciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia ministra skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. Wylosowane bony wykupywane są przez kasy urzędów skarbowych po 100 zł za bon 25-złotowy.

Na Święta

POLSKIE

KONJAKI - WINIARI - WYPALANKI

z własnej gorzelnii

B. Kasprowicz

GNIEZNO

Frobiernia i osobna sprzedaż w butelkach w Poznaniu, ul. Br. Pierackiego nr. 10.

nr 19 592

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 20. 12. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto 715 g/l.
2) pszenica 756 g/l.
3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 30 tonn par. Poznań 12,75

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposob. stałe) . . . . . 12,00— 12,25

Pszenica . . . . . 16,50— 16,75

Jęczmień browarowy . . . . . 14,25— 15,25

Usposobienie spokojne.

Jęczmień 700—725 g/l. . . . . 13,75— 14,25

Jęczmień 670—680 g/l. . . . . 13,25— 13,50

Usposobienie spokojne.

Owies (Usposob. spokojne) . . . . . 13,75— 14,25

M a k a

żytnia wyciąg 0-30% wł. w. . . . . 18,50— 18,75

żytnia gat. I 0-45% wł. w. . . . . 18,00— 18,50

żytnia gat. I 0-55% wł. w. . . . . 17,25— 18,00

żytnia gat. II 45-55% wł. w. . . . . 14,00— 15,00

Usposobienie spokojne.

pszenka gat. IA 0-20% wł. w. . . . . 28,25— 30,00

pszenka kat. IB 0-45% wł. w. . . . . 27,50— 28,00

pszenka gat. IC 0-55% wł. w. . . . . 26,50— 27,00

pszenka gat. ID 0-60% wł. w. . . . . 26,00— 26,50

pszenka gat. IE 0-65% wł. w. . . . . 25,00— 25,50

pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 24,50— 25,00

pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 24,00— 24,50

pszen. gat. IIF 45-65% wł. w. . . . . 21,50— 22,00

pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. . . . . 19,50— 20,00

pszen. gat. IIG 60-65% wł. w. . . . . 18,00— 18,50

Usposobienie stałsze.

Otręby żytnie stand. . . . . 9,25— 9,75

Otręby pszen. grube stand. . . . . 10,25— 10,75

Otręby pszenne średnie st. . . . . 9,25— 10,00

Otręby jęczmienne . . . . . 9,75— 11,00

Rzepak zimowy . . . . . 41,00— 42,00

Rzepak zimowy . . . . . 40,00— 41,00

Siemię lniane . . . . . 36,00— 38,00

Gorzczyca . . . . . 36,00— 38,00

Groch Viktorja . . . . . 25,00— 30,00

Groch Folgera . . . . . 22,00— 24,00

Łubin niebieski . . . . . 9,50— 10,00

Łubin żółty . . . . . 11,00— 11,50

Mak niebieski . . . . . 64,00— 66,00

90,00— 100,00

Koniczyna czerw. surowa . . . . . 120,00— 130,00

Konicz. czerw. 95-97% czyst. . . . . 75,00— 95,00

Koniczyna biała . . . . . 160,00— 175,00

Koniczyna szwedzka 20

Ziemniaki fabr. za kilo % . . . . . 16,50— 16,75

Makuch lnian. w taflach . . . . . 13,50— 13,75

Makuch rzepakowy w tafl. . . . . 19,00— 19,50

Makuch sion. w tafl. 42/43% . . . . . 21,00— 22,00

Srut Soja . . . . . 2,20— 2,45

Słoma pszenka luzem . . . . . 2,70— 2,95

„ pszenka prasowana . . . . . 2,40— 2,65

„ żytnia luzem . . . . . 2,90— 3,15

„ żytnia prasowana . . . . . 2,75— 3,00

„ owsiana luzem . . . . . 3,25— 3,50

„ owsiana prasowana . . . . . 2,20— 2,45

„ jęczmienna luzem . . . . . 2,70— 2,95

„ jęczmienna prasow. . . . . 5,75— 6,25

Siano zwykłe luzem . . . . . 6,25— 6,75

„ zwykłe prasowane . . . . . 6,50— 7,00

„ nadnotekkie luzem . . . . . 7,50— 8,00

„ nadnotekkie pras. . . . .

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3095,8 tonn, w tem żyta 1118 tonn, pszenicy 320 tonn, jęczmienia 345 otnn, owsa 90 tonn.

Wiadomości

Ambasador sowiecki w Berlinie złożył oświadczenie protestujące w M. S. Z. z racji wystawienia filmu p. n. „Friesennat”. Zwrócono uwagę na to, że znajdują się obrazy i epizody uwłaczające armii czerwonej. Film otrzymał uprzednio aprobatę ministerstwa propagandy.

Prasa niemiecka prowadzi gorącą kampanję przeciw Belgji z powodu wydelenia z granic tego kraju czterech narodowych socjalistów w okręgu Malmédy. „Völkischer Beobachter” zarzuca Belgji złamanie danego słowa, a inne pisma stwierdzają, iż postępowanie władz w danym wypadku musi się odbić ujemnie na stosunkach wzajemnych obu państw.

Rząd grecki postanowił, że przy obecnych wyborach do izby, podział mandatów odbędzie się według systemu proporcjonalnego.

W Finlandji w okolicy Wyborga z powodu przymusowego lądowania skaptował samolot wojskowy. Pilot i obserwator zdolali uratować się. Aparat splanął doszczętnie.

Donoszą z Aten, że skazańcy polityczni, internowani na wyspie Amorcos (grupa Cykladów) rozpoczęli głodówkę, zawiadamiając telegraficznie rząd, że nie zaprzestaną jej dopóki nie zostaną zwolnieni.

W 48 godzinach

Skutkiem wartkiego biegu międzynarodowych wydarzeń dwóch ostatnich dni tyle się zmieniło, że dla utrwale-
nia obrazu nowej sytuacji należy do-
konać zwięzłego przeglądu faktów:

Plan paryski kierowników francu-
sko-angielskiej polityki zagranicznej,
Lavala i Hoare'a, projektujących za-
kończenie wojny w Afryce przez zaspo-
kojenie włoskich żądań terytorjalnych
drogą podziału Abisynji, spotkał się z
bardzo krytyczną oceną opinii licznych
krajów. Koła parlamentarne Anglii
i Francji wypowiadały się przeciwko
takiemu załatwieniu konfliktu, grożą-
cym bytowi Ligi Narodów i jej paktu.

W związku ze stanowiskiem opinii
francuskiej zarysowały się trudności
dla rządu Lavala w izbie deputowa-
nych. Odroczeniem dyskusji nad poli-
tyką zagraniczną Lavala do okresu po-
świętecznego, rząd uniknął przykrych
rozgrywek.

Na tle stosunku do gabinetu Lavala
i jego polityki zagranicznej w sprawie
włosko-abisyńskiej zarysował się ostry
konflikt w łonie radykałów, najsilniej-
szego stronnictwa koalicji rządowej.
Herriot, prezes stronnictwa radykal-
nego, zrzekł się prezesury partyjnej,
manifestując tem przeciwko próbom
z łona stronnictwa pogrążenia Francji
w jeszcze trudniejsze położenie nasku-
tek ewentualnego przesilenia rządo-
wego. Ustąpienie Herriota, czujnego
na niebezpieczeństwo niemieckie, jest
dla polityki wewnętrznej Francji zja-
wiskiem niepomysłnym.

Tymczasem po drugiej stronie ka-
nału La Manche rząd Baldwina, mimo
wielkiego sukcesu wyborczego, nie zdo-
był się na przyjęcie odpowiedzialności
za paryski projekt pokojowy, którego
współautorem był min. Hoare. Opinia
angielska zbyt wyraźnie i stanowczo
wypowiedziała się przeciwko poza-
genewskiej koncepcji znalezienia po-
koju.

Tragizm sytuacji dymisjonowanego
już min. Hoare'a polegał na tem, o
czem nie wiedziano powszechnie, że
Francja, ceniąca nadewszystko bezpie-
czeństwo swej granicy wschodniej, nie
dolożyłaby ręki do rozszerzenia sank-
cyj do rozmiarów, które mogłyby dać
początek wojnie włosko-angielskiej na
morzu Śródziemnym. Zaognienie na
Dalekim Wschodzie, żywo dotykające
interesów imperjum brytyjskiego, pisał
o tem szczegółowo gen. Henning-Mi-
chaelis na łamach „Kurjera Poznań-
skiego” — skłaniało kierowników an-
gielskiej polityki zagranicznej do szyb-
kiego gaszenia ognisk niepokoju bli-
skich Europie, aby ze zdwojoną siłą móc
przeciwdziałać zaborczości japońskiej
na wybrzeżach wschodnio-azjatyckich.
Przeciwdziałaniu osłabianiu material-
nemu i fizycznemu Italji przez dłu-
gotrwałą i wyczerpującą wojnę kolonial-
ną przyświecała wreszcie ta myśl, aby
Włochy, związane z Anglią i Francją
układem w Stresie, zachowały swoją
zdolność bojową w interesie pokoju
europejskiego. Rozmach zbrojeń nie-
mieckich nie zostawia już bowiem złu-
dzeń, iż nie chodzi o „dozbrajanie pre-
stizżu”, lecz przygotowania Trzeciej
Rzeszy do odegrania roli czynnika de-
cydującego w stosunkach politycznych
w Europie. Germańską wojowniczość
może skutecznie trzymać w ryzach za-
czepno-odporną gotowość bojowa obu
państw łacińskich.

W głębi duszy takie przesłanki my-
ślowe są również Baldwinowi bliższe,
aniżeli mrzonki fantastów genewskich.
Wobec niemożności zagrania jednak
atutami bezpieczeństwa imperjum wo-
bec opinii, rząd Baldwina zdecydował
się na poświęcenie kolegi dla ulagodze-
nia gniewu opinii.

Dać posłuch nawoływaniom opi-
nii, do której przyłączył się nawet
poważny „Times”, wołając w arty-

kule wstępnym „z powrotem do Gene-
wy!”, rząd poświęcił projekt paryski
i ministra, powierzając zastępowanie
Anglii nad Lemanem min. Edenowi,
dobrze widzianemu w kołach genew-
skich.

Mimo nawrotu genewskiego płyną
do Egiptu angielskie transporty żołnie-
rzy, broni i amunicji. Osiemdziesiąt
okrętów, skupionych w porcie ale-
ksandryjskim, daje wyraz znaczenia
tego punktu nad morzem Śródziem-

nem i kanałem Suezkim dla polityki
angielskiej. Teraz po mowie Mussoli-
niego, pełnej nieustępliwych akcen-
tów, tempo rozbudowy „bezpieczeń-
stwa” angielskiego na morzu Śród-
ziemnym z pewnością się nie zmniej-
szy.

Położenie międzynarodowe uległo
zdecydowanie pogorszeniu, na którego
fala mogą teraz wypłynąć liczne nie-
spodzianki. Czujność jest więc rozka-
zem chwili.

Z KARABINEM NA FRONT

W Rzymie żegnano uroczystie kuzyna dyktatora Włoch Vito Mussoliniego, udającego się jako ochotnik na front abisyński. Vito Mussolini był dotychczas redaktorem pi-
sma „Il Popolo d'Italia”.

Autonomia portu w Gdyni?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Gdynia, 19 grudnia
Na porządek dzienny wypłynęła
znowu sprawa administrowania por-
tem gdynskim. Istnieje projekt rządu,
według którego port stałby się przed-
siębiorstwem państwowym. Projekt
nie wzbudził niczyjego zachwyty. Sfery
gospodarcze w Gdyni opracowały
projekt własny, przewidujący uczynie-
nie z Gdyni portu autonomicznego,
osobnej jednostki prawnej, działającej
na podstawie osobnej ustawy i własne-
go statutu.

Aczkolwiek — zdaniem naszym —
trudno w tej chwili czynniki warszaw-
skie posadzać o to, aby uważały spr-
awę za pilną, trzeba poświęcić nieco
uwagi temu bezspornie doniosłemu
dla Gdyni zagadnieniu.

Portem obecnie administruje bez-
pośrednio państwo. Urząd morski jest
władzą drugiej instancji, organem wy-
konawczym. Władzą stanowiącą jest
ministerstwo przemysłu i handlu. Gdy-
nia, zarząd jej portu, nie jest ośrod-
kiem zasadniczej w sprawach porto-
wych decyzji. Wywiera to wpływ bez-
względnie ujemny na całość naszej po-
lityki morskiej.

Obecny zarząd portu gdynskiego
cierpi na te wszystkie niedomagania,
jakie ma nasza biurokratyzowana
administracja państwowa. Urząd mor-
ski ma kompetencje ograniczone i jest
wykonawcą przepisów, ustalanych u-
stawami, czy ministerjalnymi rozpo-
rządzeniami. Port zaś musi mieć zdol-
ność skutecznego walczenia z konkure-
ncją. Funkcja zatem administracji
portu z natury rzeczy niewiele ma
wspólnego z funkcjami każdego innego
urzędu państwowego, a rola jej jest pod
każdym względem podobną do czynno-
ści, jakie spełnia kierownictwo przed-
siębiorstwa handlowego, porażającego
się z lojalną i brudną konkurencją. Nie
powinno się zatem administracji portu
ujmować w sztywne ramy rozporzą-
dzeń, musi ona mieć elastyczność,
możliwość swobodnego wydawania de-
cyzji, koniecznych dla przyciągania
towarów do portu.

Dzisiejszy sposób administrowania
portem Gdyni — podobnych zresztą
mało się spotyka na świecie — el-
astyczności niema. Urząd morski jest
urzędem. Postępowanie instancyjne
przewleka wydanie każdej, najpilniej-
szej nawet decyzji. To, co powinno być

załatwione odręcznie, wędruje do War-
szawy i tam musi się zawsze „odlezeć”
na biurkach najróżniejszych referen-
tów, którzy bardzo często bezpośrednio
z morzem się nawet nie zetknęli. Tak
np. jest autentycznym faktem, że prze-
pisy o przyjmowaniu robotników por-
towych opracował m. in. człowiek,
który dla zapoznania się z zagadnie-
niem po raz pierwszy przybył nad mor-
rze. Doświadczenie, jakie zrobiliśmy
w naszej dotychczasowej pracy na mor-
zu, mówi, że decyzje w sprawach mor-
skich powinny być ześrodkowane nad
morzem. W Gdyni najlepiej się widzi
potrzeby portu, tu zatem jest miejsce
na siedzibę dla wszystkich, którzy w
tych sprawach mają mieć głos roz-
strzygający.

Ujemne następstwa obecnej formy
administrowania portem są znane.
Wiadomy jest cel, jaki chce się osią-
gnąć przez zmianę administracji. Trze-
ba teraz pytać, czy przyjęcie wysuwa-
nych projektów do celu doprowadzić?

Projekt rządowy, zdaniem naszym,
nie nadaje się do dyskusji. Ze znanych
zarysów projektu wiemy, że jego wpro-
wadzenie w życie było literalnie nic-
czem więcej, jak tylko wyłączeniem
portu z budżetu państwowego. Cała
zmiana polegałaby na tem, że nieroz-
szerzone w niczem uprawnienia urzędu
morskiego przeszłyby na dyrekcję
portu, jako przedsiębiorstwa państwo-
wego. Stanowiącą władzą nadzorczą
nadal byłoby ministerstwo przemysłu
i handlu. Przedsiębiorstwo nie byłoby
nawet właścicielem portu, tylko jego
powierniczym zarządcą. W praktyce
cały sens projektu mógłby się sprowa-
dzić do tego, że utworzono by kilka no-
wych, lepiej płatnych posad w dyrekcji
portu, podobnie, jak się to stało w sz-
eregu innych przedsiębiorstw państwo-
wych.

Domagania sfer gospodarczych prze-
kraczają już pojęcie „komercjalizacji”
portu. Ich żądania idą już w kierunku
przekształcenia Gdyni w port autono-
miczny. Port rządziłby się sam. Wład-
zom państwowym zostałyby zapewnio-
ny udział we władzach wykonawczych
i stanowiących portu. Władze pań-
stwowe miałyby też bezpośredni wpływ
na skład zarządu i rady portu. Jest to
projekt w zasadzie słuszny, ale może
jeszcze nieaktualny. Jeśli bowiem cho-
dzi o udział przedstawicieli życia go-

Tg 2235

Z życia

(—) Pan minister spraw zagranicznych,
Beck, ma poczucie humoru. Dowodzą te-
go ostatnie przedłożenia rządowe w Sej-
mie.

Minister spraw zagranicznych rozpo-
rządza dwoma funduszami: dyspozycyj-
nym i propagandowym.

Zamknięcia rachunkowe podają, iż w
r. 1932-33 dysponował p. minister fundu-
szem dyspozycyjnym w sumie 4 700 000
zł. Z funduszu tego wydał 4 699 999 zł
88 groszy. Oszczędność: 12 groszy. Fun-
dusz propagandowy wynosił 4 260 000 zł.
Wydano 4 259 955 zł 2 grosze. Oszczę-
dność 4 zł 98 groszy. — W r. 1933-34
wysokość funduszy pozostała bez
zmian. Z końcem roku okazało się, iż
oszczędność w pierwszym wynosi 26
groszy, w drugim 2 zł 44 groszy. W r.
1934-35 fundusze nie uległy obcięciu.
Zanotowano w końcu roku oszczędność w
pierwszym 4 zł, w drugim 2 zł. Na lata
1935-36 i 1936-37 preliminowano fundusze
dyspozycyjny i propagandowy w dotych-
czasowej wysokości: razem 8 960 000 zł.

Oto wzór oszczędnego ministra!

Inni ministrowie nie robili żartów:
minister spraw wewnętrznych wybiera
stale do grosza 6 000 000 zł z funduszu
dyspozycyjnego. Minister skarbu rów-
nież wyczerpywał do dna swój skrom-
ny fundusz dyspozycyjny w sumie
75 000 zł rocznie.

Tak było w latach, gdy rząd obcinał
wydatki na rolnictwo, na bezrobocie, dla
inwalidów, ba, nawet na wojsko.

Przedłożone obecnie Sejmowi zam-
knięcia rachunkowe i uwagi N. I. K. za
r. 1933-34 wykazują, iż w roku tym budżet
armji obcięty został o 62,8 milj. zł!
„Oszczędzono” na rezerwie zaopatrzenia
27,4 milj. zł, na konserwacji 3,5 milj. zł,
na wyszkoleniu 2,2 milj. zł i t. d. Prezes
N. I. K., gen. Krzemieński pisze, iż „kwota
60,8 milj. zł została unieruchomiona
wskutek kompresji budżetu.”

Wynika z tych zestawień wniosek jas-
ny: fundusze dyspozycyjne chroni pan-
cerz silniejszy od pancierza rezerwy za-
opatrzenia armji!

Czy nie czas z tem skończyć?

spodarczego w zarządzie portu, to w
obecných warunkach trudno byłoby
rozstrzygnąć, komu na ezy się tu głos
i miejsce. Trzeba pamiętać, że w sfer-
ach gospodarczych w Gdyni, jako ca-
łości, mają obecnie przewagę żywioły
obce. Same zaś koła polskie reprezen-
tują jednokierunkowe interesy własne
i niema żadnych obiektywnych dan-
nych, któreby przemawiały za przy-
znaniem im stałego i decydującego u-
działu w administrowaniu portem.

W Gdyni muszą powstać silne pol-
skie sfery gospodarcze, reprezentujące
całość interesów, jakie ma nad morzem
polskie gospodarstwo narodowe. To
jest rzeczą polityki gospodarczej rządu,
to musi poprzedzić nadanie portowi
szerszej autonomji. Narazie niedoma-
gania naprawdę wadliwej administra-
cji partu mogą być usunięte, jeśli rząd
morski otrzyma znacznie szersze roz-
szerzenie uprawnień i Warszawa powa-
żniej traktować będzie uwagi organu
opiniodawczego. Tymczasowej Rady
Portu. Pilną również koniecznością
jest, aby w Gdyni istniały wyposażone
w odpowiednie kompetencje urzędy
wszelkich resortów gospodarczych. Bez
tego nawet szeroka autonomia portu
minie się z celem.

E. P.

Pielęgnacja ciała - to zdrowie!

Używajmy razem do mycia naszej
działwy wyłącznie ufubione przez nią

NIVEA

mydło dla dzieci,

sporządzone według przepisów lekarskich.
Nadzwyczaj łagodna piana tego mydła
wnika głęboko w pory skórne, oczyszcza
je i umożliwia należyte oddychanie skóry.

Cena zł 1,20 za 1 kawałek - 3 sztuki w kartonie zł 3,30.

Zimno - mokro!

Dlatego NIVEA

Najlepiej chronimy skórę nacierając
2 razy dziennie twarz i ręce Kremem
NIVEA. Twarz i ręce pielęgnowane
NIVEA będą zawsze dostatecznie od-
porne na ujemne wpływy zimna i śloty.
Tylko NIVEA zawiera Euceryt i dla-
tego ta nadzwyczajna skuteczność!

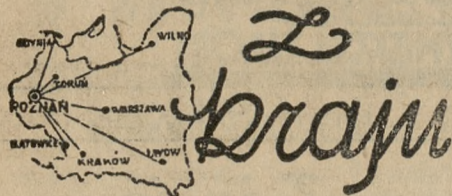
Krem NIVEA od zł 0,40 do 2,60
Olejek NIVEA od zł 1,00 do 3,50

PEBECO
Spółka Akcyjna
w Poznaniu

FELJETON KULTURALNY

Heine w Świątkach i w Działyniu

Napisał Adolf Nowaczyński

KOLEJOWY RUCH PRZEDŚWIĄTECZNY

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych zawiadamia, że w okresie świąt Bożego Narodzenia od 21 do 24 grudnia br. przy wyjeździe z Warszawy każdy podróżny powinien posiadać, oprócz biletu na przejazd, specjalny kupon, zapewniający miejsce w danym pociągu. Kuponu wydawać będą bezpłatnie kasy kolejowe i Biura Podróży w Warszawie łącznie z biletami na przejazd. Zaleca się podróżnym, ażeby we własnym interesie zaopatrywali się w bilety powrotne oraz kupony zaraz po przyjeździe do Warszawy.

LICYTACJE W STOLICY

Wymownym znakiem czasów obecnych są także coraz częstsze licytacje w Warszawie. W oddziale egzekucyjnym sądu grodzkiego wyznaczono znowu serię licytacji nieruchomości mieszkalnych i obiektów fabrycznych. Sprzedanych będzie kilka domów, wzniesionych przez spółdzielnie pracownicze. Na licytację wystawiono również Dom Pracowników Hipoteki i Dom Spółdzielczy Oficerów Lotników. Z fabryki wystawiono na licytację budynek zakładów sp. akc. Fruziński i Fabrykę Zabawek na Pradze.

Łączna suma długów, które pokryte mają być przez sprzedaż przymusową tych nieruchomości, sięga 3.500.000 zł.

NAUCZYCIEL I KSIĄDZ

Przed sądem apelacyjnym w stolicy była rozpatrywana sprawa, będąca odbiciem stosunków panujących w Siedleckiem. Jako oskarżony o oszczerstwo i obrazę stał kierownik szkoły w Siedlcach Jamiński, który swego czasu w piśmie „Życie Podlasia” wystąpił z artykułem przeciwko proboszczowi ks. dr. Wróblewi z Seroczyna, nazywając go wrogiem oświaty wsi. Na poparcie tego zarzutu podawał, że proboszcz jest wrogiem „Strzelca” i że dzieci w szkole całują go w rękę.

W pierwszej instancji przez sąd okręgowy został nauczyciel J. skazany na miesiąc aresztu z zawieszeniem wykonania kary na trzy lata. Wnieiona obecnie przez niego apelacja nie odniosła skutku, gdyż poprzedni wyrok został zatwierdzony.

SKAZANI ZA KOMUNIZM

Sąd wojskowy w Łodzi rozpatrywał sprawę czterech żołnierzy z pułku artylerii w Łodzi, oskarżonych o agitację komunistyczną w wojsku. Na ławie oskarżonych zasiadli Żydzi Abram Goldberg z Tomaszowa, Jusek Zylberg z Łucka i Nuchym Wejsberg z Częstochowy oraz Leon Kossowski z Łodzi.

Przewód wykazał całkowicie winę komunistycznych agitatorów. Sąd skazał: Goldberga na 8 lat więzienia, Wejsberga na 4 lata, Zylberga na 6 lat i Kossowskiego na 4 lata więzienia. Ponadto sąd postanowił wydalic wszystkich z wojska.

„DOM ŚLĄSKI” W KRAKOWIE

W lutym 1936 r. odbędzie się w Krakowie uroczyste otwarcie „Domu Śląskiego Polskiego Związku Zachodniego”, w którym znajdą pomieszczenie i opiekę studjujący na Uniwersytecie Jagiellońskim akademicy polscy z Niemiec i ze Śląska. Mieszkać w nim będzie również młodzież z różnych części Polski. Dom posiadać będzie burse, świetlicę i szereg innych urządzeń, zapewniających młodzieży jak najlepsze warunki pobytu.

WYKOPALISKA POD KRAKOWEM

Do muzeum archeologicznego Polskiej Akademii Umiejętności nadesłano w ostatnich dniach liczny materiał z cmentarzy spaleniowych, cmentarzy kultury lutożyckiej z końcowych okresów brązu. Materiały te pochodzą z 30 grobów, odkopanych w Brzeziu pod Krakowem. Badał je tam z ramienia muzeum archeologicznego Polskiej Akademii Umiejętności ks. Jakób Rayski, proboszcz w Bolechowicach.

OWA monografia słynnego ironisty-dyabolisty, „słodkiego” liryka pióra, praskiego semity Maxa Broda rzuca całkiem niespodziewane światło na pobyt

Heinego w Polsce, w Wielkopolsce.

Pierwszy zwrócił uwagę na wagę tego „epizodu polskiego” w światopoglądzie Heinego historyk rosyjsko-żydowski Dubnow. Monografista Heinego przed M. Brodem, Heinrich Plothe cały nacisk w malowaniu tej Arystafanesowskiej indywidualności położył na jej żydowskości („Heinrich Heine als Dichter des Judenthums”. Drezno 1930). W latach ostatnich, kiedy hitleryzm dochodził i doszedł do władzy, pojawiła się moc publikacji negatywnie odnoszących się do autora „Melodyj Biblijnych” jako do destruktora, deprawatora, komunisty i wroga Niemiec nacjonalnych. Stwierdzono też między innymi, że „czarujący” romantyk był tajnym agentem Metternicha, że rów-

dopiero w... Polsce i przez pobyt w Polsce, ergo przez gościnę u Brezów w Świątkach, u Wołowiczów w Działyniu, przez odwiedzenie Gniezna (może i Swarzędza) no i Poznania. Tu dopiero zetknął się raz pierwszy z „masą” (?) czystego rasowego żydostwa o niezłamanym charakterze i o jednolitym życiu wewnętrznym „pełnym i swobodnym”, co go oczarowało, ujarzmiło i otworzyło oczy na słabość, położniczość, tchórzliwość i nicosć oświeconych asymilantów berlińskich. Wtedy to dopiero rzucił Heine pierwszy hasło o „rozbudzeniu siły żydowskiej” (Aufregung der Kraft) a więc podłożył podwaliny renesansu także i sjonistycznego.

Wobec tego godziwe chyba poznać się z tem, co Heine o Żydach polskich w „Ueber Polen” pisał i jak przyszło do jego nawrócenia w czas wizyty w Wielkopolsce.

*

W krótkim stosunkowo czasie na przestrzeni kilkunastu lat odwiedzili wtedy Poznańskie trzy wybitni Żydzi. Był na gościnnych występach znakomity tragik niemiecki z Polski pochodzący Bogumił (sic!) Dawisohn, przyjmowany w Poznaniu owacyjnie, de-

szą i niebezpieczniejszą, że i mówił i pisał i to biegle w trzech językach. Znacznie później, bo dopiero w latach czterdziestych, po długoletnim pobycie w Paryżu i całkowitem duchowym sfrancuzieniu popełniał Eugenjusz Breza opowiadki stałe o jakiejś fikcyjnej pannie Dziubińskiej: „Babie lato panny Dziubińskiej”, „Medytacje panny Dziubińskiej” (zbiór aforyzmów), poczem jakieś niepotrzebne nikomu broszury polityczne: „La Russomanie dans le Grand Duchesse. Posen” (1841).

Nie siedział na wsi, ale w Poznaniu i paryskim obyczajem cały dzień to w traktjarniach, to w konfisserjach, gdzie znajomych bawił i drażnił aforyzmami i paradoksami. Że była wtedy moda na wielkopański radykalizm, więc podobnie, jak synowie i wnuki Targowiczaków (ks. Branicki lub Leon Rzewuski), czy znowu hrabia Worcell i inni, głosił zasady najradykałniejszego przewrotu, aż się wreszcie uwikłał w polemikę z Kierskim z „Gazety Poznańskiej” (X. 1842), poczem jeszcze gorzej, bo w pismo, z funduszów berlińskich wydawane, w rewolucyjnego (sic) „Przyjaciela Chłopów”, aż się wreszcie wyobcowany i bojkotowany w r. 1856 do Warszawy przenieść musiał. Przez Bibianę Moraczewską zestawiany był ze zdrajcą Gurowskim.

Taki to był w późniejszym swym rozkwicie ten Breza, syn Radolińskiej a Heinego gospodarz z dominium Świątki pod Gnieznem. Że sam kawaler, więc młodego poetę musiał zawieźć zaraz do najbliższych krewnych, do ożenionego z Brezianką Wołowicza, późniejszego ułana z r. 1831. Tu zatem u Wołowiczów, poczem w Gnieźnie i w Poznaniu musiał Heine poznać te urodziwe Polki, którym potem w „Ueber Polen” poświęca ustęp reklamowy, tylokrotnie w licznych językach cytowany:

„Teraz jednakże klękniście, a przynajmniej uchylicie kapelusza: mówię o kobietach Polski. Ulatują duchem nad brzegi Gangesu i szukam kwiatów najmilszych i najbardziej delikatnych, by je porównać z Polkami. Ale czemuż są wobec tych istot nadobnych wszystkie wdzięki Mailiki, Kuzwałai, Oszadii, świętych kwiatów lotosu, i jak tam one się wszystkie nazywają: Kamalata, Pedma, Kamala, Tamala, Srisza i t. d. — Gdybym miał pedzel Rafaela, melodję Mozarta, mowę Calderona, być może udałoby mi się wywołać w piersi waszej uczucie, któregobyście doznali, gdyby prawdziwa Polka, ta Afrodyta wiślana zjawiała się cielesnie przed waszemi zachwyceniami oczami. Ale czemuż są barwne kleksy Rafaela wobec tych pięknych obrazów z ołtarza, które żywy Bóg malował radośnie w najweselszych snadź swych godzinach! Czemu jest Mozartowa brząkanina w porównaniu ze słowami, co jak najdosłowniejsze cukierki dla duszy, płyną z różowych ust tych słodkich stworzeń! Czemu są wszystkie Calderonowe gwiazdy ziemi i kwiaty niebios wobec tych uroczych istot,

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO DĘBIEC

Zebrańie w piątek, dn. 20 grudnia w lokalu p. Figla, ul. Świerczewska 6. Początek zebrania o godz. 19, a nie jak poprzednio podawano o godz. 20.

Poważna firma chrześcijańska poszukuje

MAGISTRA FARMACJI

chrześcijanina, młodego, dobrej prezencji, władającego również językiem niemieckim w słowie i piśmie dla propagandy środków leczniczych.

Oferty pod „PROPAGANDA” do Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, ulica Marszałkowska 115. ng 19625

nocześnie pobierał subsydia od Ludwika Filipa i równocześnie nałogowo naciągał Rotszyldów i równocześnie pisał skrajnie rewolucyjnie, jednym słowem coś z Józefa Flawjusza, a coś nawet z Afzeta.

Odbronzowanie i demaskowanie poszło w przyspieszonym tempie i „klastyk romantyzmu” Heine został w wyniku „śledztwa” poprostu wyeliminowany z kultury niemieckiej a nawet skazany in effigie na banicję. W rezultacie tego przytuliło znów żydostwo wcześniej wyrzuczonego i niezbyt współwyznawców oszczędzającego kosmopolitę, asymilanta i Weltbürgera, przemalowując marnotrawnego syna na oddanego żydostwu duszą, ciałem, sercem i intelektem.

W 1918 roku zrobili z Heinego na podstawie cytów z niego prekursora komunizmu, podobnie jak z Mickiewicza zrobił komunistę E. Haecker w przedmowie do nowowydanych artykułów z „Trybuny Ludów” („Biblioteka Narodowa”). W r. 1930 i w następnych Heine wypływa dla emigracyjnego i pozaniemieckiego żydostwa jako narodowiec i patriota żydowski. Dla udowodnienia tej z nowej rewizji wypływającej nowej prawdy o Heinem apologety przytaczają głównie te dzieła, w których Heine atakował oświeconych asymilantów, „zwyródniała reformację”, Berlińskich wychrzzczeńców a więc: „Damaskusbrieft”, „Bäder von Lucca” (postać markiza Gumpelino), „Hebräische Melodien” (radca Hitzig recte H. Itzig), dalej „Rabbi von Bacharach” no i wreszcie najważniejsze „Reise in Polen” czyli „Ueber Polen”. No i teraz przychodzi rewelacja Maxa Broda, idącego linją Dubnowa. Max Brod bowiem stawia tezę, że Heine żydził, że Heinego „najgłębszym przeżyciem żydowskie”, że Heine wrócił duchowo do żydostwa, że Heine poczuł się z „rasowo” Żydem

klamujący Fredrę i Mickiewicza, wieńcem obdarzony, na bankiecie wytoastowany, owacyjnie wprowadzany i odprowadzany, za co wdzięcznością szczerą się odplacający.

Był przed Dawisohnem Ryszard Otto Spazier, pierwszy chronologicznie historyk powstania Listopadowego, tłumacz późniejszy „Pana Tadeusza” a wówczas gość rodzeństwa Moraczewskich Bibiany i Andrzeja, zbierający materiały do „Polen und seine Helden”. Ten swoją „Podróż do Polski” drukował w piśmie niemieckim „Ost und West” (1835) i za gościnę też wywdzięczzył się bardzo pięknie. Bądź co bądź pochodził z Polski Spazier i po polsku mówił tak zresztą jak i Dawisohn.

Heine był pierwszy przed nimi w Poznaniu i nie można powiedzieć, aby się okazał za gościnę niewdzięczny. Wprost przeciwnie.

*

Zaprosił go Breza. Ten Breza Eugenjusz to dziwny jakiś gość a skomplikowana i problematyczna osobowość, jakiś przedwczesny chyba dekadent i schyłkowiec. O cztery lata młodszy od Heinego poznał go w Berlinie zdaje się nie tyle przy studjach uniwersyteckich, ile w gościnnych salonach słynnych emancypacyjnych Izrealitek. Młody hrabia Breza miewał widocznie już wtedy sny i apetyty literackie, które z czasem rozwinęły się w krzepką grafomanję, tem uciążli-

na święta

KONIAKI WINKELHAUSENA

Giełżące się powszechnem uznaniem naturalne

WINA KRYMSKIE i KAUKASKIE

STOŁOWE CZERWONE: Kaberne Abrau Nr. 44, Mukuzani Nr. 46, Napareuli Nr. 47.
STOŁOWE BIAŁE: WYTRAWNE: Rizling Abrau Nr. 63, Cynandali Nr. 64; POŁWYTRAWNE: Napareuli Nr. 66, Mukuzani Nr. 47; POŁSŁODKIE: Czatur Dag Nr. 65
DESEROWE SŁODKIE: Złoty Muskat Nr. 35, Muskat Liwadja Nr. 85, Aj Danil Nr. 89.

Do nabycia w pierwszorzędnym handlach win i restauracjach!

które z Calderonem nazywam aniołami ziemi, gdy samych aniołów zwę Polkami nieba. Tak, przyjacielu, kto spojrzal w ich oczy gazeli, ten wierzy w niebo, choćby był sam najgorliwszym wyznawcą barona Holbacha."

Drukował te swoje listy z podróży literacko-debiutujący Heine w styczniu r. 1822 w piśmie „Gesellschafter”.

*

I byloby wszystko mu się udało i cały wypad w Wielkopolskę skończył ku obopólnemu zadowoleniu, gdyby nie był zaczął i potknął się o... teatr. Uszło było mu na sucho, że pisał o niewolnictwie i nędzy chłopskiej, o alkoholizmie i hungaricum u szlachty i o tem, że język polski w śpiewie jest nieco szorstki. W warszawskiej prasie z pierwszego kwartału r. 1822 chwalaono nawet te niepodpisane anonimowe korespondencje w „Gesellschafter”. Ale Heine niestety zaczął o poznański teatr. W mieście, liczącem 27 000 mieszkańców-mieszkańców, grały w lecie r. 1821 dwie trupy: polska i niemiecka, a recenzent do tego był jeden, ale zato potentat. Tak nad teatrami poznańskimi, jak nad wszechwładnym Arystarchem Heine sobie conieco rozpuścił paszczę, prowokując na siebie wyjątkowo gwałtowną replikę, którą przed wojną (1911) z pedantyczną dokładnością zrelacjonował gość Warszawy z czasów okupacji, poznański geheimer Archivar, prof. dr. Warschauer. Arystarchem w tem maleńkiem miasteczku był redaktor w dwóch językach wychodzącego pisma „Posener Stadtzeitung”, członek masonskiej loży „Świątynia Jedności”, muzyk i kompozytor, słowem Schoengeist Idzi Stefan Raabski „polnischer Abstammung”, ale piszący się przez dwa a: Raabski. Skądinąd wiemy jeszcze szczegóły inne. Niemiecka trupa teatralna Kohlera grała na Szelągu, Osiński z gościnnymi występami ze Zwierkowską i Werowskim grał wielki repertuar: „Ludgarde”, „Otella” i słynny melodram z muzyką „Kościuszkę nad Sekwaną”, a Idzi Stefan Raabski rozdał na prawo i lewo to pochwały, to przygany i tronował.

W to spokojne, ciche życie wnieśli się berliński „Gesellschafter” ze swojemi kasażąciami złośliwościami, które Nietzsche nazywa „göttliche Bosheit”. Ośmielił się Heine napisać: „oprócz teatru jest tu i recenzent tak, jakby tego nie wystarczyło, i to recenzent, godny samego Lessinga”. Tem zdaniem ironicznym rozruszył i rozwścieklił krytyka, który był i cenzorem i prefektem i asesorem, w sumie intelektualnym dyktatorem, a pisał również biegle i po polsku i po niemiecku.

I sypnęły się na Heinego w r. 1823 w Poznaniu podobno takie same epitety, jak w sto lat potem w hitlerowskich Niemczech w r. 1933, a więc „skryba”, „frywolny”, „błędna gwiazda”, „Fiederheld”, upośledzony... W ferworze lokalnego patriotyzmu odsądził Raabski nieznanego nawet, nie preczowanego korespondenta od czci i wiary, jako „koczownika” (Nomade), a nigdy mu nawet przez myśl nie przeszło i nigdy się nie dowiedział, że to w „Gesellschafterze” pisał gość wakacyjny Brezów i Wołłowiczów, a przez całe stulecie najpopularniejszy poeta Niemiec, autor bezlitosnego „Deutschland, ein Wintermärchen”. Koczownik!

Heine, przysypyany taką lawiną wymsłów i bezsztaniny, przycupnął i nie replikował. Bogiem a prawdą, nie miał znów racji zapalczywy asesor aż tak się ciskać, skoro omal owocna podróż po Wielkopolsce J. Ursyna Niemcewicza jest znacznie oschlejsza i nudniejsza, a dopiero w kilkanaście lat później dał Wężyk konterfekt Wielkopolski wprost świetny.

*

Najważniejszym momentem z tego całego epizodu jest oczywiście to nawrócenie się Heinego w Wielkopolsce do żydostwa. to „je suis revenue a Jehova”.

I oto kilka wyjątków i cytów, a raczej... wyjątkowych cytów z tego „nawrócenia”:

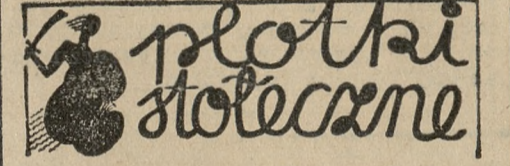
„Ich schätze die polnischen Juden weit

höher, als so manchen deutschen Juden, der seinen Bolivar auf dem Kopfe und seinen Jean Paul im Kopfe trägt. In der Schroffen, Abgeschlossenheit wurde der Charakter der polnischen Juden ein Ganzes.”.....

.....„Der polnische Jude mit seinem schmutzigen Pelze, mit seinem bevölkerten Barte und Knoblauchgeruch und Gemeinheit — ist mir noch immer lieber, als mancher in all seiner staatspapiernem Herrlichkeit!”

W jednym z późniejszych wierszy tę samą myśl wyraża nieco sarkastycznie:

„Die Neuen (Juden) assen Schweinefleisch, Zeigen sich widersetzig

20 grudnia.

Wiecie, co to jest racjonalizm? Nie. Posłuchajcie:

Jednego dnia wygłasza się wielkie przemówienie w obronie amnestji dla przestępców prasowych i objęcia nią emigrantów politycznych, a nazajutrz głosi się przeciwko tym poprawkom. Powód? Uzasadnienie: nie można poddawać się porywom serca, należy się kierować tylko pobudkami racjonalistycznymi. Od przemówienia do głosowania minęły 24 godziny czasu.

Jakżeż to jedna doba może wiele oddziaływać na umysłowość jednostki z Wołynia!...

Nie oburzajmy się na tych ludzi. Przekonywamy się, że są konsekwentni i nie mogą nikomu sprawić żadnej niespodzianki. To lepiej i jaśniej.

*

Z zainteresowaniem oglądamy zarządzenia, dokonywane w ministerjum oświaty. Po pewnym czasie wakansu stanął na jego czele prof. Świętosławski. Fizyk i chemik, posiadający w swoim fachu duże imię. Przypomniano, że należał do tych, którzy przyłączyli się do protestu świata nauki przeciwko Brześciowi, przypomniano, że przeciwstawiał się przeciwko nowej ustawie akademickiej, której ojcem był J. Jędrzejewicz.

Narazie obserwujemy pewne posunięcia personalne. Ustąpił kap. Kawalkowski, który piastował stanowisko dyrektora departamentu ogólnego, a faktycznie był za czasów J. Jędrzejewicza jego prawą ręką, a za W. Jędrzejewicza patronował Legionowi Młodych i Straży Przedniej. Zczasem J. Jędrzejewicz potępił stworzoną przez siebie organizację, która się jednak nie rozwiązała i działa wbrew pp. Sławkowi, J. Jędrzejewiczowi, A. Prystorowi i K. Świtalskiemu.

P. Kawalkowski zaczął z początkiem nowego roku szkolnego trochę się wycofywać z dotychczasowej swej polityki szkolnej. Narazie pisał artykuły, ale popierał dalej Straż Przednią, która na terenie stolicy przeszła jakieś fermenty i w rezultacie nie miała wpływu.

Ustąpił kap. Lipke, który był szefem biura personalnego. Zazwyczaj bywa, że polityka personalna podlega bezpośrednio ministrowi. Tutaj było inaczej, a kierunek jej spoczywał w ręku człowieka, przeniesionego do min. oświaty z wojskowości. Jak to w praktyce wyglądało, znamy z interpelacji sejmowych i z opowiadań ludzi zainteresowanych.

Zapowiedziane jest ustąpienie naczelnika wydziału sztuki dr. Zawistowskiego. To był człowiek, który nadawał ton ministerstwu w dziedzinie kultury. On to uznał, że stypendja dziennikarskie, istniejące 10 lat, nie podlegają jego wydziałowi kultury i sztuki i należy je zlikwidować, co też się stało.

*

Gdzieś w prasie pojawiła się wiadomość, że T. K. K. T. (Tow. Krzewienia Kultury Teatralnej) posiada zobowiązań na 800 000 zł. Może sprostują tę cyfrę czynniki zainteresowane, ale to nie zmienia zagadniczego faktu, że

Sind Demokraten. Die Alten Sind vielmehr aristo-krätzig”.

Ci drudzy tedy, polscy Żydzi z Gniezna, Poznań, może i Swarzędza okazali się Heinemu ostoją i osierdziem żydostwa, zmagazynowaną magnetyczną potencją rasy. Pod wrażeniem ich wiekowego konserwatyizmu plemiennego autor „Atta Troll” nawrócił się do żydostwa, aczkolwiek pozornie był gościem i przebywał w ziemianstwie śródowisku... „Krapulińskich und Waschlapskich”. I tak już pozostało. I tak trwa nadal. I dziś nadal tu przyjeżdżają do Polski, aby utwierdzić się w swem jestestwie narodowym, religijnym, rasowym.

Max Brod ma rację, choć się to wydaje paradoksalne: Heine wrócił do żydostwa, znalazłszy się w gościnie polskiej.

Abelf
Nowa cyfra

Warszawa.

T. K. K. T. posiada zobowiązania dochodzące do sum poważnych.

Zachodzi tu skromne pytanie: kto będzie to zobowiązania pokrywał? A powstały one z nieuiszczania się z plac wobec artystów, personelu technicznego, firm, dostarczających materiałów itd. Nie trzeba myśleć, że istniały jakie pretensje osób czołowych, stojących u góry: te są regulowane skrupulatnie, ale zaległości posiada szary tłum.

Kto będzie to regulował? T. K. K. T. nie posiada majątku. Żyje głównie z subwencji, które systematycznie się przykręca i — słusznie. Minister oświaty nie da, bo niema, a może i nie zechce. Minister skarbu również. Więc jak wyjść z błędnego koła?

Poczuł to już dobrze p. J. Jędrzejewicz, który jest założycielem, organizatorem i duszą instytucji. Sprawiedliwość każe mu jednak dzielić się wszystkim — na tym odcinku — z pp. Zawistowskim i Kadenem-Bandrowskim. To była trójka rządząca. P. J. Jędrzejewicz był prezesem zarządu.

Widząc podławą sytuację, chciał zrezygnować. Ale mu nie pozwolono.

Puder dla dzieci, do ciała i do nog

Tg 2280

Z ruchu narodowego

Czempin. Na wielkie zebranie Str. Narodowego sala, oraz przyległe do niej pokoje były wypełnione po brzegi. Po zdaniu raportu na salę wkroczyła policja, aby stwierdzić charakter zebrania i dokonać przeglądu legitymacji. Po załatwieniu tej formalności i opuszczeniu sali przez policję, zwołujący wezwał zebranych do walki o Polskę katolicką i narodową, za którą życie swe ofiarowało przeszło 20 członków organizacji. Pamięć zmarłych uczczono w skupieniu.

Po referatach udekorowano „szczerbami” Chrobrego przeszło 40 członków. Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych.

Inowrocław. — W mieście naszym odbyła się piękna manifestacja ruchu narodowego. Już na godzinę przed zebraniem S. N. wejście do hotelu „Basta” było do tego stopnia zatarasowane, że przechodnie z trudem mogli przedostać się na drugą stronę ulicy. W sali zebrało się około 2500 osób, a setki osób stały na schodach i przed hotelem.

Referat programowy wygłosił b. radny miasta Łodzi p. Antoni Welka. Pozostali mówcy — dr. Wróbel z Poznania i p. Trzeźniński ze Świerkowa — niestety nie przybyli.

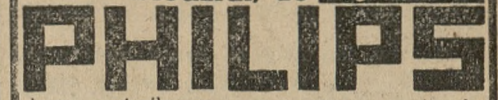
Obrazy zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych i okrzykami na cześć Obozu Narodowego i przyszłego rządu narodowego. W zgromadzeniu wzięło udział ponad 1000 samych robotników.

Krzywiń. Zebranie Stron. Nar. odbyło się przy udziale 200 członków. Referaty wygłosili: pp. Pajkert, Młodziński i Depa z Osieczny, Kutzner ze Śmigła, oraz Ludwiczakówna. (pk)

WIELKA RADOŚĆ W DOMU...

gdyż ojciec wiedział, że *tylko*

jest najmiłszym prezentem gwiazdkowym dla całej rodziny i nabył odbiornik Philipsa, korzystając z rewelacyjnego systemu ratalnego

zaliczka zł. 17.-
raty mies. po zł. 17.⁵⁰

Do nabycia według systemu ratalnego Philips w firmie

Największy specjalny magazyn radiotechniczny

POZNAŃSKIE TOW. RADJOWE

Fr. Ratajczaka 39, tel. 34-30.
ng 19 612

Zlecono trwać na stanowisku, a tymczasem kłopoty się piętrzą. Nieprzyjemna pozycja.

*

Gen. Sławoj-Składkowski, dzierżyciel wawrzynu akademickiego, jest autorem słynnego określenia „radosnej twórczości”. Dawniej szermował niem

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdolnych do pracy naturalna woda gorzka Franciszka - Józefa pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy.
Tg 2273

i on i jego przyjaciele bardzo często i bardzo gęsto. Dzisiaj już przeczuli się tylko na pisanie wspomnień.

Podobno zaczął także pisać wspomnienia p. J. Jędrzejewicz. Będą nosiły nazwę: „Strzępy wspomnień o radosnej twórczości”. Zapewniają, że ma to być praca zbiorowa.

WARSZAWIANIN.

Sąd Najwyższy w sprawie uboju rytualnego

Sprawa uboju rytualnego jest dzisiaj bardzo aktualna, szczególnie zaś tam, gdzie są większe skupienia żydowskie. Ludność chrześcijańska w Polsce wielokrotnie jest nietylko zmuszona do spożywania mięsa z uboju, dokonywanego w sposób rytualny przez Żydów, ponieważ rzeźnie są opalone przez żydostwo, ale w dodatku musi jeszcze drożej płacić. Między Żydami również doszło do zatargów na tem tle, ponieważ niejednolicie zapartytowano się na kwestję, kto jest odpowiedzialny do wykonywania uboju rytualnego.

W tej sprawie donosi obecnie Katołicka Agencja Prasowa, co następuje:

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. N. 13 D. W. z dn. 7 czerwca 1921 r. N. 6753/1815 zaznacza, że:

„rządy samowolnie, bez żadnej przez władzę zatwierdzonej taksy i bez ponoszenia jakiegokolwiek odpowiedzialności, nakładają na ludność niesłychanie często haracz za ubój, krzywdząc niezmiernie ogół konsumentów mięsa, a więc i ludność chrześcijańską, nazywa jednak rzeźników „funkcjonariuszami duchowymi” i ich funkcje uważa za religijne, — bo zaznacza, że: „rabin jest głównie powołany do religijnego nadzoru nad rzeźnictwem.”

Na podstawie tego orzeczenia oraz na podstawie precedensu, że w Rosji zwalniano rzeźników od służby wojskowej jako duchownych — rabini czynili starania u polskich władz wojskowych, by i w Polsce zwolnić rzeźników jako duchownych od służby wojskowej. Tymczasem ks. dr. Trzeciak w odczycie, wygłoszonym w dniu 21 marca 1935 r. wykazał na podstawie biblii i talmudu, że ubój rytualny nie ma nic wspólnego z religją możeszową a przeciwnie jest barbarzyństwem i wypaczeniem intencji wielkiego ustawodawcy Możesza, — rzeźnicy zaś są tylko zwykłymi rzeźnikami.

W drugim odczycie ks. dr. Trzeciak wykazał rabinowi dr. Schorowi, że nie zna dokładnie biblii ani talmudu i w odczycie tym jeszcze gruntowniej i szerzej uzasadnił swą tezę. Na to ani rabin dr. Schor ani żaden z rabinów w Polsce nie odważył się już na polu naukowym atakować ks. dr. Trzeciaka. Zaniepokojone tym stanem rzeczy żydowskie Towarzystwo „Aguda” w Warszawie urządziło w pierwszych dniach kwietnia 1935 r. zebranie wszystkich rabinów, przelożonych

gminy, towarzystw i posłów żydowskich. Na zebraniu tem uchwalono, by zwrócić się o pomoc do rabinów zagranicznych. W czerwcu br. pisma żydowskie doniosły w artykułach zatytułowanych: „Wielcy uczeni żydowscy nadesłali już materiały w sprawie uboju” — że rabini z Czech, Niemiec, Szwajcarii, a później z Ameryki, Anglii, Francji i Hiszpanji pospieszyli z pomocą rabinom polskim. Wybrano komisję z pięciu członków celem opracowania książki przeciw wywodom ks. dr. Trzeciaka. Pisma żydowskie zapewniały o swoim triumfie. Skwapliwie przestudowano broszurę ks. dr. Trzeciaka i przekonano się, że — wszystkie przytoczone cytaty znajdują się dosłownie w talmudzie, a zestawienie w broszurze: „Uboj rytualny w świetle biblii i talmudu” jest tego rodzaju, że nie można żadnego punktu zaczepić. Tak się zakończyła walka podjęta ze strony Żydów.

Tymczasem jeden z rzeźników ośmielony wywodami ks. dr. Trzeciaka i przekonany, że jest tylko zwykłym rzeźnikiem a nie duchownym, zaczął swoje rzemiosło uprawiać bez pozwolenia rabina, zaco został pozwany przed sądy polskie i zasądzony w dwóch pierwszych instancjach z art. 27 pra-

wa o wykroczeniach... Sprawa oparła się o Sąd Najwyższy i ten w dniu 23 października 1935 roku w składzie siedmiu sędziów uwolnił oskarżonego rzeźnika Chaima Lentę od kary i postanowił, jak następuje:

„Trudnienie się rzeźnictwem bez upoważnienia rabina gminnego nie stanowi wykroczenia z art. 27 prawa o wykroczeniach. Niniejsze postanowienie Sąd Najwyższy postanowił wpisać do Księgi Zasad Prawnych”.

Orzeczenie powyższe Sądu Najwyższego przy wpisaniu go do Księgi Zasad Prawnych jest wielkiej doniosłości, gdyż raz na zawsze ustala, że ubój rytualny jest tylko zwykłym rzeźnictwem a nie aktem religijnym. Zależy teraz od społeczeństwa polskiego, czy wyciągnie z tego odpowiednie wnioski, czy dołoży wszystkich sił, by najpierw w gminach w trybie samorządowym znieść rzeźnie rytualne, a następnie wystąpić do władz rządowych, by zniosły drogą ustawodawczą ubój rytualny jako barbarzyński i ohydny zabobon, nie mający nic wspólnego z religją możeszową, za który to zabobon Polacy płacą z własnej kieszeni 50 do 70 milionów złotych rocznego haraczu na kahały i gminy żydowskie.

Nowe ceny biletów kolejowych

Z dniem 1 stycznia 1936 r., jak o tem donosiliśmy, na polskich kolejach państwowych nastąpi zniżka taryf przewozowych.

Nowa taryfa osobowa znosi podział na podmiejską i normalną i wprowadza jednolitą taryfę normalną. Taryfa podmiejska została przerwana na odległość do 180 km i będzie wcielona do normalnej. Od 1 stycznia 1936 bilety na przestrzeni do 180 km będą kosztowały normalnie tyle, co kosztowały dotychczas w ruchu podmiejskim. Nowe ceny biletów na przestrzeni do 180 km podaje nam przykładowo następująca tabelka:

Cena biletu 3 kl. pociągu osobowego		
Z Poznania do stacji:	obecnie	od 1 stycznia 36.
Bydgoszcz (153 km)	8,60	8,20
Gniezno (51 km)	3,80	3,00
Inowrocław (107 km)	6,60	5,80
Jarocin (67 km)	4,80	3,60
Krotoszyn (98 km)	6,20	5,20

Z Poznania do stacji:		
	obecnie	od 1 stycznia 36.
Leszno (69 km)	4,80	3,60
Ludwikowo (21 km)	1,60	1,20
Oborniki (31 km)	2,20	1,80
Ostrów (115 km)	7,--	6,20
Pleszew (87 km)	5,80	4,60
Puszczykowo (13 km)	1,--	0,70
Staszew (24 km)	1,80	1,30
Sroda (34 km)	2,40	1,80
Toruń (142 km)	8,20	7,80

Na dalszych odległościach taryfa pozostaje bez zmian, a więc np. do Warszawy (przez Strzałkowo i Kutno) zapłacimy za bilet III klasy poc. osobowej 14,60 zł, t. zn., jak dotychczas. Zniżka, zresztą minimalna, obejmuje też bilety na pociągi pośpieszne, ale tylko na odległość do 180 km.

Przy wszystkich biletach w cenie ponad 2 zł będzie pobierana — jak dotychczas — dopłata na bezrobocie. Dopłata ta wynosi przy cenie od 2 do 10 zł — 10 gr a za każde następne 10 zł — dalsze 10 gr.

Gdy zniżka biletów normalnych na odległości do 180 km jest niewielka, a na dalsze odległości już żadna, to nadzwyczaj korzystnie przedstawiają się zmiany, wprowadzone w taryfle odcinkowych biletów miesięcznych i tygodniowych.

Zamiast wszystkich dotychczasowych biletów okresowych, podmiejskich, robotniczych i t. d. wprowadza się tylko trzy rodzaje biletów, jednolitych dla wszystkich. Będą to bilety miesięczne ogólne, tygodniowe ogólne i szkolne miesięczne. Bilety te wydaje się na odcinki o długości najwyżej 100 km.

Rada Ligi Narodów

Genewa. (Tel. wł.). Rada Ligi Narodów na wstępie uczliło zmarłego przed kilku dniami prezydenta Wenezueli Vincente Gomeza.

W dalszym ciągu Rada zajęła się sporem abisyńsko - włoskim, przyczem przewodniczący poinformował, że konferencja 13 państw Rady Ligi Narodów przyjęła specjalną rezolucję, wyrażającą podziękowanie przedstawicielom Anglii i Francji za ich wysiłki około sprawy abisyńsko - włoskiej.

Praca duszpasterska w harcerstwie

Dnia 9 bm. odbyło się w Warszawie zebranie Rady do spraw religijnych w Związku Harcerstwa Polskiego. Udział w zebraniu wzięli: ks. Marjan Luzar, naczelny kapelan Z. H. P., ks. kanclerz Jan Mauersberger, wiceprzewodniczący Z. H. P., ks. kan. Stanisław Nowicki z Łodzi, ks. sup. Jan Lorek z Warszawy, ks. Lech Ziemiński z Ostrowa Wlkp.

Rada wysłuchała sprawozdania Nacz. Kapelana Związku za r. 1935 i program pracy Działu Duszpasterskiego Z. H. P. na rok 1936. Jak ze sprawozdania Naczelnego Kapelana wynika, życie religijne w harcerstwie rozwija się i pogłębia coraz silniej. Zewnętrznym przejawem tego był jubileuszowy Złoty Wstępek (w lipcu r. b.), gdzie harcerstwo polskie wybudowało 16 ołtarzy polowych, przy których odprawiano w czasie Złoty 476 mszy św. i

Tygodniowy bilet, dostępny z dn. 1 stycznia 1936 r. dla wszystkich, uprawnia codziennie do jednorazowego przejazdu (tam i z powrotem) drogą najkrótszą lub wskazaną na bilecie, miesięczny — do nieograniczonej ilości przejazdów kilkoma drogami, o ile są one wskazane w bilecie. Kolej może wymagać, aby bilety tych typów były zamawiane, przyczem bilety tygodniowe wydaje się na podstawie zaświadczeń, które nabywać można w kasie biletowej. Przejazd za biletem miesięcznym lub tygodniowym w pociągach pośpiesznych dozwolony jest za opłatą ceny biletu dodatkowego Bilety będą imienne, ważne za okazaniem legitymacji, zaopatrzonej w fotografię.

Poniżej podajemy dwa zestawienia, obrazujące obniżkę cen biletów okresowych pomiędzy Poznaniem i szeregiem stacyj kolejowych w obrębie do 100 km.

Cena biletu tygodniowego (3 kl. poc. osob.) w zł:

Pomiędzy stacjami	obecnie	od 1 stycznia 36 r.
Poznań i		
Czerwonak (13 km)	3,00	2,10
Gniezno (51 km)	11,40	9,00
Grodzisk (49 km)		
przez Opalenice	10,20	7,80
Jarocin (67 km)	14,40	10,80
Kiekrz (13 km)	3,00	2,10
Kobylnica (14 km)	3,00	2,10
Kórnik (20 km)	4,20	3,00
Kościan (42 km)	9,00	6,60
Kostrzyn (24 km)	5,40	3,90
Krotoszyn (98 km)	20,40	15,60
Luboń (7 km)	1,80	1,20
Ludwikowo (21 km)	4,80	3,60
Leszno (69 km)	14,40	10,80
Mogilno (81 km)	17,40	13,20
Oborniki (31 km)	6,60	5,40
Pleszew (87 km)	18,60	13,80
Promno (24 km)	5,40	3,90
Puszczykowo (13 km)	3,00	2,10
Rogoźno (46 km)	9,60	7,20
Sroda (34 km)	7,20	5,40
Staroleka (4 km)	1,20	0,90
Staszew (24 km)	5,40	3,90
Swarzędz (14 km)	3,00	2,10
Szamotuly (33 km)	7,20	5,40
Września (40 km)	10,20	7,80

Cena biletu miesięcznego (3 kl. poc. osob.) w zł:

Pomiędzy stacjami	obecnie	od 1 stycznia 36 r.
Poznań i		
Czerwonak (13 km)	18,00	8,40
Gniezno (51 km)	68,40	34,20
Grodzisk (49 km)		
przez Opalenice	61,20	30,60
Jarocin (67 km)	86,40	43,20
Kiekrz (13 km)	18,00	8,40
Kobylnica (14 km)	18,00	8,40
Kórnik (20 km)	25,20	12,00
Kościan (42 km)	54,00	26,40
Kostrzyn (24 km)	32,40	15,60
Krotoszyn (98 km)	122,40	61,20
Luboń (7 km)	10,80	4,80
Ludwikowo (21 km)	28,80	14,40
Leszno (69 km)	86,40	43,20
Mogilno (81 km)	104,40	52,20
Oborniki (31 km)	39,60	19,80
Pleszew (87 km)	111,60	55,20
Promno (24 km)	32,40	15,60
Puszczykowo (13 km)	18,00	8,40
Rogoźno (46 km)	57,60	28,80
Sroda (34 km)	43,20	21,60
Staroleka (4 km)	7,20	3,60
Staszew (24 km)	32,40	15,60
Swarzędz (14 km)	18,00	8,40
Szamotuly (33 km)	43,20	21,60
Września (40 km)	61,20	30,60

Ceny biletów szkolnych miesięcznych zostaną obniżone do wysokości obecnych cen według taryfy podmiejskiej, z tem, że odległość pomiędzy stacjami nie może przekraczać 100 km. Ponieważ dotychczas młodzież jeździła do szkoły przeważnie pociągami podmiejskimi, więc przeprowadzona w tym dziale obniżka przynosi tylko tę korzyść młodzieży, że nie będzie krępowana ona w wyborze pociągu.

Mocne stanowisko adwokatów warsz. w kwestji żydowskiej

W środę odbyło się w Warszawie walne zebranie Narodowego Zrzeszenia Adwokatów pod przewodnictwem prezesa, adw. Stanisława Zielińskiego. Obecni byli przedstawiciele adwokatów polskich z Kielc.

Po przemówieniu adw. Janusza Rabskiego i ożywionej dyskusji, w której między innymi zabrał głos przedstawiciel adwokatury kieleckiej adw. Cybulski, obszernie charakteryzując stosunki panujące na terenie izby krakowskiej, zebrani jednomyślnie powzięli następującą uchwałę:

UCHWAŁA

„W dniu 23 listopada r. b. na zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Krakowie zaszły wypadki, które nie mogą pozostać bez echa ze strony adwokatury polskiej.

„Gdy przedstawiciel adwokatów-Polaków z Kielc przystąpił w sposób rzeczowy i spokojny do uzasadnienia wniosku, by Rada Adwokacka w spisie adwokatów wprowadziła rubrykę, dotyczącą ich wyznania i narodowości, wywołało to burzę protestów ze strony adwokatów-Żydów. Pod adresem mówcy padły obelżywe wyrazy, a w przemówieniu jednego z adwokatów-Żydów wyżej wymieniony wniosek został nazwany prowokacją.

„Słowa następnego mówcy, który chciał odczytać odezwę Adwokatów-Polaków z Kielc, podnosząc, że samorząd adwokacki w Krakowie został całkowicie opanowany przez Żydów i wzywając do uznania zasady, że w Polsce w adwokaturze powinni rządzić Polacy, Żydzi zagłuszyli krzykiem i hałasem. Pod adresem Polaków padły ze strony Żydów okrzyki: „Chuligani”, „Policzcie, ilu was jest”, „Wynoście się”, „Precz stąd”, „Ściągnąć ich” itp.

„W tym stanie rzeczy grono adwokatów-Polaków uznało za konieczne

opuszczyć zebranie, wezwane do tego przez jednego z kolegów Polaków.

„W obliczu powyższych faktów, będących jaskrawą ilustracją anormalnych stosunków w adwokaturze, w której ilość Żydów nietylko wielokrotnie przekracza odsetek ludności żydowskiej w państwie, lecz, jak w izbach krakowskiej i lwowskiej, sprawia, że Polacy znajdują się w znikomej mniejszości, wskutek czego skład władz samorządu adwokackiego zależy całkowicie od woli adwokatów-Żydów.

„Walne zgromadzenie Narodowego Zrzeszenia Adwokatów, solidaryzując się z wystąpieniem adwokatów-Polaków z Kielc w obronie polskości samorządu adwokackiego, w myśl zasady,

„że gospodarzami w Polsce muszą być Polacy, i wyrażając uznanie Kolegom z Kielc oraz wszystkim adwokatom-Polakom, członkom izby krakowskiej, którzy poparli ich inicjatywę, stwierdza:

1) że zapewnienie Polakom decydującego stanowiska w adwokaturze Rzeczypospolitej Polskiej jest koniecznością państwową;

„2) że w imię tej konieczności nastąpić powinno skoordynowanie i zespolenie działalności wszystkich adwokatów-Polaków;

„3) że akcja ta wymaga poparcia przez całe społeczeństwo polskie;

„4) że usiłowania powyższe dać mogą zamierzony wynik jedynie przy jednoczesnej zdecydowanej akcji ze strony Państwa;

„5) że nastąpić powinno natychmiastowe zatamowanie dalszego dopływu Żydów do adwokatury, tudzież ograniczenie dostępu na wydziały prawne uniwersytetów polskich.

„Narodowe Zrzeszenie Adwokatów wzywa wszystkie ugrupowania adwokackie polskie do poparcia zajętego przezeń stanowiska.”

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Grudzień
21
SOBOTA

Kalendarz rzym.-kat.
Sobota: Suchy dz., Tomaszka ap.
Niedziela: Zenona i Flawiana

Kalendarz słowiański
Sobota: Tomisława
Niedziela: Drogomira
Słońca: wschód 8,01 zachód 15,40
Długość dnia 7 g. 39 min.
Księżycy: wschód 3,31 zachód 12,27
Faza: 4 dzień przed nowiem.

Przepowiednia pogody na sobotę: Pochmurno z przelotnymi opadami śnieżnymi przy temperaturze w okolicy zera.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,23 mtr.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apt. pod Orłem, St. Rynek 41. — Apt. św. Piotra, pl. św. Krzyżski. — Apt. na Śródcie, Rynek Śródecki 1. — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — Łazarz: Apt. Plucifskiego, ul. Focha 72. — Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1. — Górczyński: Apt. Karpiańskiego, ul. Focha 158. — Wilda: Apt. przy Bramie, G. Wilda 8. — Apt. Fortuna, G. Wilda 96. — Debiec: Apt. Debiecka 6. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Staroleka: Apt. miejsc. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

nocny firmy „Potow“ otwarte drzwi wejściowe do restauracji. Okazało się, że była tam przygotowana robota złodziejska. Dzięki czujności stróża nocnego złodzieje zostali spłoszeni.

— **Wyjaśnienie w sprawie kradzieży rowerów.** W związku z notatką o ujęciu sprawców masowych kradzieży rowerów, otrzymujemy wyjaśnienie od p. Nikodema Okupniaka (Ostrówek 7) i M. Wierzowskiego (Wielkie Garbary 52). P. Okupniak dowodzi, że nie kupował przedmiotów pochodzących z kradzieży. Podobne oświadczenie przesłał p. Wierzowski.

KRONIKA SĄDOWA

— **Nie ten sam.** W związku z naszą notatką, zamieszczoną w „Kurjerze Poznańskim“ z dnia 20 b. m., nr. 585 pod nagłówkiem: „Za podrobienie cudzego podpisu“, p. Antoni Gwizdek, urzędnik przyw., członek Zarządu Tow. Powstańców Wielkopolskich Jeżyce, zam. w Poznaniu przy ul. Kolejowej 38 m. 22, prosi nas o stwierdzenie, że niej est identyczny z Antoniem Gwizdkiem, skazanym na mocy wyroku Sądu Okręgowego na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem.

— **Jeden rok więzienia za kradzież z włamaniem.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu odpowiadał Mieczysław Kuszowski, zamieszkały w Poznaniu, 14-krotnie karany, oskarżony o kradzież z włamaniem. W nocy z 10 na 11 sierpnia r. b. dwóch nieznanymi osobnikami dostalo się przez wybitą w ścianie dziurę do piwnicy domu przy ul. Ratajczaka 34, a stamtąd do składu Marji Urbaniakowej, gdzie skradli znaczki pocztowe, stemplowe, blankiety wekslowe oraz gotówkę na ogólną sumę 1015 zł. Urbaniakowa następnego dnia zauważyła kradzież i zawiadomiła policję, która wdrożyła śled-

trzeba jeszcze wpłacić na poczet różnych wydatków 13 zł. Ferster dał mu pieniądze i miał się następnego dnia zgłosić do Czarnego. Gdy przybył do niego, Czarny zażądał znów 180 zł. Sumy takiej już Ferster nie mógł wpłacić i domyślił się, że ma do czynienia z oszustem, który chce wykorzystać jego łatwowierność. Napisał do banku we Lwowie, którego rzekomo przedstawicielem był Czarny i w kilku dniach otrzymał odpowiedź, że Czarny pracował kiedyś w tym banku, jednak za liczne oszustwa i nadużycia został zwolniony. Ferster oddał Czarnego w ręce policji, która skierowała sprawę do sądu grodzkiego w Poznaniu. Sąd skazał oszusta na łączną karę jednego roku więzienia. (m)

— **Za niewłaściwy stosunek do sądu.** Sąd grodzki w Poznaniu skazał Anę Kujawiankę ze Śremu na 7 miesięcy aresztu za to, że w wywodzie apelacji, skierowanym do sądu apelacyjnego w Poznaniu, użyła słów uwłaczających powadze sądu. (m)

— **Upieczę mu się sześć miesięcy.** Im dalej w las, tem więcej drzew — powiada przysłowie. Trzymając się tej zasady, p. Leon Zajczkowski wytrwale pomnażał ewidencję skazujących wyroków na swej karcie karnej. Miał już ich 18. W dniu dzisiejszym stanął przed sądem grodzkim po raz 19, oskarżony o to, że 4 grudnia b. r. ze składu szczołek ukradł jedną szczołkę do froterowania wartości 17 zł. Oskarżony ze skruczą przyznał się do winy, wobec czego sąd, nie badając świadków, skazał go na 6 miesięcy aresztu. „Oskarżony ma szczęście — oświadczył sędzia — bo nie będzie siedzieć dzięki amnestji.“ — „Dziękuję panu sędziemu!“ — z wdzięcznością odpowiedział skazany. (m)

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

OSOBISTE

— **Egzamin sędziowski** złożyli przed komisją przy S. A. w Poznaniu pod przewodnictwem wiceprez. S. A. dr. Wiszniewskiego w dniu 16 bm. pp.: Roman Bieński, Marjan Brzuszkiewicz, Jan Dąbrowski, Roman Kasprzak i Eugeniusz Strembski.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Ferje świąteczne.** Tegoroczne ferje świąteczne w szkołach powszechnych i średnich rozpoczyna się 21 bm. i trwać będą do 9 stycznia 1936 r. włącznie. Dnia 21 bm. nastąpi też zakończenie pierwszego półrocza i rozdanie świadectw szkolnych.

— **Poczta w „złotą“ niedzielę,** t. zn. 22 b. m. pełni służbę nadawczą w pełnym zakresie (PKO, listy, polecenia, wartościowe, przekazy, paczki) w godz. od 9—11 i od 16—18, a w urzędach na terenie Poznania, Leszna, Inowrocławia, Ostrowa i Gniezna do godz. 19.

— **W sprawie podatku wojskowego.** Zarząd miasta Poznania informuje zainteresowanych, że podania w sprawie umorzenia, czy też uchylenia podatku wojskowego oraz sprzeciwu przeciw wymiarowi podatku wojskowego (w ciągu 28 dni po doręczeniu nakazu płatniczego) należy kierować wprost do zarządu miejskiego, który jest instancją decydującą w sprawach zasadniczego podatku wojskowego. Skierowywanie podań w sprawie podatku wojskowego do ministerstwa spraw wewnętrznych lub minist. spraw wojskowych przedłuża załatwienie tych podań, ponieważ władze centralne wszelkie tego rodzaju podania kierują w drodze instancji do zarządu miejskiego miasta Poznania.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadek przy pracy.** Ciężkiemu wypadkowi uległa wczoraj po południu zatrudniona czyszczeniem okien w podwórzu na św. Marcynie 63 Helena Schnuke (Wielkie Garbary 13). Spadła ona z wysokości kilku metrów na twardą posadzkę i odniosła ciężkie obrażenia. Przywołane pogotowie (66-66) stwierdziło skomplikowane złamanie nogi i ręki. Ofiarę wypadku przewieziono do szpitala miejskiego. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Ujęcia.** W rejonie komisariatu III ujęto Franciszka Małeckiego (ul. Madalińskiego 11), jako podejrzanego o kradzież płaszcza. — Osadzono też w areszcie policyjnym notorycznego przestępcę Ludwika Szczepaniaka (ul. Wyspiańskiego 35). Ujęto go jako podejrzanego o kradzież noży i widełcy w jednej z firm na Starym Rynku. — Zatrzymano braci Jana i Mieczysława Grzybowskich (Droga Urbanowska 1). Mieli oni przy sobie 10 ubitych kur, pochodzących prawdopodobnie z kradzieży. (kl)

— **Obława policyjna.** Podczas obławy policyjnej, przeprowadzonej przez komisariaty i wydział śledczy w mieście Poznaniu, doprowadzono na policję 27 osób podejrzanych. 7 z nich osadzono w areszcie policyjnym, jako podejrzanych o różne przestępstwa i dwie podejrzane o kradzieże. Poza tem zatrzymano 16 kobiet lekkich obyczajów z powodu przekroczenia przepisów sanitarno - obyczajowych.

— **Nieudana wyprawa złodziejska.** Ubiegłej nocy około godziny 0,30, podczas kontroli restauracji p. Stelmazewskiego przy ul. Szkolnej nr. 17 zauważył stróż

Seanse 515 715 915 **METROPOLIS** 515 715 915

WIELKI PROGRAM ŚWIĄTECZNY
Od jutra, soboty 21 bm.

GUSTAW FRÖHLICH - LIDA BAAROVA - GEORG ALEXANDER

w fenomenalnej komedji wywołującej NIEMIŁKNĄCĄ WESOŁOŚĆ

SZALONY PORUCZNIK

— wersja niemiecka — og 18 588

— DZIS W PIĄTEK poraz ostatni — potężny dramat KAPITAN SORRELL I SYN —

Z POMORZA

— **Chojnice.** W lesie państw. Łukowo wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, zakończony śmiercią robotnika leśnego, Damazego Galikowskiego. Zajęty ściąganiem drzew, dostał się pod walący się pień sosny. Zmarły osierocił żonę i troje nieletnich dzieci.

— Kiedy egzekutor urz. skarb. przybył do zegarmistrza G. w celu dokonania zajęcia za podatki, napotkał na czynny opór. Wezwany policjant spisał protokół.

— W czasie obławy polic. przytrzymano kilkadziesiąt osób za włóczęgostwo i żebractwo. Pomiedzy przytrzymanymi znajdowały się rodziny z nieletnimi dziećmi. Niektórych zasadził sędzia grodzki na 3 mies. pobyt w domu pracy przymusowej. (dch)

— **Grudziądz.** Podczas odbywającej się we wrześniu b. r. zabawy teatycznej w szkole w Sugajnie wszczęło kilku wyrostków ze Sugajenka awanturę. Gdy zabawa z tego powodu rozwiązano, awanturnicy, ustawieni w dwusoborze w korytarzu szkolnym, rzucili się na wychodzących, a jeden z nich, niej. Bieniaszewski Antoni, strzelił dwukrotnie, raniąc 20-letn. Kamińskiego Klemensa w głowę. Wówczas obecni na zabawie strażacy usunęli awanturników z budynku szkolnego. Na ulicy młokosi ze Sugajenka, uzbrojeni w palki i wylamane z plotu sztachety, zaatakowali strażaków, rozpoczynając formalną z nimi bitwę. Najdotkliwiej pobity został niej. Alfons Stankowski, który zmarł jeszcze tego samego wieczora wskutek odniesionych ran. Wyrokiem sądu okręg. skazani zostali: Bieniaszewski jako główny sprawca na 2 i pół, Fr. Marchlewski i bracia Kurowie, każdy na 2 lata więzienia; trzech dalszych oskarżonych otrzymało po jednym roku więzienia. (gn)

— **Nowe n/W.** Niej. Jelińska miała pretensje do czeladnika stolarskiego, swego byłego sublokatora i, spotkawszy go na ul. Zdunskiej, oblała twarz jakimś żrącym płynem. Poparzenia na szczęście okazały się nie tak groźne w skutkach.

— Na posiedzeniu rady miejskiej przyjęto protokół komisji z dokonanej rewizji w kasie miejskiej. Rada uchwaliła statut podatku od psów, który wynosi 10, 20 i 30 zł; pierwszy pies

W Wigilię, wtorek, 24 grudnia

ukaze się

„Oreodownik“ o godz. 11-tej przed południem

„Kurjer Poznański“ o godz. 13-tej w południe

Biura zamykamy
o godz. 13-tej w południe

ekspedycję gazet i hurtownię
o godz. 16-tej po południu

Po świątach ukażą się „Nowiny Poświętne“ w piątek, dnia 27 grudnia, rano o zwykłym czasie, a pierwszy numer po świątach „Kurjera Poznańskiego“ wyjdzie również w piątek, dnia 27 grudnia o godz. 15 po południu.

zg 12 435/6

nie podlega opodatkowaniu. Dokonano wyboru komisji budżetowej w składzie pp. Górczyńskiego, Karpusa i Jajdzewskiego. W interpelacjach, radny p. Karpus poruszył sprawę kłódnia nowej nawierzchni na drodze państwowej.

— Minionej niedzieli, na sali p. Borkowskiego urządziła ochronka miejska przedstawienie gwiazdkowe. (cht)

— **Świecie.** Przed sądem stawał Jan Gawlik, oskarżony o cały szereg oszustw. Sąd skazał go na 4 l. więzienia i utratę praw.

— Przytrzymano jako podejrzanych o dokonanie kradzieży w stacji kolejowej w Bukowcu Stefana Kaczorowskiego z Zaborowa, pow. Gostynin, Mieczysława Palikowskiego z Kozic, oraz Tomasza Przychodźkiego, malorolnego z Bukowca, u którego powyżej wymienieni wynajeli na 2 dni pokój. Wszyscy wyżej wymienieni zostali odstawieni do sądu w Świeciu.

— Złożone tu przed paru tygodniami Stow. Emerytów zyskuje coraz więcej członków. Prezesem Stow. jest emeryt. nauczyciel p. Zmudzkiński. (tts)

— **Tezew.** 6 uzbrojonych w rewolwery wywiadowców policyjnych przy współudziale policji mundurowej obstawilo dom znanej meliny złodziejskiej przy ul. Czyżkowskiej, gdzie policja aresztowała i okula w kajdany trzech bandytów, którzy 5 b. m. w Kregu dokonali napadu rabunkowego na dom emeryta kolejar. Fr. Lipińskiego, gdzie po zmasakrowaniu demowników bandyci zrabowali 10 tys. zł.

— Funkcjonariusze straży granicznej na dworcu przytrzymali i osadzili w areszcie śledczym 3 gdańskich urzędników kolejowych, którzy w pociągach tranzytowych z Prus Wschodnich przemycali większą ilość wyrobów tytoniowych, słodyczy i części metalowych.

— Znany na terenie Pomorza przestępca 38-letni Julian Wierzycki skazany został za przemyt na grzywnę 13,924 zł, która to karę sąd zamienił mu na areszt zastępczy, licząc za 1 dzień 20 zł. at)

— **Toruń.** Sekcja narciarska WKS „Gryf“ urządziła w bież. sezonie zimowym kursy narciarskie dla swoich członków w dwóch turnusach. Jeden dla zaawansowanych narciarzy w Worochole od 3—12 stycznia, połączone z raidem przez Czarną Wole, drugi turnus w Zakopanem od 1—14 lutego. „Bliższych informacji udzieli sekretariat WKS „Gryf“, Toruń, ulica Wola Zamkowa.

— W sądzie okręg. odbyła się rozprawa odwoławcza przeciwko Piotrowi Tałajczykowi z Poznania za włamanie się do kancelarii notari. Zakrzewskiego i kancelaryj kilku adwokatów toruńskich. Sąd okręgowy zatwierdził wyrok I instancji, skazując Tałajczyka na 2 lata więzienia.

— Sąd grodzki rozpatrywał sprawę Władysława Sytniewskiego z Kąkole i Ryszarda Tomaszewskiego z Torunia, oskarżonych o rozpowszechnianie przed ostatnimi wyborami do sejmiku i senatu ulotek PPS, nawołujących do powstrzymania się od głosowania. Sąd przesłuchał kilku świadków, wszyscy oni, za wyjątkiem przewodnika policji z Łulkowa, zeznali, że ulotek od oskarżonych nie otrzymywali i ich wogóle nie czytali. Sąd uznał oskarżonych winnych występkę z art. 156 k. k. i skazał ich na tydzień aresztu.

— **Tuchola.** Kupiec sp. Teodor Borkowski zmarł w tych dniach w Tucholi, w wieku lat 62.

— Odbudowuje się wieś Kowalskie Błota, która była b. r. kompletnie zniszczona przez pożar. Wiosce tej groziła zagłada zniknięcia, bo jej mieszkańcy po spaleniu dobytku, znaleźli się w ciężkich warunkach. Wszystko to jednak nie odstraszyło ich od podjęcia zabiegów ku odbudowie i obecnie już wystawiono szereg nowych budowli.

— Koncert artystyczny, urządzony na rzecz dożywiania biednej diatwy szkolnej, przyniósł 220 zł. (tts)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— **Gdynia.** Robotnik portowy Leon Niszewski z Oksywia wynajął taksówkę i umówił się z szoferem, że za przejazd ze Śródmieścia na Oksywie zapłaci 5 zł. Szofer zgodził się i przyjął nawet zgóry zapłatę. Kiedy taksówka stanęła przed domem Niszewskiego rzucił on się na szofera, pobił go dotkliwie i odebrał wręczoną poprzednio 5 zł. Zawiadomiona o całym zajściu policja niezwłocznie zatrzymała Niszewskiego, który zostanie odstawiony do dyspozycji sądu.

— P. Omer Neveux, znany u nas propagator przyjaznych stosunków polsko-francuskich, komunikuje nam, że z polecenia ambasady francuskiej w Warszawie organizuje praktyczne kursy języka francuskiego w Gdyni.

PRZEDPŁATĘ za „Kurjer Poznański“ za styczeń 1936

lub od razu za cały pierwszy kwartał 1936 — jak kto woli i może — przyjmują wszystkie poczty, a na żądanie także listowo

do wtorku, 24 grudnia, włącznie

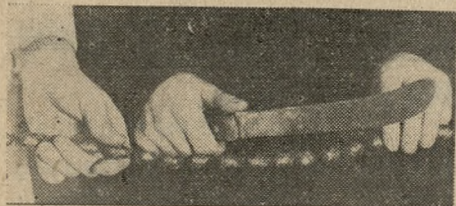
Czytelników pocztowych prosimy o terminowe zamówienie gazety celem uniknięcia niepotrzebnych reklamacyj.

KRONIKA MIEJSCOWA

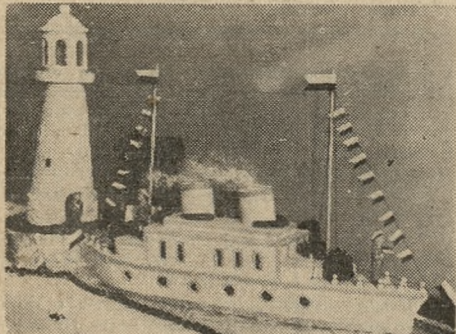
Komunikat Crbisu. Do Zakopanego.
Kurs narciarski dla mężczyzn 12 dni — wszelkie koszty **zł 95,80**. Wyjazd 26 grudnia. **Poc. popularny 5-dniowy** — wyjazd 23 grudnia — przejazd i opłata imprez. (Zapisy do 22. 12.) **zł 23,50**. Zapisy **ORBIS**, Plac Wolności 9, tel. 52-18, ng 19 632

Wystawa rzeźniczo-wędliniarska.
Dziś o godz. 10 w lokalu przy pl. Świętokrzyskim nr. 4 otwarto pokaz wytworów czeladzi rzeźniczo-wędliniarskiej w Poznaniu. Aktu otwarcia wystawy dokonano przez przecięcie „symbolicznej” wstęgi z serdelków. Gości powitał prze-

W ten sposób dokonano dziś otwarcia wystawy rzeźniczo-wędliniarskiej w Poznaniu

wodniczący sekcji rzeźniczo-wędliniarskiej, p. Wacław Appelt, poczem zebrani zszedli na wystawę. Ekspozycjami są prace kursistów, wykonane na zakończenie

Latarenia i statek, wykonane z smalcu i łożu.

pierwszego w Polsce kursu dokształcającego dla czeladzi rzeźniczo-wędliniarskiej, odbytego ostatnio w Poznaniu. Poziom wystawę wskazuje, że uczestnicy kursu nauczyli się wiele od swoich instruktorów.

Wystawa rzeźniczo-wędliniarska, warta wzięcia, otwarta będzie do niedzieli włącznie. Wstęp 25 gr od osoby. (pt)

Wlkp. Zw. Śpiew. wyznacza na zawody w r. 1936 następujące utwory: 1) Chóry mieszane: Kat. I. Wł. Raczkowski „A kiedy mi przyjdzie...”; kat. II. tegoż kompozytora „Oj usnij...”; kat. III. Jan Maklakiewicz „Pieśń o polskim morzu”. 2) Chóry męskie: Kat. I. Bol. Poradowski „Lis i kozioł”; kat. II. St. Wiechowicz „Śniło mi się śniło”; kat. III. tegoż kompozytora „Kiedym ja szedł”. 3) Chóry żeńskie: dla wszystkich kategorii utwory zeszlenczone. — Każdy chór kat. II i III jest obowiązany wykonać oprócz utworu wyznaczonego utwór dowolny, a ponadto unisono jedną z pieśni Moniuszki: mazurek „Sprawiedliwość Zosiu miła” (takty „la la la” śpiewa cały chór), albo „Groźna dziewczyna”.

„Wśród słońca i kwiatów” — film propagandowy wyświetla w niedzielę, dn. 22 bm. o godz. 12 w kinoteatrze „Słońce” Zw. Tow. Ogrodów Działkowych. Wstęp wolny.

Z targu. Dnia 20 bm. na pl. Sapieżyńskim placem (w złotych za pół kg. wżgl. za sztukę): Nabit: masło wiejskie 1.60—1.70, masło mlecz. 1.70—1.80, twaróg 0.30—0.35, śmietana (litr) 1.40—1.60, mleko (litr) 0.22—0.26, jaja z wapna (mdl.) 1.40—1.50, jaja świeże (mendl) 1.60—1.80.

Drób i dzierzyna: kura 1.60—2.50, kaczka 2—3.50, geś 3—5, gołębie (para) 0.90—1.20, indyk 3.50—6, kurczeta (para) 1.80—3.20, kuropatwy (para 1.60—1.80; perlice 1.50—2.00; bażant 2.00—2.60, zając 2.00—3.20, królik 1.00.

Mięso: wieprzowina 0.60—0.70, wołowina 0.70—0.90, cielęcina 0.60—1.20, skopowina 0.70—0.80, kozina 0.50—0.70, słonina 0.90, smalec 1.30.

Ryby: szupkarp 1.40—1.60, okoń 0.80—1.10, lin 1.20—1.30, karp 1—1.10, leszcz 0.70—1, białe ryby 0.40—0.60, sandacz 1.30—1.80, karaś 0.60—1.20, zielone śledzie 0.45—0.50, ryby śnięte 20—30 gr mniej.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 4, cebula 15, szpinak 30—50, buraki 5—8, brukselka 30—35, marchew 8—10, pietruszka (peczek) 10, seler (szotka) 5—20, kalarepa 15—20, kalafior (szotka) 20—60; kapusta (gl.): biała 10—20, wloska 15—20, modra 20—40; jarmuż 15; zielona sałata 10—20.

Owoce: ow. susz. 0.60—1, jabłka 0.20—0.60, orzechy włoskie 1.30—1.40, laskowe 1.30—1.40, zagraniczne: cytryna 15 (4 sztuki 50), pomarańcza 15—20, figi 1, (hu)

Z WIELKOPOLSKI

Bydgoszcz. Obecnie obowiązują obniżona taryfa dla dorozek samochodowych. Za pierwszy km. opłata wynosi 1 zł, za każde następne 200 mtr. 10 gr. Za dojazd na zamówienie 50 gr. za postój 10 gr. za 2 minuty. Opłata za bagaż powyżej 20 kg. wynosi 30 gr. mniejsze bagaże bezpłatnie. Taryfa jest jednolita w dzień i w nocy.

W piątek o godz. 18 w Domu Kat. przy Farze walne zebranie Tow. Pomocy Naukowej im. Marcinkowskiego, na które zaprasza zarząd z dziek. ks. kan. Stepczyńskim i ks. kan. Schulzem na czele.

Z okazji świąt wszystkie urzędy i agencje pocztowe czynne będą dla wszelkiego rodzaju przesyłek w niedzielę, 22 b. m., od 9—11 i od 16—18.

Wykryto dwóch sprawców systematycznych kradzieży, dokonywanych w fabryce pilników „Grakona”. Są to Jan Kordel i Józef

Pyszka, współpracownicy długoletni tej firmy. Do wykrycia sprawców przyczynił się stróż nocny, który zauważył złodziei, wpadł do hali fabrycznej i rzucił w nich łepem narzędziem. Złodzieje w ciemności zdołali zemknąć, jednak później po zadanej ranie poznano Kordela, który wydał również współnika. Zarząd firmy oblicza straty na kilkadziesiąt tysięcy złotych.

W środę przy wejściu do warsztatów kolejowych pracownik Ksawery Ziebiński, lat 38, pośliznął się na schodach i doznał silnych potłuceń. Przewieziono go do szpitala Diakonisk.

W mieszkaniu żydowskim przy ul. Jezuitkiej 4 zdarzył się wypadek zatrucia gazem światłnym. Wypadek miał miejsce z winy sublokatora Izraela Hoffenburga, który nie dość szczerze przykrył kurki od lampy. Zatruciu ulegli: żona kupca domokrajnego Weissowa, jej dwaj synowie Józef i Moniek oraz druga sublokatorka Elfrieda Busse. Wszystkich zatrutych udało się doprowadzić do przytomności.

Gebice. W lesie maj. Wierzejewice wydarzył się wypadek, którego ofiarą padł robotnik Rutkowski z Sedowa, pow. Mogilno. Chcąc zaopatrzyć się na zimę w opał, Rutkowski udał się do lasu, gdzie wdrapał się na wysoki chojzar i zaczął obcinać suchozęłazie. W pewnym jednak momencie, straciwszy równowagę, runął z 18-metrowej wysokości na ziemię, ponosząc śmierć na miejscu. Rutkowski osierocił żonę i nieletnie dzieci.

Kronika policyjna notuje znowu szereg kradzieży. W Słowikowie nieznanymi sprawcy wtargnęli do pasieki p. Banika i zniszczyli 5 uli z pszczolami, kradnąc 3 ctr. miodu. Szkody wynoszą około 500 zł. — Na szkole zawiadowcy stacji Różanna p. Kwisy skradziono kilka tucznych gęsi. — We wsi Wólka skradziono 4 świnię na szkodę p. Kaczmarka z Orchowa. (lg)

Gniezno. Rada adwokacka w Poznaniu mianowała delegatem tejże rady m. Gniezno na rok 1936 adw. Stanisława Staszaka z Gniezna.

Sąd okręg. na sesji wyj. w Wągrowcu rozpatrywał następujące sprawy karne: W nieruchomości p. Klepczyńskiej w Skokach wybuchł w nocy na 28 września pożar. Jak się okazało, rzeźnik Klepczyński przygotował na strychu słomę, benzynę i naftę, poczem podpalił. Sąd skazał Klepczyńskiego na jeden rok więzienia. — Zasiadła również na ławie oskarżonych Stanisława Średzka z Roszkowa o podpalenie. Średzka oblała spirytusem skażonym bieliznę, pościel i inne przedmioty, znajdujące się w jej mieszkaniu, które następnie podpaliła. Sąd skazał Średzkę na jeden rok więzienia.

Z sali konferencyjnej szkoły wydział. w Gnieźnie skradziono z aparatu radiowego 3 lampy i różne inne przybory, łącznej wartości około 280 zł. (br)

Grodzisk. W ub. sobotę odbyła się w lokalu T. C. L. wieczornica z okazji 55-lecia T. C. L. i 25-lecia śmierci Marii Konopnickiej. Na program składały się referaty ks. prob. Kruski i ks. Świerżewicza, oraz część muzyczna. Na zakończenie odbyła się herbatka.

Urząd skarbowy z Nowego Tomyśla podaje od wiadomości, iż w celu udogodnienia płatnikom nabywania świadectw przemysł. i kart rej. na r. 1936, zostanie zorganizowana w Grodzisku w lokalu zarządu miejskiego kasa pomocnicza w dniach od 28 do 31 b. m. w godz. od 8 do 15.

Lokalny komitet badania historii powstania w Grodzisku urządza w dniach 26 i 27 b. m. obchód rocznicy powstania wlkp.

Kradzieże na terenie Grodziska mnożą się stale. Złodzieje chcieli się włamać do składu p. Wawrzyniaka przy ul. Bukowskiej, lecz zostali przez stróża spłoszeni. W nocy skradziono w domu Bruła bieliznę, pościel i t. d. Zuchwałej kradzieży dokonał Klapa z Kobylnik, który skradł z pola maj. Piaski świnie, którą sprzedał handl. Ludwikowi Hoffmanowi z Grodziska.

Sąd okr. z Poznania na sesji wyjazd. w Grodzisku skazał Adama Psenicznkę z Buku za czynny opór władzy na 7 miesięcy więzienia, Otto Romana z Grodziska za przerobienie dokumentu na 6 miesięcy więzienia. (gf)

Kościan. Kat. Stow. Meżów urządziło zebranie, któremu przewodniczył prezes P. Stróżyk. W programie p. Alicja Sowińska wygłosiła referat pt. „Rodzina w świetle kultury i prawdy społecznych”.

Lokalny komitet funduszu pracy na m. Kościan uchwalił, że jakakolwiekbyś pomocą doroznego zasiłku ze strony komitetu nie będą objęte osoby samotne, nie mające na swoim wyłącznym utrzymaniu conajmniej 3 osoby, niezdolne do zarobkowania, bezrobotni, którzy posiadają jakąkolwiek własność lub źródło dochodu, ojcowie rodzin, którzy na swoim wyłącznym utrzymaniu mają nie więcej jak dwie osoby, oraz osoby, które conajmniej 1 rok nie zamieszkuje w Kościanie.

„Wieczór rozmaitości” urządził w dniu 26 b. m. o godz. 20 w hotelu Warszawskim chór męski „Arion”. Atrakcją tego wieczoru będzie śliczna, bogata w melodie, operetka Offenbacha p. t. „Zaczarowane skrzypce”. Poza tem wieczór ten urozmaici różne piosenki, tańce i kuplety, wykonane przez solistów i chór.

W cyklu referatów, urządzonych przez T. C. L., wygłosiła w dniu 18 b. m. w salce T. C. L. p. Alicja Sowińska referat pt. „Rodzina na tle współczesnych prądów społecznych”.

Kat. Stow. Młodz. m. urządza w dniu 29 b. m. w sokolniczym obchód łamania oplatka. (mk)

Mogilno. Groźny pożar powstał w mieszkaniu roln. Antoniego Wiznera w Ławkach. Spaliło się łożko, szafa, 2 pierzyny, poduszki, koldry i firany, na ogólną sumę 1.600 zł. Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się ze światłem.

Napad upozorował rob. Józef Szczepański, którego pewna osoba z Pakości posłała po towarzysza na sumę 20 zł do Piechcina. Jak się okazało, Szczepański pieniądze przetrwonil, a do policji zgłosił, że został napadnięty.

Kurs dla zarządców Akcji Katol. odbył się w ub. niedzielę w sali Domu Katol. Zebranych powitał ks. St. Obarski, zagaił ks. dyr. Marlewski, poczem przewodniczący objaśn. Tyczewski. Referat pierwszy wygłosił ks. dyr. Marlewski, drugi mg. Januskiewicz. Referatów wysłuchano z wielkim zainteresowaniem.

MOSINA. Roczne walne zebranie koła Stronnictwa Narodowego w Mosinie odbędzie się w sobotę, 21 b. m. o godz. 19 w lokalu p. Stanisłowskiego. Rynek. Porządek obrad przewiduje m. in. sprawozdania poszczególnych członków zarządu oraz wybór nowego zarządu na rok 1936. Uprasza się wobec tego wszystkich członków koła Stron. Nar. oraz Wydziału Młodych o gremjalny udział w tem zebraniu.

W niedzielę, 22 grudnia obchodzą tu koło Stron. Narod. Wydz. Młodych wielką uroczystość dekoracji wszystkich członków mieczkami. W związku z tem nastąpi zbiórka o godz. 10 przed poł. w lokalu p. Stanikowskiego, przy Ryнку, skąd udadzą się uczestnicy do miejsc kościoła na uroczystą mszę św. Po sumie po-

wród do lokalu zbiórki, gdzie nastąpi dekoracja. Na powyższą uroczystość zaprasza się wszystkie placówki okoliczne oraz wszystkich zwolenników i sympatyków Stronnictwa Narodowego. (ms)

Mosina. Posiedzenie rady miejskiej odbędzie się 20. bm. o godz. 8 wiecz. Porządek obrad obejmuje 6 punktów, m. in. uchwalenie dodatków komunalnych do podatków państw. na rok 1935/36.

Wielki zjazd i zebranie Zw. Niemieckiego odbyło się 17. bm. w sali „Belweder”. Na powyższy zjazd przybyło około 200 członków, którzy ubrani byli w białe koszule z czarną opaską i strzałką na lewym rękawie.

Z powodu wadliwego komina zatrula się wydobywającym czadem w nieruchomości p. Szendla cała rodzina Bibrow. Jednak dzięki pomocy lekarskiej uratowano wszystkich. (ms)

Obrzycko. Nowy lekarz p. Emanuel Szczygiel z Poznania, Polak-katolik, osiedlił się z dniem 15 grudnia w domu p. H. Priebego, Dworcowa 18. Obywatele Obrzycka przyjął tę wiadomość z całym zadowoleniem. (n)

Ostrów. Podoficerowie w stanie spoczynku, zrzeszeni w ognisku samopomocy, uchwalili na nadzw. walnym zebraniu wysłać do prezydium rady ministrów i gen. insp. armji gen. Rydz-Śmigłego memoriał, przedstawiający ciężkie położenie podoficerów na emeryturze, domagając się m. in. zaniechania redukcji skromnych uposażen emerytalnych.

Skradziono roln. Waleśie z Jankowa z wozu pięć surowych szynek. — Z mieszkania niej. Zmyślonej zapomocą włamania skradziono pierzyny. Z składnicy stajonu P. W. skradziono pewną ilość narzędzi rzemieślniczych.

Choiński, jako zwiastuny gwiazdki, pojawiły się na rynku. Cena waha się od 60 groszy do 2 zł.

Kino „Apollo” wyświetla polski film „Abc miłości”, a kino „Corso” „Świat idzie naprzód”.

W wyniku zebrania, zwołanego staraniem Tow. Kupców, założono komitet do walki z nielegalnym handlem i rzemiosłem oraz placówkę Związku Popierania Polskiego Stanu Posiadania.

Parafj. Akcja Katol. odbyła swe miesięczne zebranie pod przewod. prezesa adw. Jankowskiego. Po zalatwieniu bieżących spraw wygłosiła erferat o miłosierdziu chrześcijańskim p. Maria Kozalówna.

K. S. M. żeńskiej w Zębocowie wystawiły w niedzielę sztuczke religijną, obrazującą „Żywot św. Teresy od Dzieciątka Jezus”, a K. S. M. żeńsk. w Pruslinie wystąpiły ze znaną sztuką ludową „Łobzowanie”. (os)

W Domu Katol. odbyło się walne zebranie K. S. M. żeńsk. pod przewod. ks. asyst. Andrzejkowskiego. Po sprawozdaniach i udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi, przystąpiono do wyboru nowego, w skład którego weszły pp.: prezesa — Piłachowska Mieczysława, sekretarka — Czubowska M., skarbniczka — Stenderówna, komisja rewizyjna — Pawlaczekówna, Piłachowska Maria i Marszałówna. Reszta zarządu pozostała w niezmiennym składzie.

W bieżącym miesiącu obchodzi gimnazjalny miesięcznik „Promień” 10-lecie istnienia. Z tej okazji wydany został b. obszerny numer jubileuszowy.

Jadąc rowerem ul. Wrocławską Leon Pióciennik z Wysocka Małego, wskutek pęknięcia widełek upadł na kant chodnika, doznając dotkliwego poranienia twarzy i potłuceń. Pomocy lekarskiej udzielił mu dr. Michalski, dokąd przelożo go dwóch przechodniów.

W czwartek odegrał Teatr Miejski po raz drugi „Pana Jowialskiego”, z którego dochód przeznaczony został na wdowy i sieroty po policjantach. — „Pan Jowialski” powtórzony zostanie jeszcze w sobotę i niedzielę. (rp)

Pakość. W nocy z 17 na 18 b. m. nieznanymi sprawcy zerwali znajdującą się na domu p. Ziolkowskiego tablicę z nazwą ul. Marsz. Piłsudskiego, która została niedawno przemianowana z ul. Szerokiej.

Kradzieży śmietany i sera ze składu mleczarskiego p. Golaszewskiego dokonał nieznanymi sprawca, otwierając drzwi zapomocą wytrycha.

Jak można zaobserwować, nie wszyscy zastosowują się jeszcze do hasła „śwój do swego”, zwłaszcza w dobie obecnego bojkotu antyżydowskiego. W większej części ludność wiejska w okresie przedświątecznym popiera sklepy żydowskie. Spodziewać się należy, że wreszcie wszyscy zrozumieją obowiązek popierania swoich. (p)

Pniewy. Niewykryci narazie sprawcy zakradli się do restauracji p. Janiszewskiego, skąd zabrali kilka litrów „czystej”, oraz większą ilość bielizny.

Jarmark przedświąteczny odbył się po raz pierwszy bez współudziału żydowskich straganiarzy. Największym zainteresowaniem cieszyły się gry hazardowe w 3 blaski, z udziałem „naganianczy”, którzy gorliwie pomagali „naciągacz” naiwnych. Wynikła nawet bijatyka, w wyniku której pobitych zostało kilka osób. (wp)

Rawicz. Dnia 12 bm. odbyło się w strzelnicy przy przepelnionej sali walne zebranie członków Banku Ludowego. Zebranie zagaił prezes rady nadzorczej p. Szczaniecki z Łaszczyna, oddając przewodnictwo p. dr. Calusińskiemu z Poznania, który przybył jako specjalny delegat Patronatu Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych. Do wiadomości zebranych podała komisja z p. Koteckim na czele sprawozdanie z stanu finansowego banku.

W toku dość gorącej dyskusji przyjęto większością wniosek następujący:

1) walne zgromadzenie stwierdza, że sprawozdanie komisji było niewystarczające;

2) należy przeprowadzić dokładną rewizję ksiąg banku przez rewizora ksiąg z Patronatu Zw. Sp. Zarobkowych i Gospodarczych i 3 członków banku, by stwierdzić odpowiedzialność kierownictwa banku a winnych pociągnąć do odpowiedzialności sądowej;

3) wstrzymać wszystkie procesy sądowe, które wynikły z powodu „dołat” do udziałów. Dyrektora banku p. Wołskiego zawiesić natychmiast w jego czynnościach, albowiem on jedynie przyczynił się do fatalnego stanu banku, pożyczając sobie jako jego urzędnik, oczywiście za zgodą rady nadzorczej, 40 tys. zł z kasy banku.

Padły gorzkie zarzuty ze strony małych udziałowców pod adresem zarządu banku i jego dyrektora.

W ostatnim słowie zwrócił się delegat do zebranych uspokajająco, twierdząc, że mimo trudności, sytuacja banku

Powtórne poświęcenie kościoła

Wągrowiec (n). Odbyła się powtórna konsekracja kościoła farnego, zbeszczeszczonego, o czem już donosiliśmy, przez samobójstwo kościelnego.

Aktu poświęcenia dokonał dziekan lekiński ks. Jan Filipiak z Panigrodza, poczem odprawił mszę św. przy głównym ołtarzu. Równocześnie przy bocznych ołtarzach odprawił msze św. ks. prob. Wróblewski, ks. wikary Pelikant i ks. prob. Piszczysława z Czeszewa. Następnie ks. prob. Wróblewski przeniósł Najsw. Sakrament z kaplicy Do mu Sierot, gdzie był złożony na czas zamknięcia kościoła do bramy cmentarnej, a stąd w uroczystej procesji wniesiono Najsw. Sakrament do kościoła. Uroczystości zakończono suplikacjami i błogosławieństwem.

nie jest znów beznadziejna i że przy odpowiednim kierownictwie bank znów do równowagi przyjdzie. Dziwnie się też złożyło, że w czas walnego zebrania dyrektor Wolski „zachorował”, nie będąc przeto na zebraniu obecnym. Jeszcze dziwniejszym jest ten fakt, że prezes rady nadzorczej p. Szczaniecki nie zezwolił Waszemu korespondentowi na przysłużenie się zebraniu i wygotowanie odpowiedniego sprawozdania. Czyżby dlatego, że dyrektorem banku jest mąż opatrniczowski miejscowego, nieszczęsnej pamięci B. B. W. R., komisarzyni wiceburmistrz miasta Rawicza? (rs)

Strzelno. Na ostatnim zebraniu koła śpiewu „Harmonia” uchwalono urządzać wieczorek wigilijny dla członków w dniu 1 stycznia. Poza tem uchwalono odegrać w dniu 9 lutego 1936 sztuce p. t. „Czartowska ława”, oraz urządzać w dniu tym zabawę taneczną w zamkniętym kółku.

Na ost. zebraniu zarządu koła przyj. harc. przyjęto sprawozdanie kasowe z obdętego „Jarmarku harcerskiego”, poczem omawiano sprawy bieżące. M. in. uchwalono urządzać w pierwszej połowie lutego w sali p. Piatkowskiego bal kostiumowy dla dzieci. (h)

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na ochłonę dzieci rodzin bezdomnych na Komandorji: Gabriela Bielńska, (pl. Bernardyński 1) na gwiazdkę 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 15 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: K. B. Śrem 10 zł; Z. D. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze błogosławieństwo 2,50 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 318,40 zł.

Na biednych i bezdomnych par. św. Jana na Komandorji: Władysława Michalscy zamiast kwiatów na grób śp. Jadwigi z Bajonkich Janowej Chylewskiej z Buku 10 zł; — J. K. 6 zł; — dr. Lewandowski jako wynagrodzenie za odzyskaną zgubę 2,50 zł; — M. Z., Czacz, 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 67,50 zł.

Dla chorego inwalidy na podróż do groty Matki Boskiej w Lourdes: W. W. 1 zł; — Franciszka Wojtowska z prośbą o błogosławieństwo dla domu 2 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 46,50 zł.

Dla duchowieństwa diecezji kieleckiej: Dnia 18 grudnia rb. przekazaliśmy Kurji Diecezjalnej Kieleckiej 5 zł.

Dla Błażeja Pabisza, Łódź: Dnia 18 grudnia rb. przekazaliśmy 15 zł.

Na czesne dla niezamożnych studentów: Dnia 18 grudnia rb. przekazaliśmy na konto Bratniej Pomocy U. P. 25 zł.

Na Towarzystwo Pań Miłosierdzia parafji łazarskiej: Dnia 18 grudnia rb. wypłaciliśmy kasie kościelnej Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu 5 zł.

Na kościół w Sołczu: Dnia 18 grudnia rb. wypłaciliśmy kasie kościelnej w Sołczu 15 zł.

Na „Caritas” Studencka: Dnia 18-go grudnia rb. wypłaciliśmy 10 zł.

Na Fundusz Obrony Morskiej, Warszawa: Dnia 18 grudnia rb. przekazaliśmy 20 zł.

Dla Józefa Kobieli, Łódź: Dnia 18-go grudnia rb. przekazaliśmy 5 zł.

KSIĘGI STANU GWYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 19 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Szof. Leon Meller i Władysław Brzeźniak; rob. Bernard Schledzik w Radogoszczu, pow. Międzybórz, i owd. Stan. Sobisiak z d. Kasprzak; agent poczt. Stan. Banaszak w Paczkowie, pow. Poznań, i ekspedj. Anna Bazarnik; owd. rob. Leon Markowski i gospod. Wł. Hoffmann; handl. Tad. Nagłowicz i Jadw. Powalowska; pom. rzeźn. Marj. Szumiński i Hel. Sobaszki; wicewódzowa w Skarboszewie, pow. wrzesiński; mur. Leon Łuczak i Janina Kozik; szof. Stan. Wawrzyniak i prasow. Mich. Powińska w Debnie, pow. Poznań; rob. Tad. Korcz i rob. Marj. Michalakówna; mur. Kazim. Buszka i Marj. Kościuszko.

Zgony:

Dnia 19 grudnia 1935 r. zapisano następujące zgony:

Marjanna Krawczykówna, posługaczka, 57 lat; Weronika Krakowska z domu Pawlakówna, 72 lata; Halina Kopeciówna, 11 dni; Anna Ernsdorf z domu Szenowska, wdowa, 78 lat; Marja Matuszewska, robotnica, 19 lat; Aleksander Staniszewski, 28 dni.

Subskrypcja gwiazdkowa na grafiki artystów poznańskich

Wyjątkowa i tania okazja dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego“

Idąc po linii naszych doświadczeń zeszłorocznych, ogłosiliśmy i w tym roku dla Czytelników naszych subskrypcję na cenne dzieła graficzne artystów poznańskich.

Zamieściliśmy reprodukcje 13 dzieł, wykonanych w różnych technikach, po cenie wyjątkowo niższej dla Czytelników naszych, pragnących dzieła te nabyć w okresie przedgwiazdkowym tj. do 2 stycznia 1936 r.

Grafiki te wystawione w witrynie naszej przy Al. Marcinkowskiego, nabyć można w administracji pisma naszego. Czytelnicy zamiejscowi, zamawiający poszczególne — według wyboru, — lub komplet grafik, winni dołączyć zł 1 na koszt przesyłki. Zamówień na przesyłki za pobraniem pocztowym nie uwzględniamy.

Tanie te ceny obowiązują tylko do 20 bm., czyli że z zamawianiem należy się spieszyć.

Dla przypomnienia podajemy raz jeszcze wykaz grafik, objętych subskrypcją:

Czesław Borowczyk, art. grafik, „Wies na Polesiu“, litografia czarna 35x25 1/2 cm sygnowana **zł 6,—**

Henryk Czaman, art. grafik „Z Kujaw“, litografia kolorowana 25x19 cm, sygnowana **zł 7,—**

Wiktor Gosieniecki, prof. Państw. Szkoły Sztuk Zdobn. w Poznaniu, — „Studzienka w kościele Bożego Ciała w Poznaniu“, litografia 54x31 cm — ręcznie kolorowana i sygn. **zł 8,—**

Jan Kabaciński, art. grafik, „Wnętrze Fary poznańskiej“, suchoryt 33x23 cm, sygnowany **zł 10,—**

A. Kondratski, art. grafik, „Bamberka pod Ratuszem“, mezzotinta, 32x22 **zł 7,—**

Stanisław Kuglin, art. grafik, „Nad Niemnem“, drzeworyt 35x25 cm, sygnowany **zł 8,—**

L. Lanżanka, art. graf. „Przędka“, linoryt kolorowy 20x27 cm, sygnowany **zł 8,—**

Zofja Malachowska, art. graf. „Madonna“, drzeworyt ludowy, barwny 42x30 cm sygnowany **zł 8,—**

Karol Mondral, prof. technik graficznych Państw. Szkoły Szt. Zd. w Poznaniu, „Kolumna Zygmunta w Warszawie“, akwaforta 20x13 cm sygnowana **zł 10,—**

Władysław Roguski, prof. Państw. Szkoły Sztuk Zdobn. w Poznaniu, „Madonna“, litografia 41x29 cm, ręcznie kolorowana i sygnowana **zł 8,—**

Franciszek Tatuła, art. grafik, „Grób św. Wojciecha w Gnieźnie“, akwarforta 25x20 cm, sygnowana **zł 8,—**

Jan Jerzy Wroniecki, prof. Państw. Szkoły Sztuk Zdobn. w Poznaniu, „Bamberki z feretronem“, litografia 28 1/2 x 24 cm, ręcznie kolorowana i sygnowana **zł 8,—**

Marja Zabłocka, art. frag. „Ucieczka przed burzą“, drzeworyt jednotonowy na papierze japońskim, 27x21 cm, sygnowany **zł 7,—**

nicy północnej francuskiej Somalji, faktem o szczególnym znaczeniu jest to, że leży on tylko o 600 kilometrów w linii powietrznej od Adis Abeby.

Tę najcenniejszą właściwość Assabu wykorzystali Włosi na swój sposób. W ciągu ostatnich dwóch lat niewielką miejscinę o której w Europie prawie nie wiadomo, rozbudowano na nowoczesne miasto. Elektryczność, wodociągi, kanalizacja, pięknie asfaltowane ulice itp. przynoszą zaszczyt włoskiemu budownictwu. Tak urządzone miasto zaroilo się od mundurów włoskich, wśród których prym wiodą lotnicy. W porcie świecą swą nowością najpraktyczniejsze urządzenia przeładunkowe na rozbudowanych nadbrzeżach.

Gniazdo górskie Mussa Ali, znajdujące się na tyłach Assabu, włoscy inżynierowie przebudowali na twierdzę, najeżoną gniazdami karabinów maszynowych i bateriami artylerji. Pod tą osłoną założono na wschodnich i południowych stokach kompleksu górskiego Mussa Ali, sięgającego niekiedy szczytami ponad 3500 metrów wielkie lotniska oraz nowoczesną radiostację, utrzymującą stałą łączność z Asmarą. W ostatnich zaś tygodniach, już po wyruszeniu jednej z włoskich kolumn wojskowych przeciw Abisynii od podnóża Mussa Ali, Włosi założyli jeszcze jedno lotnisko na północnym stoku gniazda górskiego, w Ali Melai. Pojemność lotnisk na zapleczu Assabu obliczona jest na dwa tysiące samolotów.

Zdać się, że Assab jest też najlepiej ufortyfikowanym miastem w kolonjach włoskich i to zarówno przeciwko atakom od strony lądu, jak i morza.

Niebezpieczeństwo zagrażające stolicy Abisynji od strony Assabu jest należyte oceniane w Adis Abebie. Z Mussa Ali mogłyby bowiem wielkie samoloty bombardujące Włochów, ze zdolnością operowania bez lądowania w promieniu 1800 klm. dotrzeć do Adis Abeby i dokonać zniszczenia stolicy. Jeżeli działania wojenne włosko-abisynjskie nie ustają pod wpływem europejskiego pośrednictwa, to należy się spodziewać, że kiedyś włoskie eskadry bombowców typu „Caproni“ z lotnisk koło Mussa Ali zawarczą nad Adis Abebą.

Dla ludzi orientujących się w polityce afrykańskiej Włochów i jej drogach, wydaje się wykluczonym, aby Italia zechciała Assab oddać Abisynczykom, punkt cenny pod względem strategicznym jak i to jeszcze z prowadzącym doń „korytarzem“.

Dla Włochów w Afryce jest Assab „kluczowa“ pozycja, której nie zechcą z pewnością odstąpić, mimo iż w grę wchodzi wynagrodzenie pod postacią przeszło jednej trzeciej całej Abisynji. Assab ma przecież niepospolite znaczenie i jako włoska strażnica nieopodal cieśniny Bab el Mandeb, przez którą wiedzie droga angielska do... Indji. Może to najlepiej tłumaczy pragnienie Anglików do zastąpienia czupurnych Włochów mniej groźnymi dla Albjonu ciemnocnymi Abisynczyka.

Dr. T. P.

PO 10 LATACH ODZYSKAŁ PAMIĘĆ

W jednym ze szpitali Jersey-City (U. S. A.) odnaleziono pacjenta, niejakiego Wellersmitha, który od 10 lat uchodził za nieboszczyka i w rejestrze sądowym figurował na liście zmarłych. Człowiek ten cierpiał na zupełny zanik pamięci. W tych dniach odzyskał on nagłe pamięć, przypomniał sobie wszystko, co miało związek z nim samym i z jego rodziną, zaprosił do siebie matkę i żonę, które pozostały w nim męża i syna. Wypadek ten wzbudził wielkie zainteresowanie w kołach lekarskich.

RADJO

„W Rogalinie przez radjo“

Nie można powiedzieć o kimś, że zna Wielkopolskę, jeżeli nie był w Rogalinie, majątku rodowym Raczyńskich, położonym malowniczo nad Wartą w powiecie śremskim. Siedziba ta tak bardzo zespólna z kulturą wielkopolską, rodziny, słynna jest zarówno ze swych cudów przyrody jak i skarbów kultury. W olbrzymim parku otaczającym pałac znajdują się jedyne w Polsce okazy wiekowych dębów. O najstarszym z nich powiada, że pamięta czasy Bol. Chrobrego. Trzeba łańcucha z kilkunastu osób, aby móc otoczyć rówieśnika Bol. Chrobrego w parku rogalińskim. A w pałacu znajduje się jedna z najwspanialszych galerij obrazów w Wielkopolsce. Zapoczątkował ją Wielki Edward Raczyński, fundator m. in. biblioteki Raczyńskich w Poznaniu i pierwszy wydawca Pamiętników Paska. Znajdujemy w tej galerji jedno z największych płócien Matejki a mianowicie słynną Dziewicę Orleańską, która rozślawiła imię Matejki w całym świecie. Znajdujemy najliczniejsze w Pol-

Scena z kanadyjskiego Parku Narodowego: Dwa młode niedźwiadki w ucieczce przed polowczykiem ratują się na drzewo.

sce kolekcje dzieł Jacka Malczewskiego, poza tem płótna Stanisława Wyspiańskiego, Jana Stanisławskiego i in. Malarstwo francuskie reprezentowane jest przez impressionistów. O tym niecodziennym przybytku kultury mówić będzie z Poznania w niedzielę, 29 grudnia o godz. 21.55 na fali ogólnopolskiej znakomity pisarz i stylist Stanisław Wasilewski.

Uśmiech Poznania

Eksperymenty, jakie od dłuższego czasu przeprowadza rozgłośnia poznańska w zakresie audycji wesołych, zdaje się, przyczyniły się do odkrycia wreszcie prawdziwego poznańskiego regionalnego humoru. Od dłuższego czasu w „Swawolnym kwadransie“, lokalnej eksperymentalnej audycji wesołej rozgłośni poznańskiej produkowała się „wesola trójka poznańska“ zdobywając szybkie uznanie radiosłuchaczy jako doprawdy znakomita reprezentacja tego, co nazwaćby można gwara i humorem wielkopolskim. Tę wesolą trójkę z „Swawolnego kwadransu“ usłyszymy po raz pierwszy na fali ogólnopolskiej w „Uśmiechu Poznania“ w sobotę, 28 bm. o godz. 21.45 — 22.15. Całą audycję przygotowuje Jerzy Gerzabek. Będzie ona miała tytuł: „Będzie lepiej“ i urozmaicona będzie jak zwykle dowcipnemi i nastrojowemi piosenkami Gerzabka. Poza „wesolą trójką“ udział biorą stali wykonawcy „Uśmiechu Poznania“.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W piątek z powodu próby generalnej teatr nieczynny. W sobotę po raz pierwszy w Polsce głośnie opera Francesca Cilea „Adriana Lecouvreur“ z dr. Stani Zawadzka w roli tytułowej. W dalszych partjach dr. Wanda Roessler-Stokowska, Antoni Gołębiowski, Aleksander Karpacik, Jan Gruszczyński, Roman Cirin. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Z. Latoszewski, reżyser Marja Janowska-Kopczyńska, balet układu M. Statkiewicza. — W niedzielę wieczorem „Rose-Marie“ z Jadwigą Musielewską w roli tytułowej.

Z Teatru Polskiego

Do niedzieli włącznie repertuar Teatru Polskiego wypełni doskonała komedia muzyczna „Muzyka na ulicy“. W niedzielę po południu o godz. 16 po cenach do połowy niższych, pełna subtelności humoru komedia Acharda „Domino“. W poniedziałek i wtorek teatr zamknięty.

W pierwszy dzień świąt premiera ostatniej nowości, głośnie już komedji muzycznej „Piosenka o Nadynie“.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj z powodu próby generalnej teatr nieczynny.

Jutro ukaże się premiera komedjo-farsy p. t. „Nasze małżeństwo“, pióra francuskiego autora Jana de Letraz w tłumaczeniu znanego literata Zdzisława Kleszczyńskiego. Nowa premiera ukaże się w reżyserkiem opracowaniu Czesława Kadena. W obsadzie pp.: Korecka, Zbikowska, Michalska, Taborska, Kaden, Koczanowicz, Nowakowski i Tatarski. Nowa oprawa dekoracyjna K. Krajowskiego.

Teatr „Wescia Banda“

Dzisiaj następuje przedstawienie rewji „Gwiazdka w Bandzie“ entuzjastycznie przyjętej przez premierową publiczność. Znakomity zespół Teatru Wesoła Banda na czele z Ludmiłą Szretter, Leną Nester wszechświatowej sławy primabaleriną, Karolem Hanuszem i baletem Tacjana Wysockiej dali nam wyjątkowej wartości artystycznej widowisko. Publiczność obdarza artystów niemiłkającymi oklaskami.

Bilety w cenie od 25 gr do 2.70 nabywać można w firmie Zygarłowski, a od godz. 6 w kasie teatru.

Miasto za pół cesarstwa

Assab, afrykańska odskocznia Włochów

Poraz drugi w krótkich dziejach kolonizacji Afryki wschodniej przez Włochów ogólne zainteresowania skupiają się na skrawku ziemi przy zatoce Assab.

Głośno było o tej miejscinie niegdyś w zeszłym wieku, kiedy żołnierze i kupcy jego królewskiej mości króla Włoch stawiali pierwsze kroki na wybrzeżu Morza Czerwonego, nad którym miała wyrosnąć okazała osada kolonijna Erytrea. — Teraz zaś pełno głosów o Assabie, odkąd w paryskich propozycjach pokojowych Laval'a i Hoare'a upatrzono to miasto portowe na miejsce wolnego dostępu Abisynji do morza za cenę ustąpienia więcej niż jednej trzeciej etjopskiego terytorjum państwowego na rzecz wojujących Włochów.

Lecz wróćmy do przeszłości: w listopadzie 1869 roku wylądował w zatoce assabskiej już nieopodal zlewania się Morza Czerwonego z cieśniną Bab el Mandeb, wiodącej na wody zatoki Adeńskiej i przez nią do Oceanu Indyjskiego, skromny podróżnik włoski, prof. Józef Sapeto. W zanadrzu chował polecenie rządu włoskiego, aby od Rehan-beja, mahometańskiego pana obszarów w zapleczu Assab, nabyć zatokę wraz z nędzną miejsciną. Nie na rachunek rządu włoskiego — byłoby to krokiem zwracającym niepotrzebnie uwagę w okresie uruchamiania kanału Suezkiego — lecz na nazwisko jednego z genueskich towarzystw okręto-

wych. I tak się stało. Lecz niebawem po kupcach wylądowali żołnierze włoscy.

Assab dał początek włoskiemu panowaniu kolonialnemu nad Morzem Czerwonym, rozszerzonym w stosunkowo krótkim czasie na całą Erytreę. Na wybrzeżu Oceanu Indyjskiego, drogą transakcyj handlowych, podbojów i ustępstw dyplomatycznych wyrosła druga kolonia włoska — Somalja.

Z Assabu, posiadającego złą przystań okrętową i dostępną tylko w połowie miesiący każdego roku, władze nowej włoskiej kolonii przeniosły się skwapliwie do Massawy, a potem do Asmary, gdy tylko nadarzyła się po temu sposobność.

Cóż było można bowiem zrobić z portem, dostępnym tylko w miesiącach letnich? Dojazd odbywa się wąską rynną, między niebezpiecznymi rafami koralowemi i ławicami piaskowemi; nieładna niebezpieczeństwo dla każdego okrętu! Kiedy zaś w miesiącach zimowych rozszalała nad zatoką orkana, dostęp staje się niemożliwy. To też myśl o używaniu tego, miejsca jako portu została czasem zarzucona na rzecz Massawy, obdarzonej przez przyrodę we wszystkie warunki potrzebne dobremu portowi.

Tem niemniej Assab pozostał punktem o nielada znaczeniu geopolitycznym dla Włochów. Szczególnie w odniesieniu do Abisynji. Pomijając okoliczność, że Assab znajduje się na gra-

W sali Instytutu Włoskiego w Warszawie zebrała się kolonia włoska z ambasadorem Bastianim na czele, składając do specjalnego woreczka złote obrączki ślubne, mająco o znaczeniu w wojnie z Abisynją. Na zdjęciu moment, kiedy ksiądz włojski, w otoczeniu nuncjusza megr. Marmaggięgo, święci żelazne obrączki, które odtąd zastąpią ofiarnym Włochom dawne złote. Pierwszy mężczyzna od lewej — to ambasador Bastiani. Fot.: PAT

DZIAŁ GOSPODARCZY

Sprawy polskie dokoła wojny włosko-abisyńskiej

Sprawa dostaw naftowych dla Włoch jest obecnie zagadnieniem centralnym polityki światowej. Czy nasz przemysł naftowy skorzystał z doskonałej koniunktury, jaka się wytworzyła wskutek wojny?

Mimo wzrostu zapotrzebowania światowego w związku z działaniami wojennymi na terenie Abisynji, eksport polskich produktów naftowych nie wykazuje wzrostu, przeciwnie — notowany jest spadek. W listopadzie wywóz naszych produktów naftowych spadł o 12 proc. w stosunku do października, a o 28 proc. w porównaniu z m. listopadem 1934 r.

Jeśli wypadki wojenne nie wpłynęły na zwiększenie wywozu, to niemniej wpływ ich dawał się pośrednio odczuwać. Mianowicie podniesienie cen produktów rumuńskich, a w szczególności ceny benzyny, przyczyniło się także do poprawy notowań cen eksportowych polskich.

Na sankcjach, zastosowanych m. i. przez Polskę w stosunku do Włoch, zaczynają zarabiać te kraje, które mogą do nas wywozić towary, zakazane ostatnio do przywozu z Włoch. A więc np. otwiera się koniunktura na artykuły hiszpańskie, na pomarańcze, banany i wina.

Rzutki attaché handlowy republiki iberyjskiej w Warszawie, p. Emilio de Navasques w mig zorientował się w sytuacji nie szczędzi wywiadów, w których zwraca uwagę na niewykorzystane dotychczas możliwości importowe z Hiszpanji.

A więc prostuje mylny pogląd, jakoby wszystkie pomarańcze hiszpańskie były pośledniej jakości, znanej w Polsce; taka np. pomarańczę „Washington Navel” jest owocem zupełnie specjalnym swoją wielkością, zapachem, sokiem i brakiem pestek.

Albo inny znowu mylny pogląd, panujący w Polsce, jakoby wszystkie wina hiszpańskie były ciężkie i drogocne! Pan de Navasques protestuje! Nie znacze naszych win taragońskich, smacznych lekkich (poniżej 10 proc. alkoholu) i tanich! Moglibyście u siebie w detalu sprzedawać butelkę wina taragońskiego po 2,80 do 3,20 zł.

Hiszpanja ma dobrego radcę handlowego!

Gdybyśmy byli brukowcem, zamieścilibyśmy w tem miejscu dużych rozmiarów nagłówek tej treści: „Niemcy sprzedają Włochom swoich Żydów”!

Ze jednak brukowcem nie jesteśmy, obejdzie się bez tytułu i bez... mylnej wiadomości. Bowiem tak ujęta, wia-

domość powyższa byłaby nieścista. Owszem, Niemcy odstępują Włochom swoich Żydów, ale wzamian nic za to nie dostają, przeciwnie — dopłacają! Oto szczegóły:

Jak wiadomo, Niemcy swoich dewiz z kraju nie wypuszczają. W tym względzie obowiązuje bardzo ostre zarządzenia uniemożliwiające wywóz pieniędzy niemieckich. Ale zrobili wyjątek!

Żydzi niemieccy, mający zamiar emigrować do Włoch, otrzymywać będą pozwolenie na wywóz z Niemiec do 30 000 marek na głowę. Włosi na tę transakcję — nieboracy! — patrzą chętnym okiem, bo potrzebują dewiz zagranicznych. A Niemcy Żydków się pozbywają.

Choć Polska jest krajem ubogim, może i ona zdobyła się na tego rodzaju „premję eksportową”? Oczywiście, mowy niema o 30 000! Ale — wolny przejazd do Palestyny?

**Zakupy przedświąteczne
uskuteczniaj tylko u kupców
polskich i chrześcijańskich!**

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Niespodziewana zwyżka dolara i funta.** Na wczorajszych giełdach walutowych nastąpiło gwałtowne odwrócenie się tendencji notowanej w ostatnich dniach, o ile chodzi o waluty anglosaskie. Funt i dolar bardzo szybko zwyżkowały na wszystkich giełdach. Zmianę tę przypisuje się przede wszystkim wpływowi momentów politycznych, a więc przede wszystkim pogrzebaniu propozycji paryskich, które ciążyły na sytuacji Anglii i jej waluty. Dolar zwyżkował równoległe z funtem — przez często występującą t. zw. „solidarność” obu walut anglosaskich. Z pozostałych dewiz Zurych miał tendencję raczej nieco słabszą, natomiast Bruksela i Amsterdam były mocniejsze.

(k) **Zmiana taryfy na wyroby tytoniowe.** W „Dzienniku Ustaw R. P.” nr. 92 ogłoszone zostało pod poz. 586 rozp. min. skarbu z dnia 6 grudnia rb. o zmianie taryfy na wyroby tytoniowe. Na podstawie tego rozporządzenia w cenniku wyrobów tytoniowych wprowadzono kilka zmian: wprowadzono nowy gatunek papierosów p. n. „Zefir” w cenie „Obstalnokowych”, zmieniono cennik wyrobów Gdańskiego Monopolu Tytoniowego, wreszcie zmieniono p. IV, dotyczący innych wyrobów importowanych. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

(k) **Obniżka cen gwoździ i drutu.** Jednym z najbardziej rozpowszechnionych przedmiotów codziennego zapotrzebowania są bezwzględnie gwoździe i drut. Można powiedzieć, że przeżywany kryzys zwiększył ich zastosowanie, zwłaszcza w rolnictwie, gdzie więcej się reperuje, niż inwestuje. Porozumienie producentów gwoździ i drutu przeprowadziło ostatnio zniżkę cen, która w gatunkach najbardziej rozpowszechnionych wśród mieszkańców wsi dochodzi do 20 proc. Zniżka cen gwoździ i drutu posiada tem większe znaczenie, że po raz pierwszy przewidziany został w Polsce na r. 1936/37 kredyt dla budownictwa wiejskiego w sumie około 6 milionów zł. Jak wiadomo, gwoździe mają bardzo duże zastosowanie w budownictwie wiejskim.

(k) **Obniżka cen blaszanych naczyń emaljowanych,** wynosi, jak wiadomo, około 15 proc. Zniżka ta obejmuje takie naczynia, jak: garnki, rondle, imbryki, wanny okrągłe, miednice, kubły itp. z wyjątkiem naczyń aluminiowych, żeliwnych emaljowanych, kamiennych oraz glinianych. Jak widać są to wszystkie artykuły powszechnej konsumpcji zarówno ludności miejskiej, jak i wiejskiej. Należy się spodziewać, że obniżka cen wymienionych wyżej naczyń umożliwi zwiększone ich nabywanie, co powinno się przyczynić do wzrostu produkcji tych artykułów, a temsamem zwiększenia zatrudnienia w tym dziale przemysłu.

(k) **Walny Zjazd Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo - Gospodarczych** odbył się w środę dnia 18 grudnia w Warszawie. Zjazd rozpoczął swoje obrady w obecności min. rolnictwa J. Poniatowskiego i wicemin. skarbu Lechnickiego oraz licznych przedstawicieli instytucji państwowych i spółdzielczych. Poza tem w zjeździe wzięło udział kilkuset delegatów z całej Polski. Związek Spółdzielni Roln. i Zarobkowo - Gospodarczych, który odbywał swój pierwszy zjazd delegatów od czasu przeprowadzonej reorganizacji ruchu spółdzielczego, zrzesza obecnie 4.905 spółdzielni i 9 central gospodarczych, w tem 2 centrale finansowe, 3 centrale mleczarskie i 4 rolniczo - handlowe. Spółdzielnie zrzeszone obejmują 3.294 spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych, 547 spółdzielni rolniczo-handlowych, 970 spółdzielni mleczarskich i 974 spółdzielnie inne. Spółdzielnie kredytowe posiadały na 1935 r. 89 milj. zł kapitałów własnych. Spółdzielnie mleczarskie zebrały w ciągu r. ub. 512 milionów litrów mleka od zrzeszonych rolników. Obroty towarowe spółdzielni rolniczo - handlowych wyniosły r. ub. 85,6 milj. zł, a obroty spółdzielni rolniczo - spożywczych 16,2 milj. zł.

(k) **Holandja, jako rynek zbytu wyrobów polskich.** Ostatnio bawił w Holandji delegat warszawskiej Izby przem.-handl. dr. R. Battaglia, celem wstępnego zbadania możliwości wprowadzenia na rynek holenderski szeregu artykułów polskich, dotąd tam nie eksportowanych lub wywożonych w niedostatecznej mierze. Badania dr. Battagii wykazały, że możliwości takie istnieją. Organizacja zbytu jest stosunkowo łatwa ze względu na dużą liczbę dobrych przedstawicieli handlowych w Holandji; poważną rolę odgrywa również b. sprawne funkcjonowanie wydziału handlowego konsulatu R. P. w Amsterdamie. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na trudności, które wynikają ze zmniejszenia się ogólnej pojemności rynku holenderskiego. Badania dr. Battagii obejmowały także możliwość zbytu w Indiach Holenderskich, dokąd wywóz z Polski w znacznej części może iść przez wielkie domy handlowe holenderskie. W tym kierunku okazuje się, również że istnieją możliwości rozszerzenia listy towarów wywożonych, przyczem jednak poważną trudność stanowią z jednej strony — duże zubożenie ludności w związku z trwającym już od szeregu lat przesileniem gospodarczym — z drugiej zaś dumping japoński, stale się rozwijający.

(k) **Obrót towarowy portu gdańskiego w listopadzie b. r.** przedstawiał się następująco: (w tys. tonn — w nawiasach pierwsza liczba oznacza dane z października b. r., — druga — z listopada ub. r.): przywóz 99,3 (87,6 — 73,8), wywóz 403,4 (425,8 — 487,8). W okresie od stycznia do listopada br. obrót towarowy w porcie gdańskim wynosi (w tys. tonn — w nawiasach dane za analogiczny okres r. ub.): przywóz 708,9 (600,5), wywóz 3.998 (5.255).

(k) **Rolnictwo — przeciw ubojowi rytualnemu.** Na odbywającym się w dniu 15 b. m. zjeździe delegatów Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych szereg mówców wystąpiło z żądaniem, aby zarząd Towarzystwa rozpoczął energiczne starania u władz, mające na celu zniesienie uboju rytualnego. Mówcy w ostrych słowach protestowali przeciwko utrzymywaniu gmin żydowskich kosztem całej ludności chrześcijańskiej. Wywody przemawiających były żywo oklaskiwane. Trzeba podkreślić, że były one poparte rzeczowymi materiałami.

(k) **Kupcy polscy wypierają Żydów z jarmarków kramnych.** Jarmark kramny odbył się w Wolsztynie dnia 17. bm. Wzorem innych miast, miejscowe kupiectwo wykupiło wszystkie miejsca na rynku, by udaremnić zajęcie miejsc przez Żydów. Na jarmark przyjechały jedynie 3 Żydówki, które jednak, bojkotowane przez mło-

Judaica gospodarcze

Bojkot handlu żydowskiego w okresie przedświątecznym

W związku ze wzmocnionymi zakupami w okresie przedświątecznym ze wszystkich stron kraju napływają wiadomości o nasileniu akcji bojkotu gospodarczego Żydów. W akcji tej biorą udział szerokie masy polskiego społeczeństwa. Powszechność tej akcji świadczy wymownie o należytem zrozumieniu narodowego obowiązku popierania wyłącznie własnych rodaków. Coraz głębsze w tej sprawie uświadomienie przynika do wszystkich warstw polskiego społeczeństwa, budząc ducha prawdziwego patriotyzmu gospodarczego, co przy, powszechnej nędzy i bezrobociu wśród szerokich mas Polaków wywiera doniosłe konsekwencje.

Skutki tej akcji dają się mocno we znaki Żydom. Okazuje się, jak boleśnie Żydzi odczuwają uderzenie w ich interesy. Prasa żydowska zapełnia całe kolumny żalonymi skargami na „endecką” propagandę, na „hece żydów”, na judofobję itp. Równocześnie Żydzi na łamach swej prasy rejestrują bardzo pilnie wszystkie wypadki i przejawy bojkotu gospodarczego Żydów. W szczególności prasa narodowa jest przedmiotem ustawicz-

Pasy pędne jakościowe
kupuje się w jedynej w Poznaniu fabryce
Z. MAZURKIEWICZ, Sp. z o. o.
Kantaka 8/9, telefon 30-22

dg 50899/2

Wyspy Kanaryjskie na Targach Poznańskich

W umowie handlowej w Hiszpanji specjalną rolę odgrywa możliwość importu do Polski produktów wysp Kanaryjskich, w tem głównie bananów i niektórych konserw. W związku z tem Konsul Honorowy Polski w Las Palmas organizuje udział eksporterów wysp Kanaryjskich w Targach Poznańskich. Będzie to pierwszy udział wysp Kanaryjskich w jakichkolwiek targach w Europie.

dych Stron. Narod. wnet zwinęły swoje toboleki i się wyniosły. Poza tem młodzi S. N. rozdawali ulotki antyżydowskie i bojkotowali miejscowych 3 blawatników Żydów. Kupcy chrześcijańscy naogół robili dość dobre interesy. Wszyscy kupcy-katolicy umieścili w oknach wystawowych napisy: „Kupiec chrześcijański”.

(k) **Bojkot kupców żydowskich w Wielkopolsce.** „Nasz Przegląd” donosi, że na jedno z ostatnich posiedzeń Rady Naczelnej Drobnych Kupców m. Łodzi przybył specjalny delegat żydowskich domokraców — drobnych handlarzy z woj. poznańskiego i oświadczył, że mimo interwencji czynników miarodajnych w woj. poznańskim w dalszym ciągu mają miejsce „ekscesy antyżydowskie, których ofiarami padali drobni kupcy żydowscy”. Jak widać, Żydzi zapominają o znanym przysłowiu: „Nie pchaj palca między drzwi...”

(k) **Okres gwiazdkowy w kupiectwie.** Dobrze zapowiadający się okres przedświąteczny w handlu poznańskim sparaliżowały nowe obciążenia podatkowe ludności. Ostatni tydzień ub. miesiąca był zupełnie martwy i to w składach wszystkich branż. Ludność w oczekiwaniu pierwszych obniżek swych dochodów, całkowicie wstrzymała się od zakupów. Obecnie, acz do świąt pozostało już niewiele czasu, niema jeszcze spodziewanego ożywienia w handlu. Wszelkie nadzieje kupiectwa związane są ze „złotą niedzielą” i dniami poprzedzającymi bezpośrednio święta. Jeżeli one nie dopiszą, wówczas sezon gwiazdkowy trzeba będzie ocenić, z punktu widzenia interesów kupieckich, jako nieudany. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Powody zwyżki funta w oświetleniu City.** Gwałtowna zwyżka funta w dn. 19 bm. tłumaczona jest w kołach londyńskiej City przede wszystkim względami natury politycznej, jakkolwiek wskaźniki gospodarcze również uprawniają do optymizmu. Podczas gdy funt wzmoćnił się, jako odpowiedź na dymisję min. Hoare oraz pogrzebanie propozycji paryskich, a więc jako reakcja na wzrost prestiżu W. Brytanji, frank francuski osłabł z uwagi na pogorszenie się pozycji premiera Laval'a, wynikające z teje samej sprawy włosko - abisyńskiej. Jednocześnie City uważa rezygnację Herriota ze stanowiska prezesa radykałów za czynnik, ciężący na francuskim problemie walutowym.

**Pamiętaj, że każdy grosz,
oddany w ręce żydowskie,
uboży naród polski!**

Krótkie informacje gospodarcze

— Min. komunikacji powołało komisję do spraw żeglugi śródlądowej, która ma się zająć opracowaniem systematycznego planu robót regulacyjnych na Wiśle.

— Wywóz zbóż z Polski w listopadzie b. r. przedstawiał się następująco: pszenica 7.792 tonn, żyto 15.585 t., jęczmień 30.937 t. i owies 13.976.

— Gdynia jest najdroższym miastem w Polsce, ma bowiem najdroższe komorne, ponadto koszt żywności jest wyższy o 2,7 proc. niż w Warszawie, o 6,7 proc. niż w Poznaniu i o 7,2 proc. niż w Bydgoszczy.

— Niemiecki kartel brzytwy skupia 261 firm, które reprezentują przeszło 95 proc. całej niemieckiej produkcji.

— Czynniki oficjalne Szwajcarii kategorycznie odrzucają możliwość depresji waluty.

— Ostre ograniczenia handlu zagranicznego we Włoszech zezwalają na zawieranie prywatnych transakcji kompensacyjnych z zagranicą nawet z temi krajami, które stosują sankcje. Zawarcie tych transakcji jest uzależnione w każdym wypadku od zezwolenia Instytutu dla wymiany z zagranicą.

— We Włoszech wprowadzony będzie z dn. 1 stycznia 1936 r. monopol na handel i transport bananów.

— Depozyty dziesięciu londyńskich banków clearingowych wzrosły w listopadzie r. b. o 3,8 milionów funtów, osiągając na dzień 30 listopada 2.039 miljn. funtów. Jest to stan rekordowy, dotychczas jeszcze nie notowany.

— Konferencja północno-atlantycka podwyższyła z dniem 1 stycznia 1936 r. stawki frachtowe o przeciętnie 10 proc.

— Dnia 27 b. m. odbędzie się równocześnie w Tokio i Szanghaju inauguracyjne zebranie rady handlowej chińsko-japońskiej, która ma doprowadzić do zbliżenia gospodarczego obu krajów.

— Wprowadzone ostatnio ograniczenia dewizowe w Mandżuko — według oświadczenia sfer rządowych — mają na celu jedynie usunięcie spekulacji, a nie wprowadzenie utrudnień w handlu zagranicznym.

Po sezonie piłkarskim

KLASA C

Rozgrywki eliminacyjne w najniższej klasie okręgu odbyły się w jedenastu grupach, w sześciu prowincjonalnych, trzech mieszanych oraz dwóch poznańskich, w których grały wyłącznie rezerwy klubów A i B-klasowych. Konieczność podziału drużyn według dogodnych szlaków kolejowych spowodowała, że nie wszystkie grupy były ilościowo sobie równe. W niektórych startowało po sześć, w innych mniej zespołów. Poważnym mankamentem minionych eliminacji były liczne walkowery, spowodowane bądź to zawieszeniem klubów bądź też późniejszym wycofaniem się z rozgrywek. Poza jedną grupą Unji swarzędzkiej, wszystkie inne wyłoniły kandydatów do dalszych rozgrywek międzygrupowych bez dodatkowych spotkań decydujących. W grupie piątej dopiero po rozgrywce prawo udziału w dalszych spotkaniach zapewniła sobie swarzędzka Unja, bijąc w decydującym spotkaniu nieznacznie w stosunku 1:0 poznańską Britanię, z którą Unja miała równą ilość punktów.

Ogółem do rozgrywek w klasie C ze zgłoszonych i wylosowanych 56, stanęło tylko 50 drużyn, wtem 15 rezerw klubów A i B-klasowych. Legia poznańska, Sokół (Leszno), Czarni (Poznań) i Polonia (Poznań) wycofały swoje rezerwy z początku walk. W trakcie rozgrywek odstąpił od dalszych rozgrywek również Strzelecki Klub Sportowy ze Środy, wykreślony później wraz z Polonią poznańską z listy członków PZOPN-u. Przed końcem eliminacji, wycofała swoją drużynę również Korona poznańska, oddając pozostałe punkty przeciwnikom bez gry. Rogoziński i Lipno (Stęszew) wogóle nie stanęły do gry a lwia część punktów z powodu zawieszenia straciła również Nielba (Wągrówiec).

Do rozgrywek eliminacyjnych z pierwszej grupy zakwalifikowały się do dalszych spotkań międzygrupowych Sparta (Oborniki) z 12 p. (10, 26:10) oraz zajmująca za rezerwami „Szamotulskiego” trzecie miejsce w tabeli Concordia z Murowanej Gośliny mająca 10 p. 4. SKS (Wronki) 5 p. 5. Nielba (Wągrówiec) 2 p.

W grupie drugiej pierwsze miejsce zajęła Wiktorja ze Wrześni 8 p. (4, 14:1) 2. Sokół (Mogilno) 2 p. 3. Sokół (Gniezno) 2 p. Do półfinałów staje Wiktorja

W grupie III zwyciężyła Obrą (Zbąszyn) 8 p. (6, 13:15), 2. Sokół (Opalenica) 7 p. 3. Polonia (Nowy Tomyśl) 6 p. 4. Promień (Opalenica) 3 p. W dalszych rozgrywkach walczyć będzie jedynie Obrą.

W IV 1. Sokół z Wolsztyna, 9. (8, 25:6) kwalifikując się do dalszych rozgrywek, 2. Korona (Bukowiec) 6 p., 3. Czarni (Wolsztyn) 6 p.

W V grupie 1. Unja (Swarzędz) 8 p. (5, 17:8), 2. Britanija 6 p., 3. Grom 0 p. Do rozgrywek międzygrupowych staje tylko Unja.

Z VI do dalszych rozgrywek stają Pogoń ze Środy i Sokół jeżycki. W tabeli: 1. Pogoń 13 p. (8, 19:10), 2. Sokół 12 p. (8, 23:11), 3. Legia (Środa) 5 p., 4. Sława (Poznań) 5 p., 5. Naprzód (Poznań) 5 p.

W grupie VII dwa pierwsze miejsca zajęły drużyny Orkanu z Fabjanowa i Sokola z Mosiny i grać będą w spotkaniach międzygrupowych. Pierwszą w tabeli drużyna Orkanu 7 p. (6, 13:10), 2. Sokół 6 p. (16:12), 3. Stella (Zabikowo) 6 p., 4. SKS (Luboń) 5 p., 6. Lipno (Stęszew) 0 p.

Z grupy VIII z wyraźną przewagą punktową do dalszych rozgrywek wchodzi rawicki Sokół i Pogoń ze Śmigła. 1. Sokół 13 p. (8, 31:9), 2. Pogoń 13 p. (8, 17:8), 3. Kania (Gostyń) 6 p., 4. Czempiański K. S. 4 p., 5. Kościński K. S. 2 p. W IX: 1. SKS z Wieruszowa 17 p.

(10, 32:11), 2. Wiktorja (Ostrzeszów) 15 p. (10, 44:23), 3. Sokół (Kępno) 11 p., 4. Naprzód (Ostrów) 9 p., 5. Raszkwianka 8 p. 6. Polonia (Kępno) 0 p. Do rozgrywek międzygrupowych wchodzi Wiktorja i SKS (Wieruszów).

W pozostałych dwóch grupach dwa pierwsze miejsca zajęły rezerwy Pogoni i Sanu oraz HCP i Warty, które też staną do dalszych rozgrywek międzygrupowych.

Ogółem zatem w rozgrywkach międzygrupowych walczyć będzie 18 drużyn, w tem z Poznania tylko drużyna Sokola jeżyckiego, nie licząc swarzędzkiej Unji i rezerw klubów z klas wyższych.

Odnaki emalowe i metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
ul. Fr. Ratajczaka 17.

dg 5179

Wyjazd „Warty“

Wyjazd drużyny ligowej „Warty“ nastąpi w sobotę o godz. 5 rano. W niedzielę, 22 bm., o godz. 11 rozegra „Warta“ swój pierwszy mecz z „Fortuną“ w Düsseldorf.

Drużyna wyjeżdża w następującym składzie:

Fontowicz, Majewicz, Kubalczak, Pawlak, Ofierzyński, Banaszkiwicz, Daniellak, Lis, Śmiglak, Słomiak, Kryszkiewicz, Nawrot, Scherfke, Przybylski i Szwarz.

W piątek o godz. 19,30 zbiera się ekspedycja w hotelu „Monopol“, skąd w sobotę rano uda się wprost na dworzec.

Gry sportowe

Czwórmecz w Łodzi. Zarząd łódzkiego okręgowego związku gier sportowych po-

DYWANY - Prima Bouclé
modne wzory

300 x 200 tylko **68⁰⁰** zł

Centrala **K. RUŻAJ** ul.
Dywanów **Woźna 12**

Pg 7208-48,77

stanowił doprowadzić do skutku projekt zorganizowania w Łodzi czwórmeczu w koszykówce męskiej o charakterze między-miastowym, Łódź — Warszawa — Poznań — Kraków.

Pod choinką

niechaj nie zabraknie
wysmienitych pierników „Goplana“

Goplana
S.A. POZNAŃ

Pg 7194-51,25

Pięściarstwo

Spotkanie Warty i IKP zostało zweryfikowane przez wydział sportowy P. Z. B. 14:2, zgodnie z wynikiem na ringu. Niektóre dzienniki donoszą o zweryfikowaniu meczu 16:0, ponieważ I. K. P. nie posiadał 6 seniorów, czego rzekomo wymaga regulamin rozgrywek. Dla przypomnienia stwierdzamy, że regulamin wymaga obsadzenia co najmniej 6 wag, w tem cztery seniorami. Oba warunki I. K. P. dopełnił.

TEATR WIELKI

Stani Zawadzka wystąpi

w operze **„Adriana Lecouvreur“**

Premjera jutro w sobotę, dnia 21 b. m.

ng 18 445

Dnia 18 grudnia 1935 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 67, nasza ukochana matka, teściowa, babcia, siostra, ciocia i kuzynka, s. p.

Helena z Mikulskich Nowakowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 22. bm. o godzinie 15 z kostnicy cmentarza w Górczynie.

W smutku pogrzeżeni
syn, synowa, wnuczka i rodzina.
Poznań, Mosina, Bydgoszcz, Samostrzel.

zg 12 444

Dnia 19 grudnia 1935 r. o godz. 6.40 zabrał Bóg do grona Swych Aniołów, po ciężkich cierpieniach naszego najukochańszego synka i brata-ciszka
zg 12 443

Aleksandra

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 22. bm., o godz. 3 po poł. z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrzeżeni
Florjanostwo Staniszewscy
Wągrówiec,
ul. Marsz. Piłsudskiego 20

Miłe podarki

II Bonzurki

II Pizamy

II Szlafroki

II najtaniej

gdyż wprost z P. W. Fabryki Pizam

W. Seiwandowski i Sta

St. Rynek 55 Poznań Tel. 12-99

Pg 7 055-49,42

gwiazdkowe

PODARKI GWIAZDKOWE

które najwięcej sprawiają radości:

Materiały na sukienki, bluski, płaszcze i kostjmy. Męskie materiały na ubrania i palta. Gotowe płaszcze i futra damskie oraz swetry, bluski i spodniczki. Bielizna, trykoty, pończochy i rękawiczki damskie, męskie i dziecięce. Firanki, obrusy, chodniki itp., kupuje się rzetelnie i bardzo tanio w firmie

ng 19 628/9

F. WOŹNIAK POZNAŃ
UL. RYNKOWA

== UWAGA! W najbliższą niedzielę będą Magazyny nasze otwarte od godziny 14-tej do 19-tej ==

Na gwiazdkę

poleca

DROGERJA MONOPOL

Poznań, Szkolna 6

Świece choinkowe kart. . . . . od 0,35

Modne puderniczki . . . . . od 0,80

Kartonaż mydeł z perfumem . . . . . od 1,60

3 mydła w opak. gwiazdkowym . . . . . od 1,10

Zwraca się uwagę na okno wystawowe!

ORZECHY WŁOSKIE

duże i LASKOWE, migdały, sultanki, koryatki, śliwki, owoce suszone, figi i wszelkie towary kolonialne

Hurtownia Kolonialna - **CYGANSKI i SEMMA**

PALARNIA KAWY Poznań, Wielka 18, tel. 33-32.

Pg 7183-57, 308

Duży lokal handlowy

o 2 oknach wystawowych oraz 6 cio pokojowe mieszkanie w Lesznie przy Rynku od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia:

Dr. Opatrny, adwokat, Leszno.

ng 19 603

Praktyczne podarki gwiazdkowe

bieliznę damską, pończochy, rękawiczki, apaszki i t. p.

poleca po cenach najniższych

H. WIDERA, Plac Wolności 18.

Pg 7211-57,313

LISY srebrne niebieskie

Świeży transport zamorski 25% taniej

B. SCHULTZ - Poznań

Br. Pierackiego 16

ng 19 585

CAFÉ ESPLANADE

podaje do wiadomości W. Sz. Publiczności że wobec olbrzymiego zainteresowania

JASNOWIDZ

WŁADZIO ZWIRLICZ

pozostaje do końca miesiąca grudnia.

3 seanse: o godz. 6,30, 9,30 i 11,30

Uwaga: Podczas ostatniego seansu nowe, bardzo ciekawe i zdumiewające eksperymenty.

cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. Fabryka Cukrów St. Marecki Poznań, ulica św. Wojciecha 28

ng 16 934

GORZELANY

z doświadczeniem władz pracy, bez nadmiernych zaników, potrzebny natychmiast. Oferty z odpisami świadectw, których się nie zwraca i podaniem wysokości pretensji skierować:

MAJĄTEK KAWECIN,

ng 19 607

poczta Bukowiec Pomorski.

Poważna Spółdzielnia Kredytowa ogłasza konkurs na stanowisko

członka Zarządu

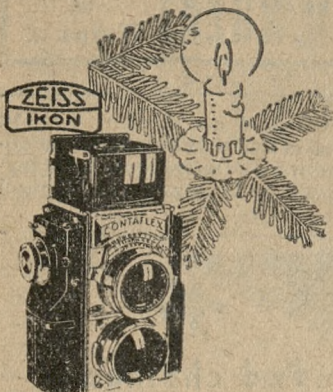
Wymagana jest rutynowana siła fachowa z dłu- zoletnią praktyką w instytucjach bankowych.

Oferty wraz z dołączeniem życiorysu, odpisami świadectw, oraz podaniem warunków należy nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod dg 5279.

TRUDNO JEST ZNALEZĆ

odpowiedni podarek NA GWIAZDKĘ!
APARAT FOTOGRAFICZNY jest zawsze odpowiedni, bo
*Wszyscy chcą go mieć!
 Każdemu sprawi radość!*

FOTO - GREGER

27 GRUDNIA 18

Największa w Polsce Firma Fotograficzna.
 Posiada na składzie wielki wybór aparatów i przyborów tak co do marek, jak i cen. — Spłaty miesięczne wg systemu Foto-Gregera.

Fig. 56, 48

We wtorek, dnia 24 grudnia r. b., biura niżej podanych banków

otwarte będą tylko do godz. 11-ej

Bank Cukrownictwa — Bank Francusko-Polski — Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Poznaniu — Bank Kratochwill i Pernaczyński — Bank Kwilecki, Potocki i S-ka — Bank Ludowy — Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego — Bank Pożyczkowo-Spółdzielczy — Bank Zachodni — Bank Związku Spółek Zarobkowych — Komunalny Bank Kredytowy — Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania.

Fig. 7308-51, 80

PROSZEK DO PIECZENIA

„LUBA“

używa każda Pani domu, gdyż wie, że się na nim **nie zawiedzie.**

Pozatem polecamy nasze pierwszorządne budynie i galaretki.

Lubońska Fabryka Drożdży

dawn. G. Sinner Sp. Akc.

Luboń, pow. Poznań.

Pr 7108-5164

Na Gwiazdke

REKAWICZKI
 POŃCZOCHU
 TRYKOTAZE BIELIZNA
 SWETRU CHUSTECZKI

Stanisław Schulz

POZNAŃ STARY RYNEK 89/92

..... a wreszcie

Kwestja Zakupu Win
 to już rzecz zaufania.

Gdański Dom Delikatesów
 M. ROTNICKI — POZNAŃ

Handel Win Fr. Ratajczaka 36

ng 5293

Sliwki Jugosł. Kalifornijskie
 sultanki, orzechy rumuńskie, laskowe i migdały
 poleca **ST. BAREŁKOWSKI**

Hurt Kolonjalny

Poznań, ul. Woźna 18, telef. 39-00 56-56

ng 19 551

Specjalność: SLEDZIE, RYŻ, KRUPY.

Pierwszorządny lokal

w najlepszym ruchliwym punkcie miasta Wrześni (ca 10.000 mieszkańców) przy ul. Poznańskiej, nadający się na kawiarnię, cukiernię, śniadalnię, itd. lub inne przedsiębiorstwo z mieszkaniem jest do wynajęcia od 1 stycznia 1936 r. Wzrost. można przejąć urządzenie. Zgłoszenia uprasza Komunalna Kasa Oszczędności miasta Wrześni. ng 19 757/8

Na Gwiazdkę

WIELKA OBNIŻKA CEN

na płaszcze damskie, spódniczki, bluski, swetry, poranniki, płaszczyki dla dziewcząt i chłopców, ubranka, mandurki, fartuszki szkolne.

Sweterki, niedźwiadki, czapeczki.

Wielki wybór!

Ceny najniższe!

T. KRUPSKI

Poznań, Stary Rynek 91
 naprzeciw Nowego Ratusza.

Fig 7194-5149

CUKIERNIA EUROPEJSKA

27 GRUDNIA 9, Poznań, tel. 26-96

zawiadamia najuprzejmiej, że z dniem 1. 12. r. b. zaprowadziła w swoim lokalu

CZASOPISMA krajowe i zagraniczne.

Ceny zostały znacznie niższe. dg 5018

MUNDLOS

Skład fabryczny
W. Gierczyński i S-ka
 Poznań, św. Marcina 13
 Pr 7212-57 311

Gospodarstwo

42 morgi budynki inwentarz bez długu 7200 zł. Zgłoszenia Antoni Charaputa, Emiljanopol powiat Kępno. ng 19 617

Fig 71001-50-64, 6

RADOSNY SPRAWUNEK

Zakupy pod znakiem "4711", tej znanej i niedorównanej marki światowej, dają istotnie dużo zadowolenia. Podarek gwiazdkowy "4711" przyjmowany jest ze szczerą radością.

PERFUMY, EAU DE COLOGNE, PUDER

Każdy środek upiększający "Tosca" posiada ten czarujący zapach perfum "4711" Tosca.

Tosca

4711 Eau de Cologne

Wyrabiane całkowicie w Dziedzicach (Śl. Glesz.)

Fig 2277

„Gdyniaryb“

Poznań Kantaka nr. 7

Telefon 13-78

poleca na WIGILJĘ karpie, liny, sandacze, szczupaki, karasie. Przyjmuje zamówienia. dg 5-85

Tylko jasnowidz prof. Golzani otworzy wrota do szczęścia tym,

k którzy szukają ratunku w życiu bez jutra!!! Przepowiednie jego w kierunku loterii — miłości — chorób — kradzieży, jakoteż horoskopy na przyszłość zwyciężają Twoje troski. Bądź więc budowniczym Twego szczęścia i nadeślij datę urodzenia, z 1.60 znaczkami na koszty portycji (ewentualnie imię nadane Ci przy bierzmowaniu). Gratisowo horoskopów nie opracowuje. **JASNOWIDZ Prof. GOLZANI**, Kraków, skrytka pocztowa 474 ng 19 619

Książki dobre na „gwiazdkę“ i podarki.

Cena niższa:

- 1) Księga Przysłów, stron 358 . . . . . Cena 5,— zł
- 2) Księga złotych Myśli, 2 tomy, Stron 538 i 536 . . . . . 13,50 „
- 3) Księga dowcipu i humoru, 2 tomy, stron 639 i 656 . . . . . 15,— „
- 4) Antologia polska, 2 tomy, stron 520 i 484 . . . . . 12,— „

SKŁAD GŁÓWNY w księgarni św. Wojciecha, Poznań zg 12 445

Wypłatę dywidendy w wysokości

6% czyli zł 60,— za kupon pro 1934/35

od akcji naszej Spółki po nom. zł. 1.000,— skutecznieją począwszy od dnia 2 stycznia 1936 r.:

1. Bank Cukrownictwa w Poznaniu,
2. Bank Ludowy w Inowrocławiu,
3. Kasa naszej Spółki w Kruszwicy.

dg 5291

CUKROWNIA KRUSZWICA SP. AKC.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

PIENIĄDZ

Wspólnika
w większej restauracji
najchętniej panią, udział
w ewentualnie ożenek. Oferty
Pozn. zdg 78 539

LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane
przy terenach narciarskich
pokoje, ciepła woda, przystępne. Wycieczki
20 osób rabat (od 3.50
ng 19 599)

Zakopane „Przedświt”
Polskiego tel. 815, pod no-
zarządem, poleca pokoje
wycieczkowe po cenach umiarko-
ng 19 591

Zakopane

„Rjalto”
Chalubińskiego poleca po-
kój komfortowy 1-osobowy od 10
Klubom. Związkom, wiek-
zespolom znaczne ustę-
Kursy narciarskie od 5 zł.
wycieczki smaczny, zdro-
obfity. Staranna obsługa.
ng 19 605

OSOBISTE

Właściwie bywały wierni
Madania, podwieczorki
Webera cukierni
ng 18 797

Salon Mód

rodzinka” Jasna 8, wykonu-
ng 18 805

Gwiazdka się zbliża
W każdym domu coś potrzeba.
W sezonie kryzysu — dozna-
niowolenia. Jeżeli kupujemy
szkła, szkło, sprzęty kuch-
panterze ozdoba w firmie
Szydłowskiego, Wroniec-
ng 5 210

Trwała

manicure 0.50 —
ng 78 090

„Anuś”

Wielki list nie odebrałem, pisz.
K. F. Skrzat
ng 78 421

Obuwie

eleganckie, modne
pierwszorzędne
Fr. Rogoziński
Poznań, Stary Rynek 64
Kalosze, śniegowce,
deszczówki
w wielkim wyborze.
Pg 6 253/4

Pania

Właściwie której omyłkowo wy-
19. 12. pare bucików me-
w „Cafe Esplanade” prosy-
o zwrot. „Cafe Esplanade”.
zdg 78 537

OZENKI

Meża
starszego kawalera od 40-45
szuka starsza kucharka posiad-
posiadająca 3.000 zł, tylko niższe-
go urzędnika. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 78 418

Mistrzynie krawiecka
Przystojna, inteligentna, do lat
30, poznań. Cel matrymonialny.
Zgłoszenia ewtl. z fotografią Kur-
jer Poznański zdg 78 553

Który

starszy pan, także wdowiec, po-
siadający przystojną, inteligentną
gospodarną, solidną, lecz biedną,
po trzydziestce szatynkę? Wypra-
wa, umeb. kwalifikacja kuptecka
Zgł. Kurjer Pozn. zdg 77 516

SPRZEDAŻ

Powstańcy!
Na uroczystość 27 grudnia dla
światli i lokalni zebrań polecamy
trojbarwne na kartonie obrazki
Powstańcy Wielkopolski 1918/19
formatu 21x16 cm komplet 12
szuk 2. — zł. Odsprzedażom
rabat 2. — zł. Drukarnia Polska, Sp.
Akc., Poznań św. Marcin 70.
zdg 78 597/8

Skład

pieczywa, cukierków, nabiału, ty-
toniu, telefon, w okolicy rynku
Wildeckiego ładnie urządzone,
tanie do sprzedania Oferty Kur-
jer Poznański zdg 78 045

Jej — Jego

upragniona gwiazdka znajdziesz
tylko u Chwałkowskiego, Nowa 8
Bazar. Zegarki, pierścionki, zło-
te obrączki ślubne już od 12 zł.
Pg 7145-51.41/42

Nie potrzeba czekać
na wyprzedażę poinwenturowe,
gdzie firma Bolesław Górski, —
Poznań, ul. Nowa 7 — sprzedaje
już teraz po znacznie niższych
cenach pończochy — swetry i
bieliznę. ng 19 587/8

Meble

najtaniej poleca
Baranowski
Poznań Podgórna 13. Pg 6224-520.

Piekarnię - cukiernię

dobrze prosperująca centrum —
mieszkaniami sprzedam. Piotrow-
ski, Poznań, św. Marcin 5 m. 21.
zdg 78 074/5

Meble

połączonej
K. Bakoś Stary Rynek 51
zdg 78 463/4

Kanarki żółte

pilne śpiewaki oraz samiczki zdro-
we do legu. Kubanek, Poznań,
Fabryczna 34 I lewo. zdg 77 903

Pianina

światowej sławy
marki „Arnold
Fibiger” Kalisz.
(dostawy Pol-
skiego Radia i
Konservatoryj
Poznań, ul. Podgórna 10 a.
Pg 5 804-40.61

Podarki gwiazdkowe!

Brzytwy, aparaty
do golenia.
scyzoryki, nożyczki,
nakrycia stołowe
noże i widelce — ze stali
nierdzewnej.
łyżki, łyżeczki, nożyki do owoców,
widelczyki do ciast, koszyczki do
szklanek, cukiernice i wiele in-
nych praktycznych przedmiotów.

Wybór wielki
Ceny możliwe
najniższe.
Ed. Karge
Poznań, ul. Nowa 7/8
Przyjmuje asygnaty „Kredyt”.
Pg 6 952-49.71

Do stołu wigilijnego
nie należy zapomnieć
Adama Pumpelnika
Do nabycia w składach delikate-
sowych. zdg 78 110

Pianina
Eckego najnowsze modele, na-
deszły. Podgórna 14. zdg 78 243

W Gdyni
pierwszorzędny magazyn dam-
skiej bielizny przy najruchliwiej-
szej ulicy zaraz do sprzedania.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
ng 19 586

Orzechy
włoskie, zdrowe, zł 11.50, miód
lipcowy, jasny 15. — pięciokilowe
opłacone „Zrędo”, Zaleszczyki.
zdg 77 958

Maszyny
do pisania
nowe i okaz-
ne z gwarancją

Kochanowicz S-ka
Plac Wolności 13 obok Komendy
Policji. Pg 6 959-51.34

Świeczniki
stylowe, stoliki wysuwane, pi-
sarki marmurowe.
dwunastoosobowy
sztućce srebrny, kryształowy, dro-
biażki okazynie „Lamus”. Strze-
lecka 1. Pg 7 129-57.287

Upominki
gwiazdkowe, praktyczne, okaza-
nie.
„Lamus”
Strzelecka 1. Pg 6 955-57.239

Do pierników
syrup, kwercet, korzenie, am-
oniak, mak kolorowy, jadra orze-
chowe, kokos tarty, marmelade,
powidła najtaniej w składzie fa-
brycznym, śledziński, Wroniecka
17. zdg 77 550

Futra
damskie, męskie, wszelkie skóry
stale na składzie. — Magazyn
futer

Z. Goździejewicz
Podgórna 10.
Pracownia kusiarska na miejscu
dg 4 751

Pianino
czarne, krzyżowe, pierwszorzęd-
ne. Strzelecka 26. — 3.
zdg 78 473

Samochód
osobowy, nadzwyczajny sprze-
dam za bezcen. Kraszewskiego 8,
Piekarni. zdg 78 471

Maszyna
szycia, damska, wpuszczana, o-
kragle, gramofon szafkowy, ro-
wer nowy, tanio. Kraszewskiego
8, Ładownia Akumulatorów.
zdg 78 546

Maszyny
cholewkarskie, Singer, słupkowa,
płaska w dobrym stanie korzyst-
nie sprzedam Poznań, św. Mar-
cin 57, skład skór. zdg 78 508

Obrazy
Profesora Pautscha olejne oka-
zynie. Wyspiańskiego 15 — 12.
zdg 78 506

Rower
męski „Brenabor” okazynie.
Józefa 9 — 2. zdg 78 493

Rehpinscher
młody, Wilk tresura. Polna 5 —
zdg 78 520

Mahoniowe

biureczka damska, krzesła, stoli-
ki do gry, herbaty inkrusto-
wane, świeczniki, kryształ i
brzozy. Skarbowa 4 parter, le-
wo. zdg 78 491

Lampy

elektryczne, najnowsze modele,
wyrób własny, najtaniej M. No-
wak, Maszalnarska 7, zdg 78 484

Dla każdego

prezent gwiazdkowy
do nabycia.
Serwis
kompotowy 1.50.
Serwis
likierowy 3.50.
Serwis
kawowy 6 osób 1.50. Tuzin szklan-
ek mat pasek 1.50. Tuzin noży i
widelcy od 6.50. Tuzin łyżeczek
alpakowych 4.75.

Marjan Lesiński
Wroniecka. Hurt — Detal.
dg 5 292

Futro
odkurzacz
„Radjolux” aparat
fotograficzny
Marcina 62. Drogeria. zdg 78 528

Piec
sprzedam korzystnie. Krzyżowa 5
m. 1. zdg 78 554

Konie
para kasztanów lub jeden, 7 lat
do ciężaru sprzedam. Zarem-
ba, Górna Wilda 48. zdg 78 567

Zegarek męski
„Longines”, złoty, zupełnie płaski
okazyjnie. Ratajczaka 14 — 8.
zdg 78 564

Szafy
szafki biurowe
nowoczesne żaluzjowe Skóra S-ka
Al. Marcinkowskiego 23.
ng 19 022

T. Gasiorowski
św. Marcin 34 podarki gwiazdko-
we, wartościowe, trwałe, ceny ni-
skie. Przyjmuje asygnaty Kredyt.
dg 5155

Automaty
60 zł
szafka i
bilki
do
amerykańskiego
bilardu Caesar Mann, Poznań,
Rzeczypospolitej 6. ng 18 794

Pianino
krzyżowe, zagraniczne. Szymań-
skiego 4 — 5. zdg 78 563

Hurtownia Szkła
właściciel Karol Matuszak 27-go
Grudnia 4 piętro zaprasza wszyst-
kich do zwiedzenia składu zaopar-
trzonego w praktyczne
podarki gwiazdkowe
zdg 78 568

Jabłka
prima kruche o winnym smaku
sprzedam po cenie hurtownej kil-
ka skrzyń. Informacje: Rybaki 7
m. 7. zdg 78 433

Skład
kolonialny mieszkaniom dobrze
zaprowadzony Szamotulach
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 78 410

Łóżko
drewniane, stół, krzesła, szafy
kuchenne tanio. Aleje Marcini-
kowskiego 1 — 7 II ptr.
zdg 78 408

Skład
kolonialny ruchliwym punkcie —
sprzedam. Adres Kurjer Poznań-
ski zdg 78 455

Antyczny
talerz srebrny angielski sprze-
dam. Rzeczypospolitej 3 m. 1.
zdg 78 201

Skład
drobni i owoców w centrum —
bardzo ruchliwej sprzedam —
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdg 78 413

Najtańsze
kapelusze - Velour
koszule - krawaty
Pietrzykowski,
Wielka 8. Asygnaty
Kredyt. Pg 6496-45.9

Konia
młodego korzystnie sprzedam.
Baran, Chwałkowskiego 6.
zdg 78 389

Futro
męskie, czarne, piżmowcowe,
płaska figura, okazynie sprze-
dam. Ratajczaka 32, m. 8.
zdg 78 388

Za bezcen
sprzedam jadłownie, różne meble,
Górna Wilda 95, spedytör.
zdg 78 426

Okazja
ubranie frakowe i smoking, fi-
gura wysoka i frak, figura
szcuple, bardzo dobrze utrzy-
mane. Oferty „Par” pod 57 282
Pg 7111-57.282

Rolwaga

koń, koźuch, Górna Wilda 33 —
plac. zdg 78 427

Słupy

salonowe. Ogrodowa 4-1.
zdg 78 434

Lampy

elektr. obrazy olejne. Kwiatowa
8-15. zdg 78 446

Kolejka elektr.
używ. na sprzedaż. Becker, św.
Marcin 66/67 m 26. zdg 78 458

Saneczki
solidne, różne wielkości. Marce-
niak, Wielkie Garbary 54, Nie-
działa otwarte. zdg 78 461

Leżankę
sprzedam. G-udnia 10 — 2.
zdg 78 462

Pianino
Berlińskie krzyżowe Słowackie-
go 38 — 16. zdg 78 441

11. KUPNA
Srebro
złoto brylanty, dzieła sztuki, ku-
puje
„Lamus”
Strzelecka 1. Pg 6 956-57.238

Psa
owczarka młodego, rasowego (do
2 miesięcy) kupię natychmiast.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 78 153

Kupię
stół żelazny, meble trzcinowe,
pokój stółowy, gobelin, syfonier-
kę. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 78 420

OGÓLNOPOLSKIE

Sobota, 21 grudnia.
Warszawa. 6.30 aud. por.:
6.50 muzyka; 7.20 dziennik; 11.57
czas; 12.05 dziennik; 12.15 koncert
ork. kameralnej Hermanna; 13.00
muzyka salonowa z płyt; 13.25
chwila rozp. — koncert zesp.
Mańskie; 15.00 fragment z po-
wieści „Kryształ Arcaiszewski”;
15.15 „Nasz handel morski”; 15.30
muzyka lekka z płyt; 16.00 lekcja
francuskiego; 16.15 pieśni w wyk.
E. Maja; 16.30 skrzyńka technicz-
na; 16.45 „Cala Polska” śpiewa”;
17.00 reportaż z Prus Wschod-
nych: „Tannenbergenkmal i ser-
ce na Rosnie”; 17.15 nowości z
płyt; 17.45 „Gronostaj” — poz.
zoolog.; 17.50 nasze miasta i mia-
steczka; „Włocławek”; 18.00 au-
dycja poświęcona pamięci Władys-
ława Macury (dla dzieci); 18.30
przeład wydawnictw; 18.40 poz.
społeczna; 18.45 muzyka lekka z
płyt; 19.00 reportaż prasy rolni-
czej; 19.35 sport; 20.00 koncert
chóru Brjana; 20.45 dziennik;
20.55 obrazki z Polską współcze-
snej; 21.00 „Kraków starodawny
gród” — aud. dla Polaków z za-
granic; 21.30 „Wesoła Syrena”;
22.00 muzyka lekka z udziałem
Ireny Carnero (śpiew); 23.05 mu-
zyka taneczna m. ork. P. R.

OGÓLNOPOLSKIE

9.00 audycje poranne: 9.03 do
9.15 „Gazetka rolnicza” — w opr.
St. Jaxielly; 9.45 dziennik poran-
ny.
10.05 tr. nabożeństwa z Po-
znania.
12.15-14.10 poranek muzyczny
ze Lwowa. Wyk.: ork. symf. pod
dyr. Antoniego Rudnickiego i Ma-
ria Sokół — śpiew. W przerwie
o godz. 13.00 fragment słuchowi-
ski z noweli Lwa Tołstoj pt.
„Gospodarz i parobek” z powodu
25-lecia zgonu autora.
14.10 „Hanka” — fragment z
powieści Romana Turowskiego
p. t. „Upał”.
15.45-16.00 „Nasze ziemia lecz-
nicze i ich zastosowanie” — poz.
z Poznania.
16.00 „O głowie który nie do-
zedł na czas” — opowiadanie dla
dzieci p. J. Osieńskiego (ze Lwo-
wa). 16.15-16.45 koncert zespołu
salonowego Pawła Rynasa. 16.45
„Cala Polska śpiewa”. Pieśni z
Polesia w wykonaniu Polskiego
Chóru Ludowego.
17.00-17.40 muzyka taneczna
w wykonaniu młodej ork. P. R.
pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego.
17.40-18.00 „Migawki regionalne”
z Katowic.
18.00 M. Ravel: Trio fortepiano-
we w wykonaniu Ireny Dubi-
skiej (skrz.). Marji Wilkomirskiej
(fort.) i Kazimierza Wilkomir-
skiego (wioloncz.). 18.30 Powszech-
ny Teatr Wyobraźni: „Ksiądz
Piotr” — wz. noweli Kazimierza
Przerwa-Tetmajera, w radiofoni-
zacji Maksymiliana Weronicya.
19.45 „Co czytają” — nowości
poetyckie omówi W. A. Sebyla.
20.44 koncert symfoniczny w
wyk. ork. P. R. 20.45 poz. aktual-
na. 20.50 dziennik wieczorny.
21.00 „Na wesolej fali lwow-
skiej” nr. 127 p. t. „Przełada-
nie świąteczny” (ze Lwowa).
21.30-21.45 „Podrózniczy”: „Mja-
sto z siedmioma górami” — fe-
lieton z Torunia. 21.45 wiadomo-
ści sportowe ze wszystkich rozgło-
śni P. R.
22.00 koncert pianistów pol-
skich, wyeliminowanych na Kon-
kurs Chopinowski w Warszawie.

POZNAŃ

Sobota, 21 grudnia.
Poznań — 6.30 z Warszawy;

Parową maszynę

8 K. M. leżąca lub stojąca kupię
Jasik, Dolsk zdg 78 385

Regaly

nadające się drogerji kupię. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
ng 19 621

Gramofon

walizkowy kupię. Koronowska,
Wielkie Garbary 13.
zdg 78 465

Kupię
cebule. Oferty Kurjer Poznański
zdg 78 565

Zajęcie
bażanty kupi Dom Delikatesów,
Podgórna 10, telefon 18-79.
zdg 78 562

Anodówkę
prąd stały używana kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 78 569

12. DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
centrum, 4 pokoje, 3 piętro, wol-
ne od podatku zaraz. Stawna 13.
zdg 77 971

Sześciopokojowe
mieszkalne, 2 pokoje biurowe wy-
dzielone. Zgłoszenia admini-
stracja Pierackiego 19 godz. 9-2.
zdg 78 363

Jednopokojowe
kuchnia wynajmę emerytom —
naprzeciw poczty wildeckiej.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 78 401

Czteropokojowe
odnowione mieszkanie, łazienka
od zaraz 80 złotych miesięcznie.
Warunek: przejęcie łazienki, re-
montu 600 złotych. Św. Marcin
56, m. 10. zdg 78 391

Niedziela, 22 grudnia.
Poznań — 9.15 muzyka wesoła
z płyt; 9.55 program; 10.05 nabo-
żeństwo z kościoła metropolitalne-
go w Poznaniu. Śpiewa chór ka-
tedralny pod dyr. ks. dr. Giebu-
rowskiego. Kazanie adwentowe n. t.
„W blaskach powstającej zo-
rzy” wykł. ks. prałat dr. Tadeusz
Jachimowski. Po nabożeństwie
muzyka z płyt; 12.03 poz. dla dzie-
ci p. t. „Jak to dwa wórbelki szu-
kały kwiatów dla chorej Marysi”;
14.30 koncert żywe z płyt; 15.00
poz. rolnicza „Z najnowszych us-
taw finansowo-rolnych”; 15.10
płyt; 15.15 poz. roln. „Warszwa
mniej znane”; 15.25 przeład rył-
ków produktów rolnych; 19.00
program; 19.35 sport; 23.05 mu-
zyka taneczna.

PROPONUJEMY
LAMPOWICZOM
sobote:
16.00 Königswust. Wesołe do-
poludnie z Kolonii.
17.30 Paris P. T. T. Koncert
orkiestrowy. 17.30 Anglia (Reg.
Progr.). Muzyka taneczna.
18.00 Königswust. Ludowe tań-
ce i pieśni. Budapeszt. Pieśni lu-
dowe. M. Ostrawa. Muzyka lekka.
Leningrad. Muzyka kame-
ralna. Radio Paris. Muzyka
lekka. 18.15 Berlin. „Muzyka o
zmiernych”. 18.30 Bukareszt.
Rumuńska muzyka ludowa.
Monachium. Recital fort.
19.00 Kolonia. „Zima”, ora-
torium Haydna. Sztuttgart. „Gdy
wieczory są najdłuższe”, aud.
muz. 19.05 Monachium. Rosyjs-
ka muzyka kameralna. 19.10
Wiedeń. „Podróz po Europie”.
obrazki muzyczne. 19.30 Buda-
peszt. Jazzowa muzyka dwufor-
tepianowa.
20.00 Oslo. Koncert radioork.
20.05 Ryga. Wiosna muzyka o-
perowa. 20.10 Sztuttgart. „Órka
pulska”, op. Donizetti. Buda-
peszt. „Sonata” operetka Budaya.
Königswust. Muzyka lekka. 20.20
Kopenhaga. Radiobal dla star-
szej generacji. 20.50 Mediolan.
„Casa mia casa mia”, operetka
Pietriego. Rzym. Recital skrzyp-
cowy.
21.30 Anglia (Reg. Progr.).
„Jas i Malgosia” opera Hum-
perdinca (akt I i II). 21.30 Pa-
ris P. T. T. Koncert ork. nar-
dowej. 21.45 Radio Paris. „O-
tello”, opera Verdigo.
22.00 Poste Parisien. Muzyka
tan. Stockholm. „Muzyka tan.
22.10 Wiedeń. Recital fort. 22.20
Królewiec. Muzyka lekka i ta-
neczna. 22.30 Bratysława. Kon-
cert wiece Lipsk. „A jutro nie-
działa”, koncert rozrywkowy.
Königswust. „Nocna muzyka”.
23.00 Wiedeń. Muzy

Historyczne pocztówki trójbarwne

Powstanie Wielkopolskie 1918/19 art. malarza Prauzińskiego, komplet 12 sztuk zł 1,50.

Na kartonie

tenże cykl, formatu 21x16 cm. dla dekoracji sekretariatów i świetlic komplet zł 2,- Odsprzedawcom rabat.

Drukarnia Polska Sp. Akc. Poznań
św. Marcin 70

z 12 446

Elegancki

dwuosobowy Zielona 7. m. 7.
zdg 77 914

Inteligentnym

Wielkie Garbary 4 - 8.
zdg 78 350

Komfortowy

Aleje Marcinkowskiego 1 - 7 II.
zdg 78 409

Mielżyńskiego

22 m. 7 I pokój ciepły elegancki
utrzymaniem.

Inteligentnym

nie małżeństwu. Woźna 9, m. 6.
zdg 78 419

Niekrepujący

także przyjeźdnym. Ratajczaka
11a - 112.

Nowomiejski

6a - 25. frontowy, duży,
zdg 78 474

Niekrepujący

ładny zaraz. Różana 4 - 6,
zdg 78 519

Dwuosobowy

utrzymaniem. Skarbowska 2 - 9
zdg 78 599

Nowoczesny Ratajczaka
19-10. dwuosobowy niekrepujący.
utrzymaniem. zdg 78 500

A. Piechocki, Poznań, Woźna 12.
Pg 6 426-45, 97

TEATRY

TEATR POLSKI: Piątek, 20. 12. „Muzyka na ulicy”
Sobota, 21. 12. „Muzyka na ulicy”.

TEATR WIELKI (Opera):
Piątek, 20. 12. Teatr nieczynny z powodu próby generalnej opery Cilea „Adrianna Lecouvreur”.

Sobota, 21. 12. „Adrianna Lecouvreur”, premjera.

Niedziela, 22. 12. o godzinie 20: „Rose-Marie”.

TEATR NOWY: Piątek, 20. 12. Teatr nieczynny.
Sobota, 21. 12. „Nasze małżeństwo”, premjera.

KINA

Poznań, piątek, 20. 12.
ALKAZAR: „Porucznik Marynarki” i „Ostatnia Eskapada”.

APOLLO: „Dzień wielkiej przygody”.

CORSO: „Flip i Flap jako wrogowie małżeństwa”.

GONG: „Czerwony sułtan”.

GWIAZDA: „Dwie Joasie”.

METROPOLIS: „Kapitan Sorrell i Syn”.

OSWIATOWE T. C. L.: „Banita” oraz program naukowy.

RENAISSANCE: „365 żon króla Pazuola” i „Każdemu wolno kochać”.

SŁONCE: „Dziewczęta w mundurkach”.

SFINKS: „Marzenia miłosne”.

ŚWIT: „Cowboy milionerem”.

Utrzymaniem

bez. Strzelecka 3a - 8.
zdg 78 560

Komfortowy

tylko utrzymaniem łazienka.
Strzelecka 3a m. 6. zdg 78 570

16. SZUKA POKOJU

Niekrepującego pokoju szuka absolwent medycyny od 1. 1. 36. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 78 394

Małego

skromnego pokoju. Cena? Oferty Kurjer Pozn. zdg 78 431

Pokoju

próżnego z łąkami z wygodami w śródmieściu możliwie z centr. ogrzew. lub pokoju z kuchnią. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 78 459

Panna

inteligentna, kochająca dzieci przyjmie posadę od 1. 1. 36. Oferty Kurjer Pozn. zdg 78 885

OGŁOSZENIA

do wydania niedzielnego na 22-go bm.

przyjmujemy w sobotę

drobne do godziny ... 11-tej

większe do godziny ... 11:30

Do wydania gwiazdkowego

we wtorek drobne do godziny ... 10-tej

większe do godziny ... 10:30

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Prosimy o łaskawe **wczesne nadawanie ogłoszeń**, zwłaszcza drobnych, do wydania niedzielnego możliwie w piątek po południu lub w sobotę zaraz zrana, a do wydania gwiazdkowego możliwie w poniedziałek po południu.

Panienska

młodsza do bufetu potrzebna od 1. 1. 36. Kawiarnia. Dąbrowskiego 49. zdg 78 547

Oddam

synka w własne. 13 miesięcy. Rybaki 16 m. 13. zdg 78 532

24. NAUKA

English!

Kursy. lekcje, tłumaczenia: Dr. Arend, Bachelor of Arts of London University. lektor U. P. Działynskich 6. Pg 6958-57,294

Szkoła tańców

Szczurkówny
Pocztowa 23 parter. zdg 77 878

Kursy Handlowe Preissa

Skarbowska 11. Nowy kurs
4 stycznia
zdg 72 981

Kursy handlowe

Sawickiego, plac Wolności 2 -
Nowy kurs 7 stycznia.
zdg 78 530/31

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogłos